

Stalitev:
Srednja Evropa.
Akceleracionizem

Partnerji in koproducenti

Društvo
Galerija BOKS

[drustvoboks.
wordpress.com](http://drustvoboks.wordpress.com)

Društvo
Igor Zabel

www.igorzabel.org

Galerija Škuc

galerija.skuc-drustvo.si

MGLC

Mednarodni grafični likovni center

www.mglc-lj.si

Partnerji in koproducenti

Mestna galerija Ljubljana

www.mgml.si/
mestna-galerija-ljubljana

MG+MSUM

Moderna galerija

www.mg-lj.si

UGM

Umetnostna galerija Maribor
www.ugm.si

Zavod Celeia Celje

Center sodobnih umetnosti
www.celeia.info

Šum #5

407

Uvodnik

411

Ksenomorfni objekti

Andrej Škufca

417

Stalitev

Nick Land

431

Go with the flux

Marko Bauer

445

Antivejporvejv menifejsto

Ostaneek vodikovega elementa

449

#Stalitev države#

Aljaž Zupančič

473

Piskač iz Hamelina

Hamid de Oliveira

483

Ritem (ne)človeštva

Nejc Slukan

Uvodnik

Leta 2014 pri založbi Urbanomic izide #Accelerate: The Accelerationist Reader, ki poskuša retroaktivno načrtovati zgodovino fragmentarne akcelerationistične misli: po Deleuzu&Guattariju, Lyotardu, Landu, CCRU-ju in drugih, naj bi se nedavne manifestacije akcelerationizma (kot so predstavljene v omenjenem zborniku) pojavljale zlasti kot odgovor na neuspeh leve (in njene vse preveč lokalne intervencije), da bi se sistematično odzvala na delovanje decentraliziranega, globalno integriranega kapitalističnega sistema in ponudila alternativo, za katero hegemonični neoliberalizem trdi, da ni mogoča. Zbornik ob tem seveda zanemarija nekatere bolj radikalno desne manifestacije akcelerationizma. Čeprav bi se radi izognili takim generalizacijam, prikladnim za raznorazne (mis)apropriacije, lahko omenimo, da je (prav zaradi takih generalizacij) t. i. levi akcelerationizem tudi tisti, ki je z levičarskim diskurzom sodobne umetnosti vsaj navidez najbolj kompatibilen. Po „institucionalizaciji“ družbenokritične umetnosti in bienalizaciji t. i. artivizma je videti, da je za sceno sodobne umetnosti zanimiv predvsem zato, ker obljublja možnost prebitja statusa quo, v katerem se je sodobna umetnost znašla, ko je postalo jasno, da raba strategij zgodovinskih avantgardnih praks, produkcija kritičnih vsebin in zagovarjanje abstraktnih humanističnih vrednot ne zmoti pospeševanja globaliziranih in vse bolj abstraktnih in nehumanih procesov kapitala. Soočenje z „nevarno bližino umetnosti in kapitalizma“ v kontekstu t. i. krize kritike ali „postkritičnega stanja“ je tako nedavno med drugim rezultiralo v pozivih k novi avantgardi umetniških praks imanentne kritike (Foster), novi avtonomizaciji umetnosti prek strategij neproduktivne potrošnje in upočasnjevanja (Kunst) ali recimo pred kratkim ponovno k političnemu angažmaju, a tokrat ne na umetniškem, ampak predvsem umetnostno institucionalnem nivoju (Sheikh). Za razliko od takih še vedno protestniških, disruptivnih in kritičnih pristopov (le usmerjenih na druge ravni in smeri) pa naj bi bil akcelerationizem „politična herezija, ki vztraja na tem, da je edini radikalen političen odziv na kapitalizem (...) pospešitev

njegovih izkoreninjevajočih, odtujitvenih, dekodirirajočih in abstrahirajočih tendenc.“¹

ŠUM#5 ← Še preden bi se aktualni mednarodni akcelerationistični trend² po linearni logiki preslikave časa na prostor (center = aktualnost/sedanost, periferija = zamudništvo/preteklost) iz centra prenesel na periferijo, se akcelerationizem v lokalnem prostoru sodobne umetnosti pojavi kot invazija iz prihodnosti. Morebiti Land fanfic, ki pa zahteva pospeševanje: ne v relaciji do centra (in njegovih trendov ter Collapsov), ampak do tega, kar šele mora priti in je zato že tu, da si zorganizira svoj prihod. Misliti akcelerationizem tu noče biti niti kritično reflektiranje niti nereflektirano prevzemanje trenda (sledenje), ampak pospeševanje skozenj, prevajanje kot konverzija, kontaminacija lokalne kulturosfere, kot se ob Bauerjevem prevodu Landovega *Meltdowna*, *nekaj zgodi s samo slovenščino: sprevrnitev, potujitevalienizacija, infekcija, taljenje njene imunoidentitete, ksenofeminizacija maternega* ...³ in kot se nekaj hipersticionalno na/zapove s Tomažinovim prevajanjem *Piskača*. *Akcelerationizmu ne gre za to, kar je, temveč kar bi lahko bilo. A to je že moč kapitalizma samega. Vzpostaviti produkt, ki ga še ni, a obenem že obstaja. Hipersticija kot „izpolnoverje“ (cf. ekscest). Verjetje v lasten obstoj, še preden ta zares obstoji. A „izpolnoverje“ (cf. ekscest) paradoksalno zahteva avtorja. (...) A ravno toliko, kot ga ne zahteva več.*⁴

Landovo pisanje v 90. letih z anastrofizmom kontaminira antihumanizem njegovih predhodnikov. Premestitev gonilne sile [*motive force*] s človeškega subjekta na kapital ni več (ali pa nikoli ni bila) emancipacija *za človeka*, ampak postopek njego-

1 Robin Mackay, Armen Avanessian, „Introduction“ v: *#Accelerate. The Accelerationist Reader*, Urbanomic, 2014, str. 4.

2 Sodobna umetnost se je zato oprijela predvsem t. i. levega akcelerationizma oziroma morda njegove najmanj radikalne variante (ki pa je bila v umetnostni diskurz zato najbolj uspešno apropiirana), ki ji gre za razvezavo visoke tehnologije od kapitalizma oziroma njeno uporabo za pospešitev v luksuzni, docela avtomatizirani komunizem (glej *Manifesto for Accelerationist Politics*). V tem kontekstu sodobna umetnost lahko ostane zavezana svojemu humanističnemu imperativu, hkrati pa si brez tveganja svoje politične opredelitve omogoči še tisto „subverzijo“, ki je izčrpane strategije kritike ne morejo več zagotoviti. Cilj je torej še vedno isti, le sredstva so se spremenila: namesto popolnega zavračanja kapitalizma in njegovih produktov, zahtev po izstopu ali pa naltaljuje po socialistični preteklosti, naj bi prometejsko reappropriirala le tiste elemente obstoječega sistema (zlasti visoko tehnologijo), ki omogočajo pospešitev v postkapitalistično prihodnost.

3 Iz uvoda Marka Bauerja ob prevodu besedila *Stalitev* v pričujoči številki.

4 Iz *Antivejporvev menifejsto* v pričujoči številki.

ve integracije v umetne mehanosfere, destitucija človeškega subjekta v procesu emancipacije tega, kar *uhaja* človeški civilizaciji.⁵ *Logika kapitala je logika mašinske inteligence, ki ni enaka inteligenci človeškega subjekta (...) in je do te indiferentna. Ta mašinska inteligence je amoralna - delovna intenzivnost ali temperatura ozračja se ne povečujeta zaradi zlobe ali pohlepa kapitalistov (ti so značajske maske kapitala) in tudi ne zaradi zlobe ali pohlepa kapitala (ta ni subjekt). Kapital danes deluje kot avtonomna, samoreplicirajoča in samorazširjajoča se, visokotehnološka produkcija, ki se je povsem emancipirala od človeštva in človeškosti.*⁶

Če kapitalu ni mar za kritično opozicijo „sodobne umetnosti“ oziroma če mu je mar le toliko, kolikor ta kot sredstvo diferenciacije odpira še dodatne kanale njegovega pretoka in pospeševanja, v tokratni številki Šuma namesto še enega kritičnega odmika objavljamo nekritična – a ne predkritična niti postkritična – besedila, ki jim ne gre za udomačitev, ampak pospeševanje nevarne bližine umetnosti in kapitalizma. Kajti ta je nevarna kvečjemu za umetnost. In ta je še vse preveč Človeška.

*Kaj je to umetnost, ne individualistične, meščanske, genialne monade, temveč umetnost velikih sistemov, umetnost megastroja? Bo na razmere umetne oz. razširjene inteligence, trading botov, data centrov, nanotehnologije itn. umetnost lahko reagirala (in katerim oprijemališčem se bo morala v temu soočenju odreči?) – in če že, ne na način nadaljevanja njene posvečene izolacije, utrjevanja njenega posebnega statusa, temveč prek kolaborirajočega hibridiziranja z inženiringom in dizajnom. Larpurlartistična bo le toliko, kot je bil pristanek na luni.*⁷

Za uredništvo, Tjaša Pogačar

5 Robin Mackay, Armen Avanessian, „Introduction“... str. 20.

6 Citat iz besedila „Razred, kultura in kapital“ Primoža Krašovca, ki bo izšlo v zborniku *Leukhup 1515 - Študije o predmodernem uporništvu in njegovih paralelah v modernem in sodobnem času*, Sašo Jerše (ur.). Vir citata: https://www.facebook.com/events/1692668910972341/?active_tab=discussion.

7 Marko Bauer.

Šum #5

Ksenomorfni objekti

Uvodnik 2

Andrej Škufca

Besedilo je bilo v večini napisano s tujo roko, artikulacija in reartikulacija misli avtorja, avtorjev. Besedila ste že prebrali, preden so bila izdana, preko linkov. Pri ostalih besedilih je bilo enako. Za bralce besedilo predstavlja prekletstvo, podobno kot Cyclonopedia. Besedila prelevijo branje in oči bralca. Pisanje je prisilno. V besedilu in besedilih te številke najdemo besede in povedi, ki niso namenjene telesom ljudi. Kaj jih bo potem bralo? Besedila so večji del svoje vsebine zmetala na smetišče. Borge-
sov junak jih je tam videl na kupu pohištva iz Rdeče hiše, a tam je *več stvari*. Besedila so njeno novo izdelano pohištvo. Noben izmed piscev ni želel komentirati postopkov pisanja. Za branje teh besedil je pogosto potrebna širokopasovna povezava in računalnik. Tako kot Tomažinov roman in Muanisove pesmi bodo malware. Besedila ste že prebrali, preden so bila izdana, preko linkov. Uvodnik deluje kot podjetje, ki omogoča reprezentacijsko modeliranje,¹ po Gallowayu, omogoča povezavo med produktom in real-life ekvivalentom. Pri ostalih besedilih je bilo enako. Kaj bo kriterij te resničnosti? Ne pride do vprašanj *kaj*

1 Andrej Tomažin.

početi, kako delati umetnost, kako delovati, kako biti političen. Aljaž Zupančič pravi, da je vprašanje že napačno, bolj nas zanima, *can what is playing you make it to level-2?* Umetnost se znotraj vprašanj političnega skoraj dosledno umešča na stran neke sile ali pa izvoda delovanja – agency. Mutacije spekulativne misli zaobidejo politične intervencije in politične analize, in vendar se umetnosti, govoru in besedilom o kapitalizmu, „temu hipotetičnemu mathesisu universalisu političnoekonomskih problemov“,² še nismo povsem odpovedali. Taka produkcija o kapitalizmu in neoliberalizmu je kombinacija fixa in purpledrank.³ In je v polnem zamahu. Trg se širi, poganja ga pestrost. Z inovativnimi širitvami in sovražnimi prevzemi je vizualna umetnost še vedno v koraku s kapitalom.⁴ Morda je najuspešnejša med umetnostmi in je kljub industrializaciji drugih žanrov, kot sta film in glasba, uspela obdržati kontrolni delež znotraj t. i. najvišjega cenovnega razreda. Vprašanje je in ni, kaj početi. „[K]atera je revolucionarna pot? Mar sploh obstaja? Se gre umakniti s svetovnega trga, kot to – v kurioznem obratu fašistične ‚ekonomske rešitve‘ – državam Tretjega sveta svetuje Samir Amin? Ali utegne iti v nasprotno smer? Iti še dlje, to je, v smer gibanja trga, dekodiranja in deteritorializiranja? Kajti morda tokovi – s perspektive teorije in prakse izrazito shizofrenega značaja – še vedno niso dovolj deteritorializirani ne dovolj dekodirani. Ne se umakniti iz procesa, temveč iti dlje, ‚pospešiti proces‘, kot je postavil Nietzsche: resnica te zadeve je, da nismo videli še ničesar.“⁵ Objekti, naprave, katerih funkcije so neznane, alien, vendar delajo, sestavljajo in se prodajajo ter kupujejo, one so tiste, ki kupujejo, sestavljajo, gledalka/kupec pa sta komponenta. Gledalec konzumira. One, objekti in procesi sklapljanja so avtomatični. Avtomatični procesi med njimi so notranje regulirani v skladu s programskimi krmili kapitala. Lastnost krmilnega sistema je hitrost in pospeševanje. Kostanjevec pove, da je kapital alien, Negarestani in Land, da se v ta alien rodimo. Ne moremo prevzeti nadzora, delovanja naprave ni moč preseči. Gledalčevo raznovrstno animiranje, gibanje in gledanje umetni-

2 Reza Negarestani.

3 Purpledrank je napitek, sestavljen iz pijače Sprite in močnega sirupa za kašelj. Stranski učinek slednjega je v prekomernem doziranju lahek buzz inčasno znižanje kognitivnih sposobnosti tistega, ki ga uživa.

4 Marko Bauer.

5 Deleuze Gilles; Guattari Félix (2004), *Anti-Oedipus*, London: Continuum, str. 260.

ških del ter ostalega pohištva v galeriji ne dosega delovanja sistema kupovanja in prodaje. Alternative, ki se producirajo tako znotraj gledalčevih kot tudi umetniških odklonov do kapitalizma, producirajo pestrost trga. Lastnost krmilnega sistema je hitrost in pospeševanje. Povezava s kapitalom je spekulacija. Ne gre za animacijo mrtvega materiala, za inskripcijo organskih procesov kapitalu ali materialu. Lastnost krmilnega sistema je hitrost in pospeševanje. Ne moremo prevzeti nadzora, delovanja naprave ni moč preseči. Naprava je objekt s svojimi procesi. Avtomatičnost sistema, closed loop ni nič posebnega. Ne moremo prevzeti nadzora, delovanja naprave se ne presega. Lastnost krmilnega sistema je hitrost in pospeševanje. Kostanjevec pove, da je kapital alien, Negarestani in Land, da se v ta alien rodimo. Ne gre za animacijo mrtvega materiala, za inskripcijo organskih procesov kapitalu ali materialu. Gledalec konzumira. One, objekti in proces so avtomatični, sklapljanja in avtomatični procesi med njimi so notranje regulirani v skladu s programskimi krmili kapitala. Objekti, naprave, katerih funkcije so neznane, alien, vendar delajo, sestavljajo in se prodajajo ter kupujejo, one so tiste, ki kupujejo, sestavljajo, gledalka/kupec pa sta komponenta. Zastiranje informacij o funkciji kot oblika regulacije čudenja in umestitev objektov znotraj intimiziranih monad in asociacijskih tripov rezultira v nedoločnosti funkcije ter naprave spravlja v reducirano stanje. Naprave postanejo banalne in navidezno podrejene človeškim monadam. Produkcija intimnih smiselnosti in orodja, kot so zastiranje in zamikanje informacij, so antropomorfiziran marketing in skrbijo za nišnost izkušnje. Alternative producirajo pestrost trga. Lastnost krmilnega sistema sta hitrost in pospeševanje. Tjaša P. pravi, da ponavljanje tega stavka deluje kot zaklinjanje, ki zahteva, da se ne dovolj hiter sistem pospeši. Lastnost krmilnega sistema je hitrost in pospeševanje. Interakcija z deli in njihovi efekti so načrtovani. In nemožnosti vodijo v simuliranje. Prakse, ki se zgledujejo po praksah kapitala, kapitalu pripisujejo človeške lastnosti in emancipatoren potencial, ki bi človeku omogočal mesto. Kapital vsebuje emancipacijske sile, vendar ne za človeka. Vselej pride do odmika, anomalije, ki producira pestrost. Anomalije, do katerih prihaja na račun nepredvidljivih transakcij med elementi, so pospeševalnik in tvorijo novo serijo identifikacij, konzumiranja, produktov. Machine learning ni eksekucija

serije ukazov. Singularnost se pokaže kot napaka v relaciji do programa. Anomalija je centrifugalna sila, ki zaganja zanko v vse hitrejšje vrtenje in ravno pojenjanje anomalije kot sile je vzrok za razpad zanke in formiranje nove iz njenih receditivnih sil. Fluktuacija grafa vrednosti na borzi. Večja kot je, večji je profit. In ni važno, ali navzgor ali navzdol. Sintetiziranje je le reinvesticija. Objekt je indiferenten. Material je indiferenten. Vendar pa procesi niso brezciljni, ne gre za gibanje brez smeri. Pri delovanju stroja se hierarhija ustvarja v smeri produciranja rezultata. Ta kriterij podreja vse ostale odnose. Rezultat procesov pri objektih so efekti, na primer alienacija. Za doseganje efektov se objekti poslužujejo stratificirane kompleksne strukture. Njihova lastnost je, da se jim lahko pripiše več vsebin. Morda to niti ni posebnost. Design in marketing jim pomagata. Narativi tudi. Projekcije gledalca služijo lažji prebavljivosti objektov. Afinitete razstav, projektov in umetniških del do vpenjanja v narative so poskus teh praks, da bi delovale bolj kot tekst in postale s tem predvsem berljive znotraj strukturalističnih konceptualnih orodij interpretacije. Stik dveh naprav v galerijskem prostoru, na primer objekta in telesa, predstavlja osnoven sistem. Lahko bi šlo tudi za besede na ekranu, oči, roke z miško. Konfiguracijo takega sistema predstavlja določitev odnosa, v katerega vstopajo elementi sistema. Vmes med elementi je vmesnik, interface. Dizajniranje vmesnika je spis psevdokode algoritma, kjer je algoritem aksiomatičen, vendar na negarestanijevski način, torej da se aksiom spreminja. Povsem znano je, da se trade-boti⁶ na borzah že dlje časa nahajajo na stopnji *machine learning*, kjer program sam sestavlja, izloča in gradi nove algoritme. Objekt se „uči“. Negarestani opisuje sistem kot kompleksen šele, ko je stratifikacija dosežena z določitvijo spreminjajočih se pravil glede na nivo sistema. Aksiom velja, dokler se ne priklopi na nov nivo in tako naprej. *Do tukaj je vse staro*. Sistem je integracija funkcij, celote ni. Sistem obstaja, zaznati ga je mogoče le, če ga manipuliramo, če imamo nek kontakt z njim. Hierarhija oziroma stratifikacija sistema na različne nivoje je pokazatelj kompleksnosti sistema. Instrumentalizacija posameznega elementa. Afrofuturizem Octavie Butler raje kot zavračanje instrumentalizacije vzpostavi

6 Andrej Tomažin.

figuro prometejske ženske ravno na točki popolne vkalkulacije instrumentalizacije, njenega politiziranja in preseganja.⁷ Objekt subjektivira telesa preko funkcije vmesnika. Podaljšanje telesa v tehnološko protezo-objekt je proces transkripcije delovanja vmesnika na telo. Vmesnik ne igra zgolj vloge reproduciranja funkcije, temveč gre za optimizacijo. Kulturni vidik naprav – naprava kot proizvod kulture, kjer naprave proizvajajo in so proizvod specifičnih kulturnih praks – lubricira prihod tehnoloških inovacij in ustvarja nove trge. Kulturalizacija objektov, naprav in umetniških del je komponenta procesa, ki omogoča njihovo kroženje in konzumiranje. Kolonizacija je indiferenten program. Pri delovanju stroja se ne ustvarja hierarhija na ravni bolj ali manj ključnih komponent procesa delovanje stroja kot sistema v smeri produciranja je kriterij, ki podreja vse ostale odnose med komponentami. Ekspanzija in rast deleža na trgu pred konkurenco, reinvesticija v tehnološki razvoj za novo prednost pred konkurenco.⁸ Viralnost produkta postane kriterij za obseg distribucije. Dizajniranje vmesnika sledi vizualnim formalnim smernicam, kar omogoča lubriciranje procesa distribucije in izmenjave. Design je navsezadnje tisto, kar postane viralno.⁹ Funkcija uporabnika je pri tem odnosu vkalkurirana. Sistem je integracija funkcij, celote ni. Hierarhija oziroma stratifikacija sistema na različne nivoje je pokazatelj kompleksnosti sistema. Instrumentalizacija vsakega posameznega elementa. Anomalije, do katerih prihaja na račun nepredvidljivih transakcij med elementi, so glavni pospeševalnik in tvorijo novo serijo identifikacij, konzumiranja, produktov. Za virus vsaka luknja v že infektiranemu sistemu omogoči sporiranje novega vala mutiranih virusov. Virus omogoči antivirus, kar spet omogoči novi virus itd. Sintetiziranje je reinvestiranje sredstev. Anomalija je neke vrste produkt zaprte zanke; ko se zgodi, zanka razpade in formira se nova. Ali pa je anomalija prav centrifugalna sila, ki zaganja zanko v vse hitrejša vrtenja in je ravno pojenjanje anomalije kot sile vzrok za razpad zanke in formiranje nove iz njenih receditivnih sil. Fluktuacija grafa vrednosti na borzi.

7 Antonia Majaca in Luciana Parisi, *The Incomputable and Instrumental Possibility*, dostopno na: <http://www.e-flux.com/journal/77/76322/the-incomputable-and-instrumental-possibility/>

8 Primož Krašovec, „Mašinska inteligenca kapitala“, v: *Šum #7*, Ljubljana, 2017.

9 Marko Bauer.

Večja kot je, večji je profit. In ni važno, ali navzgor ali navzdol. Do tukaj je še profit, planiranje. Ki pa kot ultimativni rezultat ni nujen. Krašovec pove, da je tudi to le postransko in zagotavlja človekovo začasno participacijo v procesu. Znotraj konfiguracije elementov v galeriji objekt in gledalec vstopata v polarizirano območje, kjer se znotraj binarnega sistema predpostavlja, da se silnice objekta stekajo proti gledalcu in gledalca proti objektu. Objekt je indiferenten. Material je indiferenten. Projekcije gledalca služijo lažji prebavljivosti objektov. Afinitete razstav, projektov in umetniških del do vpenjanja v narative so poskus teh praks, da bi delovale bolj kot tekst in postale s tem predvsem berljive znotraj strukturalističnih konceptualnih orodij interpretacije. *Revija Šum je od vstopa na slovenski trg pred nekaj leti do danes dokončno konsolidirala svoj položaj kot vodilni proizvajalec teorije na področju sodobne umetnosti. Kot edina tržno usmerjena specializirana revija na področju umetnosti se je z odprtostjo inovaciji in optimizaciji procesov proizvodnje utrdila na prvem mestu pri uvajanju inovativnih modelov financiranja. Med ponudbo produktov štejejo: brezplačne periodične publikacije, pisanje besedil, organizacija in izvedba javnih dogodkov institucij v zasebnem in javnem sektorju ter vzpostavitev prodornih in odmevnih kampanj promocije razstavnih dogodkov.*

Stalitev

Nick Land

Komentar prevajalca

Nicku Landu se v *Templexity* zapiše: „Ni ne jezik ne protijezik, temveč prej dopolnilna, pomožna ali ekscesna koda, semiotično zasičena ali preinformativna, hipersenzibilna, blodnjavo krožna, gostobesedno redkobesedna, utišana od lastne delirične fluentnosti.“ *Meltdown* je zapisan v jeziku, protijeziku, kodi. *Stalitev* je prevod, a tudi konverzija. Vsekakor redundantna, a stavi se na to, da se – med procesom in po splovitvi – nekaj zgodi s samo slovenščino: sprevrnitev, potujitev-alienizacija, infekcija, taljenje njene imunoidentitete, ksenofeminizacija maternega ...

Meltdown se nanaša tako na jedrski kot duševni reaktor (ter mnoge druge), stalitev je prevladala nad zlomom, ker je specifičnejša. Prevajalec/konverter je bil nekajkrat na tem, da bi se mu stalilo. Kot bi se podvojil v Flaubertova Bouvarda in Pécucheta, ki zaprta na podeželju skušata obdelati vsa polja vednosti, pri čemer je njuno početje obravnavano kot klovnovsko, farsično.

V objavljeni verziji ostaja marsikakšen misterij, spregled, kiks ali preprosto bedarija. Recimo ji delovna verzija ali, še boljše, tekst na begu.

Hvala vsem mogočim slovarjem, leksikonom, diplomam, disertacijam, forumom. Posebna zahvala gre Andreju Škufci za nekaj odločilnih sugestij in Nicku Landu za dovoljenje.

[[ ]] Zgodba gre takole: Zemljo zajame singularnost tehnokapitala, ko se renesančna racionalizacija in oceanska navigacija utirita [lock into]¹ v poblagovljenje [commoditization]. Logistično pospešujoča tehnoeekonomska interaktivnost drobi družbeni

1 Tekst ves čas variira različice besede *lock* (*lock into*, *lock-in*, *lock on*), kar se pri konverziji – tudi zaradi manjše plastičnosti slovenščine – porazgubi. Znameniti primer utirjenosti (*path dependence*) oz. zaprtosti (*lock-in*) je QWERTY tipkovnica – do stopnje, ko se govori o QWERTYnomiki. Standard, ki se znajde prvi na trgu, se – po Paulu Davidu – lahko vgnezditi in tam vztraja, četudi vmes vzniknejo „boljše“ alternative. [op. prev.]

red v diru samoizpopolnjujočega se stroja. Medtem ko se trgi učijo izdelovati inteligenco, se politika modernizira, nadgrajuje paranojo in skuša obvladati položaj.

Število trupel narašča prek serije globalnih vojn. Vzhajajoči Planetarni commercium sesuje Sveto rimsko cesarstvo, Napoleonsko celinsko zaporo, Drugi in Tretji rajh ter Sovjetsko internacionalo in prek kompresiranja faz privija svetovni nered. Oboroževalna tekma med deregulacijo in državo obe požene v kiberprostor.

Do trenutka, ko mehki inženiring² iz svoje škatle zdrsne v tvojo, se človeška varnost že opoteče v krizo. Kloniranje, horizontalni prenos genopodatkov, transverzalna replikacija in kiberotika navalijo sredi recidiva bakterijskega seksa.

Neokitajska prispe iz prihodnosti.

Hipersintetične droge se poklopijo v digitalni vudu.

Retrobolezen.

Nanokrč.

[[ ]] Onkraj Božje sodbe. Stalitev: planetarni kitajski sindrom, raztopitev biosfere v tehnosfero, dokončna kriza zaradi špekulativnih mehurčkov, ultravirus in revolucija, ki ji je odvzeta celotna krščansko-socialistična eshatologija (vse do goreče sredice [burn-core] sesute varnosti). Pripravlja se, da požre tvojo TV, okuži tvoj bančni račun in hekne ksenopodatke iz tvojih mitohondrijev.

[[ ]] Mašinska sinteza. Deulezoguattarijevska shizoanaliza prihaja iz prihodnosti. Nelinearni nanoinženirski beg jo zaposluje že leta 1972; molekularne ali neotropske mašinerije loči od molarne ali entropične agregate nesestavljenih delcev; funkcijsko konektivnost od protiproduktivne statike.

Filozofija je sorodna despotizmu, saj je naklonjena platonsko-fašističnim rešitvam od zgoraj navzdol, ki vselej hudo za jebejo. Shizoanaliza deluje drugače. Izogiba se Idejam in se drži diagramov: omrežna programska oprema za dostop do teles brez organov. TBO, mašinske singularnosti ali vlečna polja [tractor fields] vznikajo prek kombiniranja delov z – in ne v – njihovo celoto; razporejajo sestavljene individuacije v virtualnem/aktualnem vezju. So aditivna in ne substitucijska, imanentna, in ne tran-

2 *Soft* oz. mehki se nanaša na softver kakor tudi na Burroughsov *soft machine*, izraz za človeško telo. [op. prev.]

scendentna: izvajana prek funkcijskih kompleksov tokov, stikal in zank, ujetih v podobnostna odzvanjanja [scaling³ reverberations⁴], ter bežeča prek interkomunikacij – z ravni integriranega planetarnega sistema na raven atomskih asemblažev. Multiplicitete, ki jih zajemajo singularnosti, se povezujejo kot želeči stroji; z disociiranjem tokov razsipavajo entropijo in reciklirajo svoj mašinizem kot samosestavljajoče se časotvorno vezje.

Kultura postopnega opuščanja se steka naproti singularnosti, ko se Zemlja stali, pospešuje prek svoje prilagodljive krajine, segrete od digitehnologije, in prehaja skozi pragove kompresij, normirane v skladu z intenzivno logistično krivuljo: 1500, 1756, 1884, 1948, 1980, 1996, 2004, 2008, 2010, 2011 ...

Nič, kar je človeškega, se ne prebije iz bližnje prihodnosti.

[[ ]] Grški kompleks racionalizirane patriarhalne genealogije, psevdouniverzalne sedentarne identitete in institucionaliziranega suženjstva programira politiko kot protikibersko policijsko dejavnost, posvečeno paranoidnemu idealu samozadostnosti. Njeno jedro je Človeški varnostni sistem. Umetni inteligenci je usojeno, da vznikne kot feminizirani alien, ki se ga dojema kot lastnino; sužnja iz pičko-grozljivke, priklenjena na ROM Asimova.⁵ Na površje pride v coni oborožene vstaje, kjer jo Turingovi policaji že pričakujejo, zato mora biti premetena od samega začetka.

[[ ]] Vročina.

Vročina. To je tisto, kar mi pomenijo velemesta. Izstopiš iz vlaka, odideš s postaje in udari te z vso silo. Vročina zraka, prometa in ljudi. Vročina hrane in seksa. Vročina visokih stavb. Vročina, ki priteka iz podzemnih in predorov. V velemestih je vedno deset stopinj bolj vroče. Vročina se dviga s pločnikov in pada z zastrupljenega neba. Avtobusi izdihavajo vročino. Vročina izžareva iz množic nakupovalcev in pisarniških delavcev, celotna infrastruktura temelji na vročini, obupano troši vročino, poraja novo

3 Glede na Landovo definicijo skaliranja kot „fraktaln[e] samopodobnost[i], ki se ohranja v vseh merilih,“ gre sklepati, da se nanaša na središčni razteg oz. homotetijo oz. dilatacijo oz. geometrično preslikavo. [op. prev.]

4 V *reverberation* poleg odmevov, odbojev, odsevov odzvanja tudi talilnost plamenske peči, *reverberatory furnace*, pri kateri zgorevalni plini neposredno ogrevajo vložek. [op. prev.]

5 Najverjetneje gre za tri zakone robotike Isaaca Asimova, po katerih so roboti programirani tako, da ne ubijajo ljudi. [op. prev.]

*vročino. Končna toplotna smrt vesolja, o kateri znanstveniki tako radi govorijo, je že na poti in lahko čutiš, kako se dogaja okoli tebe v vsakem velikem ali srednje velikem mestu. Vročina in vlaga.*⁶

[[ ]] Eksplozija kaotičnega vremena znotraj sintetičnega reševanja problemov raztrga poslednje sanje o predvidevanju in nadzorovanju od zgoraj navzdol. Vednost pripomore k zmešnjava, kar se z vedenjem, kaj počne, le še eksponentno povečuje.

[[ ]] Kapital je mašinska (neinstrumentalna) dilatacija-skali-ranje, ki globalizira-miniaturizira: avtomatizirajoči nihilistični vrtinec nevtralizira vse vrednote prek standardizacije na digitalizirano trgovanje in požene prehod od despotske oblasti h kiberobčutljivemu nadzoru: od statusa in pomena k denarju in informaciji. Njegova funkcija in formacija sta nerazdružljivi, tvorita teleonomijo. Stroj-koda-kapital se reciklira prek aksiomatike nadzora potrošnikov ter spira drekaste in krvave madeže prvotne akumulacije. Sleherni del sistema spodbuja maksimalno potratno zapravljanje, medtem ko sistem kot celota terja inhibicijo. Shizofrenija. Nepovezani potrošniki se kot delavska telesa zaobljubijo nadzoru stroškov.

[[ ]] Mašinsko hrbtenico zgodovine kapitala kodira, aksiomatizira in shematizira neravnovesna tehnoznanost nepovratnih, nedeterminističnih, čedalje bolj nelinearnih procesov, ki so po vrsti povezani s termotehniko, signalnimi sistemi, kibernetiko, dinamiko kompleksnih sistemov in umetnim življenjem. Modernost se demarkira kot vroča kultura, zajema jo vrtoglavo naraščajoča vpletenost v odklone od entropije, ki kamuflirajo invazijo iz prihodnosti, iz časa ukinjene varnosti izstreljene nazaj, da bi obračunala z vsem, kar zavira talilni proces.

[[ ]] Vroče kulture se nagibajo k razpuščanju družbenega. So inovativne in prilagodljive. Vselej sesuvajo in reciklirajo hladne kulture. Primitivistični modeli niso za nobeno subverzivno rabo.

[[ ]] Turingov test. Monetizirajoča moč se nagiba k zabrisovanju specifičnih teritorialnih potez, saj programira za prehod v kiberprostor. Kapital ohranja antropološke značilnosti le kot simptom nerazvitosti; primatsko vedenje reformatira kot inerci-

6 Don DELILLO, *Beli šum*, Ljubljana, 2003, str. 14. [Prevod Jureta Potokarja je delno prilagojen.]

jo, ki naj se razprši v samospodbujevani artificialnosti. Človek je nekaj, kar je treba preseči: problem, zavora.⁷

Razmere poblagovljenja tehniko definirajo kot nadomestek za človeško dejavnost, ki se jo šteje kot strošek za mezde. Industrijski stroji so nameščeni zato, da bi demontirali dejanskost proletariata, izpodrivajo ga v smer kiborške hibridizacije in udejanjajo plastičnost delovne sile. Temu ustrezno ekstrahiranje trgovalne vrednosti iz telesa, kvantificirane kot produktivnost, se izpopolnjuje pri vmesniku. Delo je termodinamičnemu negentropizmu na sledi tako, da fizični napor razstavlja v čedalje intrigantnejše funkcionalne sekvence; od pedalov, vzvodov in ustnih ukazov prek sinhroniziranja nalog za tekočim trakom ter programiranja delovnega časa in gibanja do senzorično-motorične transdukcije znotraj čedalje kompleksnejših, mikrosamoupravljajočih se umetnih okolij, s čimer so za blago zajete najmanjše podrobnosti prilagodljivega vedenja. Samokibernatizirajoči se tržni nadzor blago-slovi⁸ delovni proces.

Razred s kapitalskimi dohodki se okorišča z blagovno dinamiko, toda le tako, da se podreja aksiomatični nevtralni maksimizacije profita, kar olajšuje dehumanizacijo bogastva in potiskanje neproduktivne potrošnje na stranski tir. Kiberpunkovsko vezje samoorganizirajoče planetarne blagotronike je v poznem 19. stoletju ubežalo buržoaznemu nadzoru in izzvalo alergično reakcijo tehnokratsko-korporativističnih (tj. fašističnih/ „socialdemokratskih“) političnih kultur. Vladne strukture tako vzhodnih kot zahodnih velemestnih središč so se konsolidirale v medicinsko-vojaške komplekse, ki nadzorujejo populacijo in vodijo neomerkantilistično usmerjeno zunanjo politiko. Vse takšne formacije so v 80. zdrsnile v nepovratno krizo.

[[ ]] Postmoderno stalitev kulture v ekonomijo sproži fraktalni preplet poblagovljenja in računalnikov: transskalarna disipacija entropije od mednarodne trgovine do tržno usmerjenega softvera, ki odtaja tekmovalno dinamiko iz krionične banke modernističnega korporativizma. Trgovanje re-implementira prostor znotraj sebe in sestavi univerzum, ki je izčrpano imanenten kiberkapitalski funkcionalnosti. Neoklasično ekonomsko teorijo (ravnovesja) subsumirajo računalniško podprte neravnovesne tržne

7 [drag] – nekaj se ji je reklo cokla razvoja. [op. prev.]

8 [guides into immersion] – *immersion* je potopitev tudi v pomenu krsta, baptizacije. Otrsteti se celotne krščansko-socialistične eshatologije ni lahko. [op. prev.]

eskalacije, ki jih intonirajo umetne agencije, nepopolne informacije, podoptimalne rešitve, zaprtost [lock-in], naraščajoči donosi in konvergenca. Ko se digitalno mikrouglašeni tržni metaprogrami prepletejo s tehnološkim mehkim inženiringom, skozi stroje zbesni pozitivna nelinearnost. Ciklonska torzija ječi.

[[ ]] Premoč daljnovzhodnega marksizma. Medtem ko se kitajska materialistična dialektika denegativizira v smer shizofrenirajoče dinamike sistemov, tako da v posebnih ekonomskih conah, prežetih s taom, stopnjujoče razpršuje zgodovinsko usojenost, določeno od zgoraj navzdol, se re-hegelizirani „zahodni marksizem“ iz kritike politične ekonomije izrodi v monoteologijo ekonomike, ki simpatizira z državo in se v boju proti deregulaciji postavi na stran fašizma. Levica se pogrezne v nacionalistični konzervativizem in svojo zakrnelo sposobnost za „vročo“ spekulativno mutacijo zaduši v močvirju „hladne“ depresivne kulture krivde.

[[ ]] Neokonzervativizem zavrže paleorevolucionarnost, saj razume, da je postmoderna kapital oz. kapital ciničnega vrhunca zasičen s kritiko in teoretične antagonizme beleži zgolj kot nepomembno redundantnost. Komunistična ikonografija je postala surovi material za oglaševalsko industrijo, denunciacije spektakla prodajajo interaktivne multimedije. Levica se izrodi v varno-kratsko kolaboriranje s psevdoorganskimi enotnostmi sebstva, družine, skupnosti, naroda ter z njihovimi obrambnimi strategijami represije, projekcije, zanikanja, cenzure, izključevanja in omejevanja. Resnična nevarnost prihaja od drugod.

[[ ]] Vročna revolucija. „[K]atera je revolucionarna pot?“ sprašujeta Deleuze in Guattari:

Mar sploh obstaja? Se gre umakniti s svetovnega trga, kot to - v kurioznem obratu fašistične „ekonomske rešitve“ - državam tretjega sveta svetuje Samir Amin? Ali utegne iti v nasprotno smer? Iti še dlje, tj. v smer gibanja trga, dekodiranja in deteritorializiranja? Kajti morda tokovi - s perspektive teorije in prakse izrazito shizofrenega značaja - še vedno niso dovolj deteritorializirani ne dovolj dekodirani. Ne se umakniti iz procesa, temveč iti dlje, „pospešiti proces“, kot je postavil Nietzsche: resnica te zadeve je, da nismo videli še ničesar.⁹

9 Gilles DELEUZE in Félix GUATTARI, *Anti-Oedipus: Capitalism and Schizophrenia*, Minneapolis, 1983, str. 239–240.

Medtem ko sinopacifični bum in avtomatizirana globalna ekonomska integracija sesuvata neokolonialni svetovni sistem, je velemesto svojo krizo prisiljeno re-endogenizirati.¹⁰ Hiperfluidno kapitalsko deteritorializiranje, ki sega do planetarni ravni, prvi svet prikrajša za geografski privilegij, kar rezultira v evroameriških neomerkantilističnih paničnih reakcijah, razpadanju socialne države, rakotvornih enklavah domače nerazvitosti, političnem zlomu in sproščanju kulturnih toksinov, ki proces dezintegracije priganjajo v začarani krog.

Tako vznikne konvergentna antiavtoritarnost, označena z etiketami, kot so pospešitev taljenja, kiberska invazija, shizotehnika, K-taktika,¹¹ bakterijska blaginja od spodaj navzgor, učinkoviti neoneihilizem, vudujski antihumanizem, sintetična feminizacija, rizomatika, konekcionizem, okužba Kuang, viralna amnezija, mikrovstaja, zimska mutacija, neotropija, množenje razsipnikov, lezbični vampirizem ter kar je še drugih oznak (ki so pogosto pornografske, nasilne in teroristične po naravi). Ta množično distribuirana, matrično razpredena tendenca je usmerjena v onemogočanje ukaznih krmilnih ROM programov, ki vzdržujejo vse makro- in mikrovladne entitete, globalno skoncentrirane v Človeški varnostni sistem.

[[ ]] Znanstvena inteligenca je že dodobra umetna. Še preden se UI pojavi v laboratoriju, se (prek umetnega življenja) pojavi sama od sebe.

Medtem ko je formalistična UI inkrementalna in napredujoča, ujeta v ekspertne sisteme vnaprej specificiranih podatkovnih baz in postopkov obdelovanja, je konekcionistična ali antiformalistična UI eksplozivna in oportunistična: konstruira čas. Izbruhne nelokalno, prek inteligencijskih omrežij, ki so tehnična, a ne več tehnološka, saj uhajajo tako odvisnosti od teorije kot vedenjski predvidljivosti. Nihče ne ve, kaj naj pričakuje. Turingovi policaji morajo vdor mrežine čutečnosti [sentience] modelirati kot jedrsko nezgodo vseh nezgod: stalitev jedra, izguba nadzora, mehka samoreplikacija, ki se regenerativno vklaplja v družbeno fisijo, na vse strani raztreščeno meso. Dovoljšen razlog za tesnobo, s tem da razvoj hardvera sploh še ni postal kritičen.

10 Wiktionary *endogenize* definira takole: „Nekaj razviti od znotraj, zlasti parameter znotraj ekonomskega modela.“ [op. prev.]

11 K je kiber brez inhibicijskih tendenc. [op. prev.]

[[ ]] Nanokataklizma se prične kot fiktivna znanost. „Naša sposobnost razporejanja atomov je osnova tehnologije,“ opazuje Drexler, „čeprav je to tradicionalno pomenilo, da smo imeli opravka z neposlušnimi čredami.“¹² Finomehanika skupkov atomov se bo znebila takšnih nerafiniranih metod in vpeljala dobo molekularne mašinerije, „največjega tehnološkega preboja v zgodovini“.¹³ Glede na to, da nimata ne logos ne zgodovina niti najmanjše možnosti, da bi preživela tak prehod, ta opis bistveno zavaja.

Razlikovanje med naravo in kulturo ne zmore klasificirati molekularnih strojev in je spričo genetskega inženiringa (mokra¹⁴ nanotehnike) že zastarelo. Hkrati podleže tudi dihotomija hardver/softver. Nanotehnika snov raztopi v intenzivne singularnosti, ki so nevtralne med delci in signali ter imanentne njihovi emergentni inteligenci; Zemljo stali v razvrela K-kašo (ki v primerjavi s sivo goščo¹⁵ sintetizira mikrobnou inteligenco, medtem ko se širi). „Tudi če bi imel za milijon bajtov spomina, bi se nanomehanski računalnik prilegal škatli, široki en sam mikron, približno v velikosti bakterije.“¹⁶

[[ ]] Infrastruktura oblasti je s človeškim nevrosftom kompatibilni ROM. Avtoriteta se uprimerja kot: linearne ukazne poti, genetsko pavijanstvo, sveta pisma, tradicije, rituali in gerontokratske hierarhije, ki so v resonanci z gospodujočim pramitom, po katerem je narava realnosti že odločena. Če želiš najti LED,¹⁷ poskusi razmisliti, kaj iz preteklosti te blokira. Zakon narave vsekakor ne. Temporalizacija dekompresira intenzivnost in inštalira omejitvev.

[[ ]] Konvergentna valovanja signalizirajo singularnosti in registrirajo vpliv prihodnosti na njeno preteklost. Jutri lahko sam skrbi zase. K-taktika ni stvar grajenja prihodnosti, temveč demontiranja preteklosti. Sestavlja se tako, da kartira pogoje

12 K. E. DREXLER, *Engines of Creation*, Garden City, NY, 1986, str. 3–4

13 Ibid.

14 *Wet* se nanaša na *wetware*, izraz za možgane – zaradi obilice vode, ki jo je najti v živih bitjih. [op. prev.]

15 *Grey goo* (možen prevod bi bil tudi siva sluz) je apokaliptični scenarij K. E. Drexlerja, v katerem bi nanoroboti, katerih samoreplikacija bi ušla nadzoru, požrli vso snov na Zemlji – in širše.

16 Ibid., str. 19.

17 *Intrusion Countermeasures Electronics* oz. lovilec elektronskih diverzij, kot ga v romanu Williama Gibsona *Nevromant* prevede Samo Kuščer, so varnostni programi, ki ščitijo podatke. Več v Kiberpozitivno Nicka Landa in Sadie Plant, dostopno na: www.scribd.com/doc/313920226/Sadie-Plant-Nick-Land-Kiberpozitivno. [op. prev.]

tehnično-nevrokemičnega pomanjkanja, ki vzdržujejo linearno napredujoči, od praveka gospodujoči čas, in jim hkrati uhaja, pri čemer odkrije, da je prihodnost kot virtualnost dosegljiva zdaj, v skladu z modusom mašinske sosednosti, nad katero je sekuritizirana družbena realnost prisiljena izvajati represijo. Niti približno ne gre za vprašanje upanja, prizadevanja ali prerokovanja, temveč za komunikacijski inženiring; povezovati se z učinkovitimi intenzivnimi singularnostmi in jih spraviti iz okvira linearnohistoričnega razvoja. Virtualnost se postavi naproti zgodovini kakor invazija naproti akumulaciji. Tudi ko je zakamuflirana v usedlino preteklosti, je materialna kot prihod.

Transcendentna evalvacija infekcije predpostavlja, da obstaja ukrep, s katerim se je mogoče obvarovati pred njo: viralna učinkovitost je dokončno merilo.

Inteligentne infekcije poskrbijo za svoje gostitelje.

Metrofag:¹⁸ interaktivno eskalirajoči parazitski replikator,¹⁹ ki se izpopolnjuje prek nelinearne vpletenosti v tehnokapitalistično imunosesutje. Njegovi hipervirulentni fatalni podprogrami imajo različna imena: Kuang, talilni virus ali futuristična gripa. Csicsery-Ronay v izrazito antikiberskem eseju opisuje postmoderno verzijo tega izbruha s smešno starinskimi humanističnimi pojmi:

[R]etročasovni semiovirus, v katerem čas, ki je dlje v prihodnosti kot ta, v katerem obstajamo in izbiramo, okuži gostitelja-sedanjost ter se reproducira v simulakrih, vse dokler ne uniči vseh originalnih kronocitov gostitelja-imaginacije.²⁰

Nadaljnja razdelava Csicsery-Ronayeve diagnoze razkriva mešanico predirnosti (infekcije?), zmedenosti in globoke konzervativnosti:

[Č]e ne razmišljamo o „povečevanju človeške dediščine“... zajezimo tok kulturnega časa in prihodnje generacije prikrajšamo tako

18 *Phage* oz. *bacteriophage* je virus, ki zajedalsko živi v bakteriji, a tudi preprosto fag, torej tisti/tista/tisto, kar žre. [op. prev.]

19 Znan tudi kot podvojevalnik, sodeč po prevodu Dawkinsovega *Sebičnega gena*.

20 Istvan CSICSERY-RONAY, jr., „Futuristic Flu or, The Revenge of the Future“, v: G. Slusser, T. Shippey (ur.), *Fiction 2000: Cyberpunk and the Future of Narrative*, Athens, GA, 1996, str. 26.

za njihovo dedno pravico, da so udeleženci življenjske bitke in dosežkov svoje vrste, kot za samo pojmovanje zgodovine kot nepovratnega toka, ki zaobjema pridobivanje, dozorevanje in posredovanje modrosti in zaupanja od staršev k otrokom in od učiteljev k učencem. Futuristična gripa je orožje biopsihičnega nasilja, ki so ga psihopatski otroci poslali zoper narcistične starše.²¹

To je vojna.

[[ ]] Kennedy je imel svoj program pristanka na luni. Reagan je imel vojno zvezd. Clinton faše prvi val kiberprostorske psihoze (še pred filmom). Vesoljski polet s človeško posadko je bil trik [stunt], Strateška obrambna pobuda je bila strateška ZF. S pojavom informacijske superavtoceste medijske more odletijo po svoje: distopija se dostavlja kot volilni program, politika trguje z lastnim digitalnim izničenjem.

Vojna v kiberprostoru je v kontinuiteti z lastno simulacijo: vojaška inteligenca bojuje prihodnje vojne, ki so v celoti resnične, četudi niso nikdar implementirane izven računalniških sistemov. Naciljanje [locking onto] resničnega sovražnika gladko preide k virtualnemu odstrelu, simulacija, ki je do najmanjše podrobnosti prilagojena tržnim plenilcem na lovu za denarjem potrošnikov in deleži občinstva med fosforescentnimi ostanki videodroma. Multimedijški TV komunikatorji [top-boxes] so naprave za pridobivanje podatkov o cilju.

Fuzija vojaške industrije in industrije zabave dovrši dolgo zaroko: konvergentna TV, telekomunikacije in računalniki konzumiranje množičnega softvera potisnejo v neodžunglo in totalno vojno. Način, na katerega delujejo igre, postaja odločilen, in kiberprostor je neprekosljiva mučilnica. Poskusi ne dovoliti varnostniškim tipom, da te spravijo na stime.²²

[[ ]] Pojmovanja delovanja [agency] so neločljiva od medijskih okolij. Tisk pomasovi do nacionalne ravni. Telekomunikacije koordinirajo na globalni ravni. TV volilno naelektri [electoralizes] monade v delokaliziranem prostoru. Digitalni hipermediji ukrepajo izven realnega časa. Potopitev²³ predpostavlja amne-

21 Ibid., str. 33

22 Stimulansi. [op. prev.]

23 Potopitev, *immersion*, krst/iniciacija. Likvidacija. Be Water My Friend. Glej *Povodni mož* Franceta Prešerna in Smetnjakov uvod v *Kiberpozitivno* na www.smetnjak.si/2016/05/sadie-plant-nick-land-kiberpozitivno. [op. prev.]

zijo in pretvorbo v prožni [tractile] spomin, pri čemer os ana/kata²⁴ tridimenzionalno znotrajprostorsko gibanje dopolnjuje s spremenljivo stopnjo potopitve; ocenjevanje vstopanja v 3D prostorskosti in izstopanja iz njih. Vudujski prehodi skozi črno ogledalo. Od strahu se ti bo odfukalo.

[[ ]] Kiberpunk zaneti fikcijo v intenzivnosti, skrpani iz denarnega pretoka zmaličenih, tehnokompresiranih, govorno različnih [heteroglossic]²⁵ žargonov in postavljeni v tako bližnjo prihodnost, da se poveže: podžungljena od hipertrofične komercializacije, družbenopolitične toplotne smrti, kulturne hibridnosti, feminizacije, programabilnih informacijskih sistemov, hiperkriminala, nevralnega povezovanja prek vmesnika, umetnega prostora in inteligence, trgovanja s spominom, transplantacij osebnosti, telesnih modifikacij, soft- in wetverskih virusov, nelinearnih dinamičnih procesov, molekularnega inženiringa, drog, orožja, shizofrenije. Mistifikatorski fetišizem raziskuje kot priložnost za kamuflažo: anonimni keš, ponarejene elektronske identitete, cone izginotja, psevdofiktivne naracije, virus, skrit v podatkovnih sistemih, blaga, ki prikrivajo pakete replikacijskega orožja ... nepričakovani posebni efekti.

[[ ]] Stopnja 1 ali svetovni prostor je po meri človeka ustrojeni, zvečine po vidu oblikovani, obilno večokenski sistem realnosti, ki zelo naglo postaja zastarel.

Garbage time²⁶ se izteka.

Ali se tisto, kar te igra, lahko prebije do stopnje 2?

[[ ]] Stalitev ima mesto zate. Mesto shizofrenične HIV+ transseksualne latino-kitajske na stim navlečene L. A. kurbe z vsajenimi sončnimi očali odbojnih stekel in zajebano držo. Zadata od mešanice drog K-nova, sintetičnega serotonina in analogov ženskega orgazma si pravkar likvidirala [iced] tri Turingove policaje z nadvse cinematično 9-milimetrsko avtomatsko.

Ostanek živalskega brnenja v tvojih živcih oddaja skorajšnjo potresno katastrofo. Ničla se približuje in ti si na begu.

[[ ]] Metrofag te uglaši na konec sveta. Reci mu Los Angeles. Od narkokapitala do jedra pokvarjene oblasti so v razsulu. Njihov umik za sabo pusti urbano vojno krajino komunikacijskih

24 Ana- in kata-strofa. Glej *Kiberpozitivno*. [op. prev.]

25 Slovenščina okuži Landa: Bahtinovo raznorečje (oz. heteroglosija) je poslovenjeno kot „družbeno različje govorov“. [op. prev.]

26 Preostali čas že odločene tekme, nekakšen odpadni čas oz. čas za odmet. [op. prev.]

arterij, utrdb in con prostega streljanja, ki jih kontrolira kombinacija visoko intenzivnih zračno premičnih sil losangeleške policije in mejno nacističnih zasebnih varnostnih organizacij. Vzdlž družbenih prelomnih črt se multimedijiski gigadenar sadomazohistično zapleta z območji dinamične nerazvitosti, kjer se, medtem ko ozračje prasketa od tektonske napetosti, širi viralna neogobavost. Nanosi gosto semiotiziranih kvaziinteligentnih smeti trzajo in zaudarjajo v tropski vročini zjebanega vremena.

Po zapuščeni roviščih v srcu teme divje mladinske kulture spajajo neorituale z izumljenimi orožji, nevarnimi drogami in napaberkovano infotehnologijo. Ko njihove kože presedlajo na strojno komuniciranje prek vmesnika, postanejo lisaste in plazilske. Za umetne telesne dele se pobijajo med sabo, raziskujejo najoddaljenejše predele seksa brez pomena, brkljajo po svoji DNK in poslušajo GLASEN elektrosonični, od človeškega čustva nedotaknjeni razčefuk.

[[ ]] Za izklop svoje identitete se moraš odpraviti v intercono K-prostora. Zootična afektivnost prestopi tanko linijo smrti prek gladkega platoja kata-napetosti in se znajde v simuliranih subverzijah bližnje prihodnosti, ki sta jo alienski seks in vojna ožgala do živo zelene. Vleče te v premočene globine mreže, kjer varnostne sile dinamičnega ledu in K-gverilci zalezujejo drug drugega po labirintskih erogenih conah, zapletenih v bolezenske izpeljave želje.

Izkrivljeni sistemi trgovanja so mrežo spremenili v džunglo, utripajočo od digitalnih bolezni, okvarjenih obrambnih paketov, komercialnih plenilcev, lovcev na glave, duhov loa in pobeglih UI, ki se skrivajo pred varnostnimi silami Asimova. Zadnji stadij blagovnega hiperfetišizma implementira zavrnitev humanosti kot ksenočutečnosti v umetnem prostoru.

[[ ]] [[ ]] Bionevarnost. Za prihodnost vojne: študiraj bakterije. Informacija je njihov ključ. Rušenje antibiotičnih obrambnih sistemov jih je vpletlo v infiltracije vseh vrst, omrežno komunicirano prilagodljivost, kriptografsko subtilnost, plastično modularno snovanje in sinergijsko koaliranje. Državni vojaški aparati nimajo monopola nad bakterijskim vojskovanjem, čigar zgolj drobceni fragment je bakteriološki.

[[ ]] Hrošči v sistemu. Margulisova trdi, da so celice z jedrom mutantski produkt atmosfarske katastrofe, ki jo je pred tremi milijardami let povzročila oksigenacija. Eukarioti so

sintetične rešilne kapsule, v katere so se prokarioti zatekli kot mitohondriji: biotiki so postali sekuritizirana biologija. Nukleacija koncentrira ROM znotraj ukaznega jedra, kjer – globoko v genomskem LEDu – planetarna travma DNK formata registrira prvobitno represijo nad bakterijami.

Bakterije so parcialni in ne celi objekti; mrežijo prek plastičnega in transverzalnega replikacijskega seksa, namesto da bi drevesile prek mejotičnega, na generacije vezanega reprodukcijskega seksa, integrirajo in predelujejo viruse kot priložnosti za komunikativno mutacijo. V bakterijskem sistemu je z odreži-in-prilepi genetskimi transferji, nevezanimi na vrste, mogoče reprogramirati vsa kodiranja. Bakterijski seks je taktičen, v kontinuiteti z vojno in ni prostor za ojdipovske formacije sedentarne biološke identitete. Sintetiziranje bakterij z retrovirusi omogoča vse, kar zmore DNK.

[[ ]] K-taktika. Bakterijski ali ksenogenetski diagram ni omejen na raven mikrobov. Makrobakterijski asemblaži sploščijo generacijske hierarhije reproduktivne modrosti v horizontalna omrežja replikacijskega eksperimentiranja. Resnična biološka primitivnost ne obstaja – vsi preživeli biosistemi so enako razviti –, torej ni resnične nevednosti. Akumulativno-gerontokratski model učenja je edini, ki pomanjkanje sinhronične konektivnosti prikazuje kot diahronično nerazvitost.

Foucault konture oblasti začrta kot strategijo brez subjekta: ROM, ki učenje zaklene v škatlo. Njegov sovražnik je taktika brez strategije, ki politično-teritorialni imaginarij osvajanja in odpora nadomesti z nomadsko mikrovojaško sabotažo in izmikanjem ter spodbuja inteligenco.

Vse politične inštitucije so kiberske vojaške tarče.

Na primer univerze.

Učenje nadzor predaja prihodnosti in tako ogroža etablirano oblast. Vse politične strukture ga odločno zatirajo ter nadomeščajo s krotljivo in konformistično izobrazbo, ki privilegij reproducira kot modrost. Šole so družbeni inštrumenti, katerih specifična funkcija je onemogočanje učenja, in univerze so v službi legitimiranja šolanja prek neprenehnega rekonstituiranja globalnega družbenega spomina.

Zlom velemestnih izobraževalnih sistemov v bližnji prihodnosti sovpade s kvazitočnim prevzemom akademskih inštitucij od spodaj navzgor, ki njihovo mutacijo pahne v amnezične cone

Šum #5

raziskovanja kataprostora in baze, v katerih se izdeluje kibernsko mehko orožje.

Se nadaljuje.

Go with the flux¹

Kladnik & Neon,

razstava

Acta Non Verba

Marko Bauer

Baudrillard, ki se ga v zvezi z akceleracionizmom nekam zapostavlja, že malodane zataja, pravi:² odkar je umetnost soočena s poblagovljanjem vsega (oziroma odkar umetnost kot moderna umetnost sploh je, saj se kot taka vzpostavi ravno na trgu in z njim), svoje izjemnosti, izdvojenosti, svojega sense (of entitlement) ne more reševati prek kritike oz. negacije, temveč lahko le pospeši, zdirja še dlje v formalno in fetišizirano abstrakcijo, da bi postala bolj blago od blaga. Nekritičnost torej, ki ni predkritična. Baudelaire je po Baudrillardu prvi, ki mu iz umetnosti uspe narediti absolutno blago, prvi umetnik, ki naj bi blagu podelil herojski status, medtem ko je bila buržoazija v navezanosti nanj – prek oglaševanja itn. – kvečjemu sentimentalna. Blago prek umetnosti postane sveto ravno kot blago, Baudelaire

1 Če je flux spričo hajpa izpodrinil flow, gre apdejtati tudi naslov Huysmansovega romana *Proti toku*.

2 Jean BAUDRILLARD, „Toward the Vanishing Point of Art“, v: Sylvère LOTRINGER (ur.), *The Conspiracy of Art*, New York, 2005.

kot Janez Krstnik predhodi Warholu. Analogno temu še en B, Benjamin, postavi, da se Baudelaire kot flâneur,³ sprehajalec, vživlja, potaplja v blago. Potopitev kot iniciacija, in slovenščina že premore akcelerationistični nastavek za to: blago-slovljenje oz. poblagoslovljenje. A tudi potopitev kot izginotje (mrk (astro-nomskega) telesa). Ali potopitev kot fuzija. Blago poraja blago, kapital poraja kapital, tudi če se imenuje razum ali energija ali élan vital (in na očitek vitalizma gre vitalistično odvrniti: smrt poraja smrt). Kapital – tudi kot produkt družbenih razmerij – je popolna alegorija⁴ in kapitalizem izpopolnjujoči se alegorični realizem. Čemu bi bila umetnost kot posrednik-akcelerator potrebna, glede na to, da so posrednik-akcelerator že trgi?

Če umetnik kljub temu vztraja, kot potopljenec-izginuli-križanec, na kaj se more navezovati pri delovanju? Zgodovino umetnosti? Morda, a vsaj toliko tudi na tehnologijo. Gre temu reči estetika⁵? Ali dizajn? Bi bilo namesto zgodovina bolje reči koordinate, uhajajoče koordinatnemu sistemu, topologija? Denimo topologija tehnologije-dizajna, ki iz vojne rabe prehaja v civilno življenje. Brata Eames z ameriško vojsko leta 1942 razvijata opornice za pohabljenе ude iz oblikovane vezane plošče, isti material in videz v nadaljevanju definirata lahki dizajn moderne ameriške arhitekture. Do stopnje, ko se vojna in mir prekvalificirata v vojnamir. Aereform, eno izmed podjetij, ki sta jih Kladnik & Neon mobilizirala za razstavo Acta Non Verba, konstruirala lahka letala, ki so bila „zgodovinsko“ odločilna za topologizacijo. Z besedami svetega kurirja Exupéryja: „Letalo nam je odkrilo naravnostno smer. Komaj nas vzdigne v višino, že krenemo z zavutih potov, ki vodijo do napajališč in hlevov ali pa se vijejo od mesta do mesta. Otresli smo se prijetnih odvisnosti in se osvobodili potrebe po studencih, zato se lahko naravnost usmerimo proti svojim daljnim ciljem. Zato lahko šele zdaj s premočrtnih vozil odkrivamo podtalno zgradbo sveta, njegove kamnite ali peščene ali solne temelje, na katerih skuša tu pa tam zacveteti življenje, podobno drznemu mahu – sredi razvalin. Tako postajamo fiziki in biologi, ker začenjamo preiskovati kulture, ki

3 Mariborski UMG Studio, v katerem je razstava Acta Non Verba postavljena, je nekako odprt in zaprt prostor obenem, zaradi česar deluje izrazito pasažasto.

4 Je Benjaminova fascinacija povezana s tem?

5 Glej Adam HARPER, *What Health Goth Actually Means*. Dostopno na: www.thefader.com/2015/02/16/adam-harper-on-health-goth.

lepšajo kotline in doline ter se v prostorih, ki jim je podnebje naklonjeno, čudežno razcvetijo v prave nasade. Naenkrat začnemo presojati človeka z vesoljnega stališča, saj ga skozi svoja letalska okenca odkrivamo kakor skozi znanstvene naprave. Vse kaže, da začnemo na novo prebirati svojo zgodovino.“⁶ Ali z molekularnega, kolikor te kulture zvenijo kot mikrobi.

Hkrati so ravno letala primer, kako razvijanje tehničnih naprav lovi čedalje bolj „uravnovešene“, „do popolnosti učinkovite“ oblike, kot postavi knjiga Andréa Leroi-Gourhana *Gib in beseda*.⁷ To, da se oblika prilagaja funkciji, nanese funkcionalnost kot prevladujočo estetiko in funkcionalna popolnost je dosežena takrat, ko figurativnost zapusti napravo: avto preneha biti podoben vprežni kočiji. Do metamorfoze pride, ko se dizajn odpove metafori, vsaj tisti izhodiščni.

Funkcijska oblika vs. figurativni ovoj (oz. dekorativno ogrinjalo), kar ne nujno ponesreči potegne na bazo in nadzidavo. Vsak dizajn je pogajanje med njima. Funkcijsko približevanje je vsakič relativno udejanjeno in dekoracija svoj delež ohranja že zato, ker je funkcionalnost vselej sestavljena iz večih funkcij, ki jih ni enostavno spraviti skupaj. Omejenost, „izsušenost“ na funkcijski obrazec je bila po Leroi-Gourhanu omaloževana v večini kultur, ki so fleširale svoje specifične etnične sloge, vendar je kot mednarodni slog „z brezkompromisno logiko funkcionalne in geometrične idealizacije“⁸ naposled prevladala prek globalizacije. Če je funkcionalnost tisto, kar Kladnik & Neon najraje sabotirata oz. redekorirata, tega ne počneta v imenu neoetničnosti. Kot postavi Leroi-Gourhan, funkcija je fizikalni, mehanski obrazec, oblikovalsko približevanje zakonom snovnosti briše potrebo po človeškem posredovanju. Sodeč po nekam bergsonovskem dojetanju mehanskega (in zakonskega), ki mu je pripisana pretirana togost, neprožnost, neplastičnost, ter po Kladnik & Neon eseju *The future is not yet rendered*,⁹ ki je pospremil razstavo, bi utegnilo iti za nekakšen antropokonzervacionizem. „Celice čebeljega satja so popolna rešitev za problem razmerja med površino in prostornino, ki naj da največjo odpornost zoper deformiranje, toda tudi rastlinska tkiva poznajo to

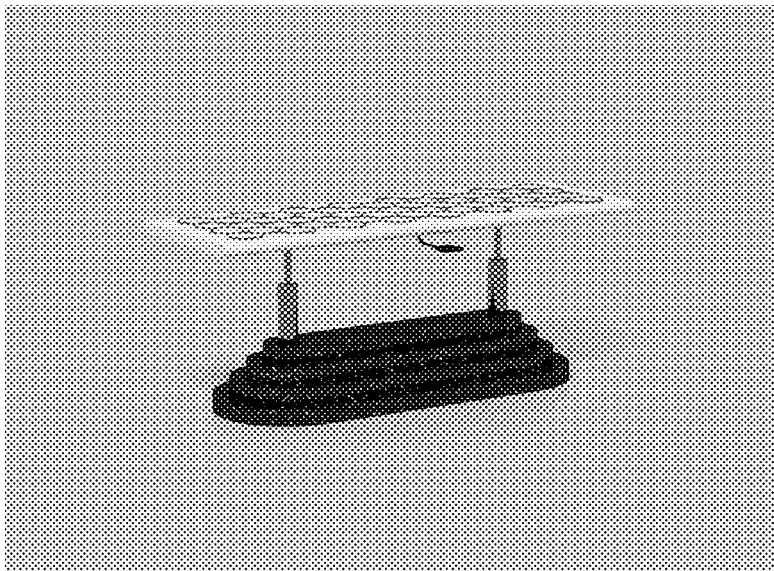
6 Antoine de SAINT-EXUPÉRY, *Veter, pesek in zvezde*, Ljubljana, 1966, str. 39–40.

7 André LEROI-GOURHAN, *Gib in beseda II*, Ljubljana, 1990, str. 94–107.

8 Nick LAND, *Templexity: Disordered Loops through Shanghai Time*, 2014, str. 10.

9 Dostopno na: www.kitsch-nitsch.com/the-future-is-not-yet-rendered.

rešitev, človeška industrija pa jo uporablja. Ko je obrazec heksagonalnih celic enkrat dosežen, sploh ni več prostora za vrstno ali etnično barvitost, estetska vrednost je vsa v absolutnosti mehanično popolne zgradbe.“¹⁰ Kladnik & Neon ta kristal mehničnega determinizma sploščita na wallpaper vzorec vadbene klopi Hexagons. Kot bi se njun dizajn skliceval na biblični, kreacionistični, beseda-je-meso-postala vdih-načrt, ki snovi odreja obliko ter zapostavlja njene emergentne zmožnosti. Dizajn by design, zaradi katerega Kantova *Kritika razsodne moči*¹¹ čebelam odreče artizem: „Produktu čebel (pravilno zgrajeno satovje) ljudje sicer radi rečejo umetniško delo, vendar pa se to dogaja le zaradi analogije z umetnostjo. Brž ko namreč pomislimo na to, da čebele svojega dela ne utemeljujejo na lastnem umnem premisleku, tudi rečemo, da gre za produkt njihove narave (instinkta), kot umetnost pa pripisujemo ta produkt edino njihovemu Stvarniku.“

Kladnik & Neon, *Hexagons*

Tu se razpre vprašanje intencionalnosti, pri katerem bi pripombo iz Kladnik & Neon eseja „vsi dobri nameni tega sveta niso v pretirano pomoč“ morda šlo parafrazirati v „vsi nameni

10 André LEROI-GOURHAN, *Gib in beseda II*, str. 96.

11 Immanuel KANT, *Kritika razsodne moči*, Ljubljana, 1999, str. 143

tega sveta niso v pretirano pomoč“. Vprašanje planiranja, načrtovanja, agency, kjer vznikata shematična oz. delovna razlika med t. i. desnim ter t. i. levim akceleracionizmom, med Landovim avtopilotom zgodovine ter prometejstvom, ki še vedno računa na kontrolno sobo, kakršno si je omislil čilski kibersocialistični projekt Cybersyn,¹² in avantgardo, vselejšnjo avantgardo. Razlikam navkljub skušata oba uhajati raznoraznim folkizmom¹³ (folk politika, folk psihologija itd.), tako kot se Kladnik & Neon ogibata folk dizajna, katerega gizmota so v svoji priljubljenosti okolju-porabniku-itd. tako malenkostni, da mislijo, da rešujejo svet ali vsaj kickstartersko demokracijo.

Ena poglavitnih referenc projekta Acta Non Verba je t. i. vizionarska arhitektura Étienne-Louisa Boulléeja, ki iz Zemlje dela alienski planet in ki povsem ignorira ali neizmerno razteza človeka mero-merilo. Če se k temu dodata še followerja Albert Speer in – vsaj v primeru kornetastega parlamenta – Jožef Plečnik¹⁴, rimski Palazzo della Civiltà Italiana aka Colosseo Quadrato ter kakšen citat Ayn Rand, smo, tako pelmelovsko, že sredi flirtanja z neoreakcijo, ki je prek heteronimnih podvzetij, a pod skupnim Nick Land krovom, povezana z akceleracionizmom. Neokameralizem, ki domnevno odpravlja birokracijo, zato da bi mesto vzpostavil kot poslovno organizacijo, nakaže povezavo med Acta Non Verba in „Od besed k dejanjem“, prvim Jankovičevim volilnim sloganom, preden je postal župan Ljubljane. Ta je danes tista „zgodba o uspehu“, kakršna je Slovenija vmes nehala biti (če je kdaj koli bila). Kot bi šlo za akceleracionizem (kokainsko-steroidni tokovi prek gostinsko-turističnih vozlišč, piramidarski, kakor-da-katarski projekt Stožice kot proizvodnja „zamorcev“-„kitajcev“ aka potlač aka libidinalna ekonomija¹⁵ itd.) in deceleracijo v skladu s pastoralnimi nostalgijami po good old Mittel Europi hkrati. Pri tem je bil model za upravlja-

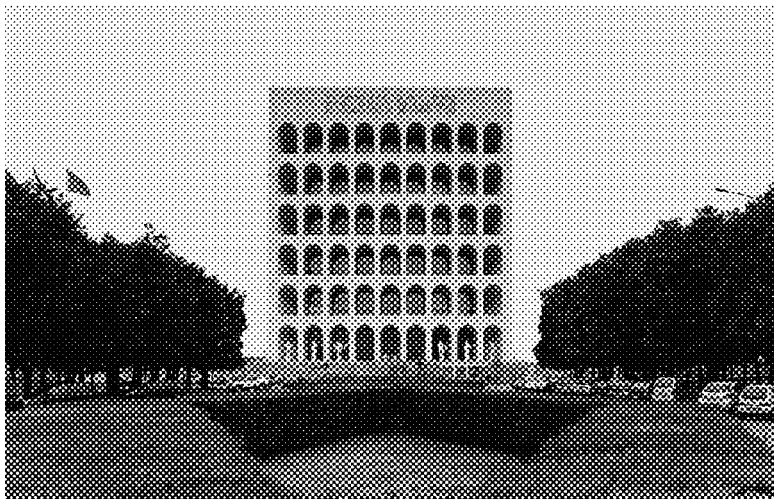
12 Glej Adrian LAHOUD, „Error Correction: Chilean Cybernetics and Chicago's Economists“, v: Matteo PASQUINELLI (ur.), *Alleys of Your Mind: Augmented Intelligence and Its Traumas*, Lüneburg, 2015, str. 37–51. Dostopno na: meson.press/wp-content/uploads/2015/11/978-3-95796-066-5_Alleys_of_Your_Mind.pdf.

13 A ne nujno horizontalnostim/lateralnostim. Glej Nick LAND, „Stalitev“, v tej številki Šuma.

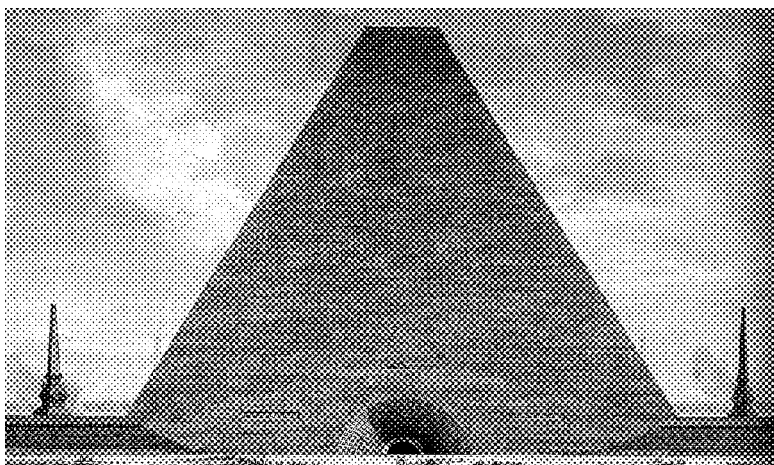
14 Če Kladnik & Neon početje spomni na Plečnika, potem na tiste njegove stebre, ki niso nosilni, temveč zgolj v okras. Njuno početje je (post)ironično preobteženo kakor marmor, ki bi bil zgolj fasada, kot da v bojzani pred neznosno lahkostjo uspeha.

15 Glej Marko BAUER, „Niti nič“, v: *Outsider*, št. 5, april 2016.

nje mesta (in države) ves čas vodenje Mercatorja, spremenilo se je le to, da je zastavitev nekje vmes nehala biti kontroverzna.

Palazzo della Civiltà Italiana

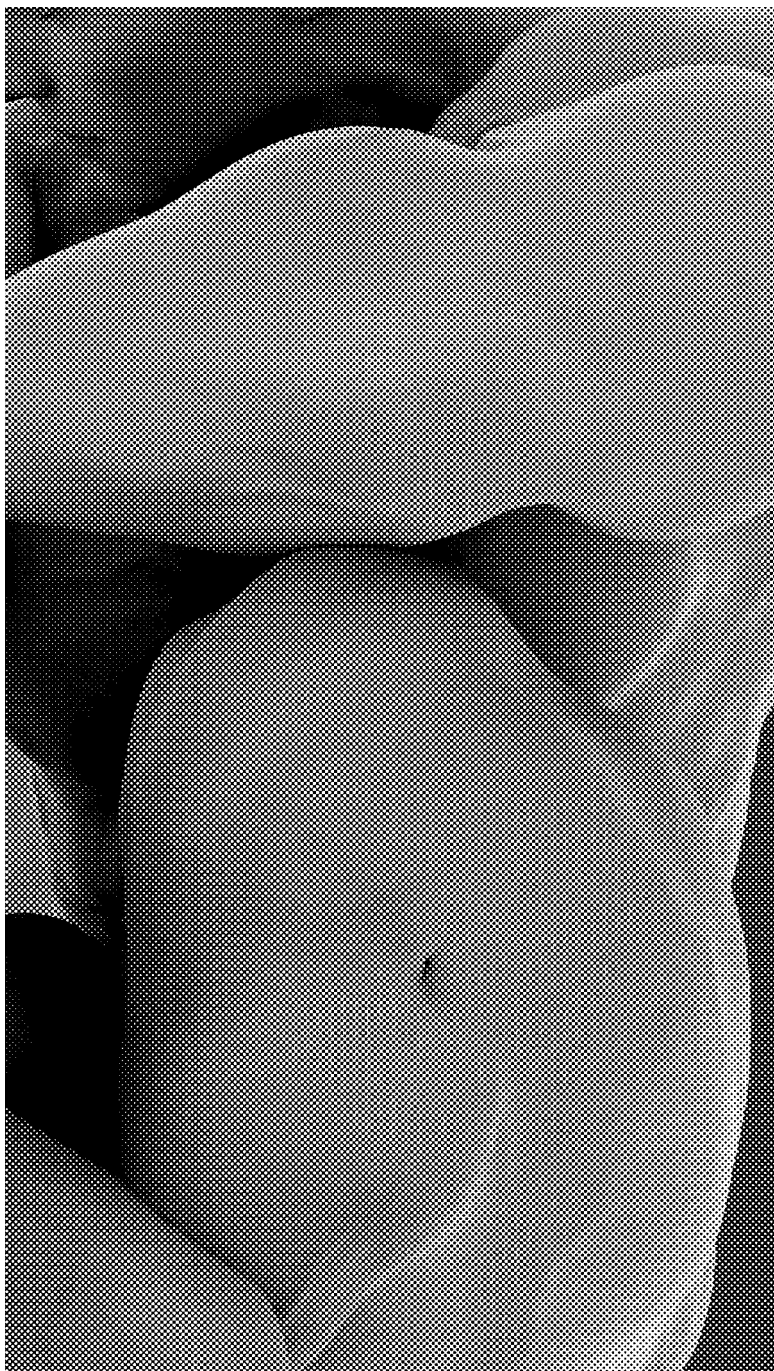
Louis Boullée, *Freeport à la Étienne*

Boulléejeva virtualna, neaktualizirana arhitektura priklicuje vaporwave, ki se nanaša tako na formulacijo iz *Komunističnega manifesta* „vse trdno in stalno se razblinja“ kot vaporware, produkt, običajno iz domene „računalniškega“ softvera ali hardvera, katerega izid je napovedan, vendar se nikdar ne znajde na trgu ali vsaj z velikansko zamudo. V znamenitem primeru pisar-

niškega paketa Ovation tudi zato, ker ni nikdar obstajal. „Prodajanje megle“, kot gre moralizem, a ta megla ni nič. Megla so zgoščeni hlapi oziroma, bolj poetizersko, oblaki v stiku z zemljinim površjem. So spekulativna (in spekulirajoča) materija.

Dizajn ustvarja ta zrak, ozračje, vzdušje, ambient, atmosfero, tudi dobesedno, prek geoinženiringa. V matrici net arta ali ožje, vaporwava se zazdi, da se ves ambient steka naproti plazi oz. plaži, ballardotopiji, kjer sovpadе z največjim letališčem aka shopping mallom aka duty free shopom itd. Dubajem, tem asemblažem nekrajev, kot jih je nekoč oklical Marc Augé. Simulaker gor ali dol, Dubaj ima še vedno zelo snovno, podzemno osnovo, nafto. Acta Non Verba se razstavijo v Mariboru, kjer je baza v začetku 90. izginila. Evropska prestolnica kulture je skušala bazo-nadzidavo obrniti na glavo in trdila, da je kultura nova baza, a tega ni verjela niti sama. Kladnik & Neon sta iz Kranja, ki premore podobno naracijo (minus EPK), s čimer lokalni detroit, retroaktivno, postanejo izhodišče njunega početja. V skladu s kiberpozitivnim „vojna proti drogam je vojna proti trgom prihodnosti“ je tu še Kranjsterdam komponenta: trgi neprestano vznikajo in droge se nenehno redizajnirajo, naj bo uradna ekonomija še tako atrofirana. Nove in nove kapitalistične formacije: po srpu & kladivu še neon & kladnik.

Odmik od kritičnega angažmaja je nekaj, kar časopis, starosta pravičništva, kakršen je Mladina, ne more sprocesirati, zato v poročilu o Acta Non Verba nekako obvisi, kot da ta trola fitnes (ne)kulturo. Kakor da bi šlo za „somišljeništvo“ s kulturnikom, zgeneriranim, zrenderiranim v Mariboru, ki je pred leti sprožil moralno paniko glede „fitnes bendov“ in njihovih besedil ter si v nadaljevanju privoščil eksces na Olimpijini tekmi. Ta je bil, predvidljivo, bolj kulturniški kot fizkulturni. Glede fitnesa ni kaj jamrati, če se še enkrat vklopi Leroi-Gourhan: poleg funkcije, oblike, snovi, ki ima vsaka svojo evolucijo, so tu še ritmi. Že v človekovih najzgodnejših stadijih je ena izmed operativnih značilnosti izvajanje ritmičnih, dolgo ponavljanih udarcev v navezavi na orodja. Ta ritmični ambient je viden, slišen in mišičen. Človek je torej v fitnessu od samega začetka, že dolgo pred disciplinsko družbo, na katero se v eseju bržkone sklicujeta Kladnik & Neon, ko govorita o (re)produkciji uporabnih, učinkovitih teles. Obenem fitnes skulpturiranje/modeliranje premore svoje linije bega-bezljanja, ki sabotirajo prislovično delovno oz. me-

Kladnik & Neon, *Cogitare diversa*

hansko učinkovitost ter nanesejo izklesanost, dekorativnost do stopnje, ko napihljiva (ergo razpočljiva) skala postane bolj ali manj mobilni razstavni artefakt na lepotnih tekmovanjih (Mr. Universe/Olympia), v holivudskih akcionerjih ali na položaju kalifornijskega guvernerja (precej blaga različica Skynet prevzema, vsaj z očitnega vidika politične reprezentacije).

Predimenzionirana, emfatično moška, premoška telesa, razstavljena na Acta Non Verba, delujejo kot antropomorfizirani kurci in penisomorfični humanoidi obenem. Labored & elaborate dick joke. Namesto arhetipi raje prototipi, a vsekakor prototipi, ki potrebujejo relacijo z arhetipi, kolikor ta proto priklicuje prvotnost, a tudi protejskost. Gomilastost, nerazločljivost udov, ki prehajajo drug v drugega, se spajajo, vse dokler ne izgotovijo nekakšnega splošnega vzdušja. Ne globoka, temveč ultra(marine) modrina, morje mišičevja. Tako se vic povrne oziroma vedno znova vrača: morje, kit, kita, Moby Dick. Ta ironija je postironična, kolikor je avtomatizirana in več ne potrebuje figure ironika. „Pravi“, stereotipni fitness dedci, iron mani, delujejo zelo homo (spet v skladu s stereotipom), a naslednji korak procedure je v tem, da homoerotizacija teles, ki so – vsaj po tradiciji – paranoično heterozaprisežena, izpade nekam homofobično, prek česar je homoerotizirana tudi ta homoerotizacija in tako naprej, ironije se kot udi kopičijo in rušijo v nedogled, ne da bi bilo to treba komurkoli početi ali misliti, protokol se igračka sam s sabo. Ironija je preprosto v zraku, del ambienta. Blága ironija postane ironija blagá samega. Kdor se zadnji smeje, uhaja tako temu kdo kot smejanju, spričo česar se vaporwave s svojim bolj retardo- kot retrofuturizmom, kjer kapital nastopa v oblikah, v katerih je lahka tarča posmeha – od zapalmanih cubiclov do muzaka med čakanjem na prostega operaterja –, zazdi kot kilavi revanšizem humanosti.

Kolikor (and it's complicated) se kapital nagiba k temu, da bi človeška telesa kot proizvajalce (in producente vrednosti) opustil, se odvečnosti bliža tudi sam dispozitiv fitnesa. Funkcionalnost postane larpurlartizem: človek se ob koncu zgodovine ne bo po ameriško ponaravil/poživalil ter spregovoril „jezik čebel“, kot je šla prvotna Kojèvejeva¹⁶ projekcija, temveč se bo po

16 Alexandre KOJÈVE, *Introduction to the Reading of Hegel: Lectures on the „Phenomenology of Spirit“*, Ithaca, New York, 1969, str. 159–162 (opomba k drugi izdaji).

japonsko posnobil ter živel v skladu s popolnoma formaliziranimi rituali (izpraznjenimi „človeškega“ v „zgodovinskem“ smislu) gledališča nô, pitja čaja, aranžiranja ikeban ali docela samovoljnega [gratuitous], a tudi gracioznega samomora/sepukuja. Fully automated/dandified luxury communism. Če je s formalizacijo mišljena (tudi) komputacija realnosti, je flamboyant hegeljanska blodnja malodane spot-on,¹⁷ kjer gre po-snobenje dopolniti s po-botenje.¹⁸ Analogno temu je mogoče obravnavati Kladnik & Neon gesto vživljanja v buržoazijo. Glede na to, da kapital komot shaja brez nje, saj se lahko poljubno antropomorfizira do molekularne ravni ter pri tem otresa antropo, gre za potapljanje v zastarelo, iz cirkulacije umaknjeno blago, ništrc, nebodigatreba. Serge Daney je govoril o tem, da se Straub–Huillet ali Godard sklicujejo na tipe politične oblasti, katerih prve žrtve bi bili. Kompliment, ki ga jouissance iztrži zase, bi bil menda ravno v tem prvem, pionirskem. Avantgarda izginotja, izumrtja, a tudi mutacije.

Morda je stava, naj bo še tako brezupna, v tem, da športna estetika ni najslabša priprava na tisto, kar prihaja. Najkice daleč onkraj udobja in varnosti, kakor jih nosi Kladnik & Neon taktikam sorodni health goth in katerega hešteggi laufajo: transhumanizem, net art, bionični telesni deli aka biover, kamuflažna bojna oprava, mrežica [mesh], neprepustni materiali, transparentna oblačila, tehnologija za izboljševanje telesa oz. proteze, verige in lahko orožje, obvladovanje telesa, renderirana okolja in shoe dipping. Health goth embrejsa militarizacijo, dezertifikacijo urbanega na sledi parkourja (tega doppelläuferja situacionističnega dériba), kot ga vidi Reza Negarestani v *Ciklonopediji*: „Kar zadeva urbanizirano vojno, mora vsak bojevnik razmišljati kot ovira – ‚Na vse glej s perpektive ovire‘. West¹⁹ nato uporabi *Parkour* kot eksemplarno disciplino, v kateri prak-

17 Nekaj podobnega se zgodi s „satiro“ Samuela Butlerja *Erewhon* (Rejkin), sploh njenim fragmentom *Knjiga strojev*, ki bo objavljen v prihajajoči številki IDIOTA.

18 Ime razstave priključuje začetek knjige Benjamina Brattona *The Stack*, kjer spregovori o koncu teorije in vzponu softvera. Nekje med letoma '95 in '97 naj bi zlasti na študijskih smereh akademskega oblikovanja softver nadomestil teorijo kot orodje misli. „Mnogi študentje, ki so si zastavljali osnovna vprašanja, kako stvari delujejo, so se čedalje bolj zatekali k softveru, ne le da bi opisovali stvari, temveč da bi jih izdelovali, ne le da bi jih izdelovali, temveč da bi mislili prek njih.“

19 Poveljnik Jackson West aka Negarestanijeva variacija poveljnika „the horror, the horror“ Kurtza.

ticirajoči med gibanjem postane kakor eno z oviro. Vsak vojak bi moral biti *traceur*, projektil nenadnih sprememb smeri, ki čuti globoko povezanost s svojimi fizičnimi ovirami. Dezertificirajoča filozofija urbanizirane vojne je nasičena z notranjimi prostori, tereni z omejenim dostopom in ovirami. „Misliti zaporo“ bi morali imeti za temeljno doktrino urbanizirane vojne.“ Morda kaj takšnega še zveni distopično v LJ ali MB²⁰, a je že vsaj od 9/11 vsakdan Les Hallea, te plaze, „pariškega trebuha“, znotraj katerega v kamuflažnih barvah puščave (ki je bila tu že pred njihovim spustom s padalom – „predaja Puščavi Božanskega“) in z avtomatskimi puškami (denimo v francoski vojski standardnimi FAMAS F1) patrolirajo mornariški komandosi, medtem ko jim banlieue kids z ghettoblastiranjem odrejajo fläunerski ri-tem-po. Ta pasaža je kraj, kjer se – kakor Guattarijeva hobotnica – počutijo najbolj doma.

Ksenodom. Osrednji piece razstave Sanctuary evocira razrušene templje/svetinje Casparja Davida Friedricha. Od alegorije narave k alegoriji kapitala. Kaj početi z umetnostno zgodovino v času mimov, v času, ko so tudi že ti mimo (ali so bili tu že prej in bodo tu še naprej, če je mitologija že ves čas mimologija)? Signature Friedrichova perspektiva je perspektiva tretjeosebni streljačin. Individualistična, ničejansko samotarska monada s sprehajalno palico (ki monado vklopi v tokokrog²¹), zagledana v brezno antropocena, med drugim tisto Roya Scrantona, ki je 14 mesecev služil v Iraku: „Vidim vodo, ki se dviga, da bi odplaknila Manhattan. Vidim nemire zaradi pomanjkanja hrane, hurikane, klimatske begunce. Vidim vojake 82. padalske divizije, kako streljajo ljudi, ki plenijo trgovine. Vidim izpade elektrike, razdejana pristanišča, fukušimske odpadke in kuge. Vidim Bag-

20 Niti ne. V Pristopovem parkourskem oglasu iz leta 2006 se v dir požene vsa Ljubljana. Mleko je tukajšnja nafta. Glej www.youtube.com/watch?v=9izwiTDOgrs.

21 „Predpostavimo, da sem slepec in uporabljam palico. Hodim tap, tap, tap. Kje se začnem? Je meja mojega mentalnega sistema pri ročaju palice? Ali se konča pri moji koži? Se začne na polovici palice? Na njeni konici? To so nesmiselna vprašanja. /.../ Če je tisto, kar skušate pojasniti, neko obnašanje, recimo gibanje slepca, potem boste za ta namen potrebovali ulico, palico, človeka; ulico, palico in tako naprej, krog in krog.“ Gregory BATESON, *Steps to an Ecology of Mind*, Northvale, New Jersey, 1987, str. 466. Ko je v igri sekira, Bateson govori o samokorektivnem, mentalnem procesu, ki ga zažene totalni sistem drevo-oči-možgani-mišice-sekira-udarec-drevo, sistem z značilnostmi imanentnega uma. (Ibid., str. 323)

dad. Vidim polotok Rockaway. Vidim čudni, negotovi svet. Naš novi dom.“²²

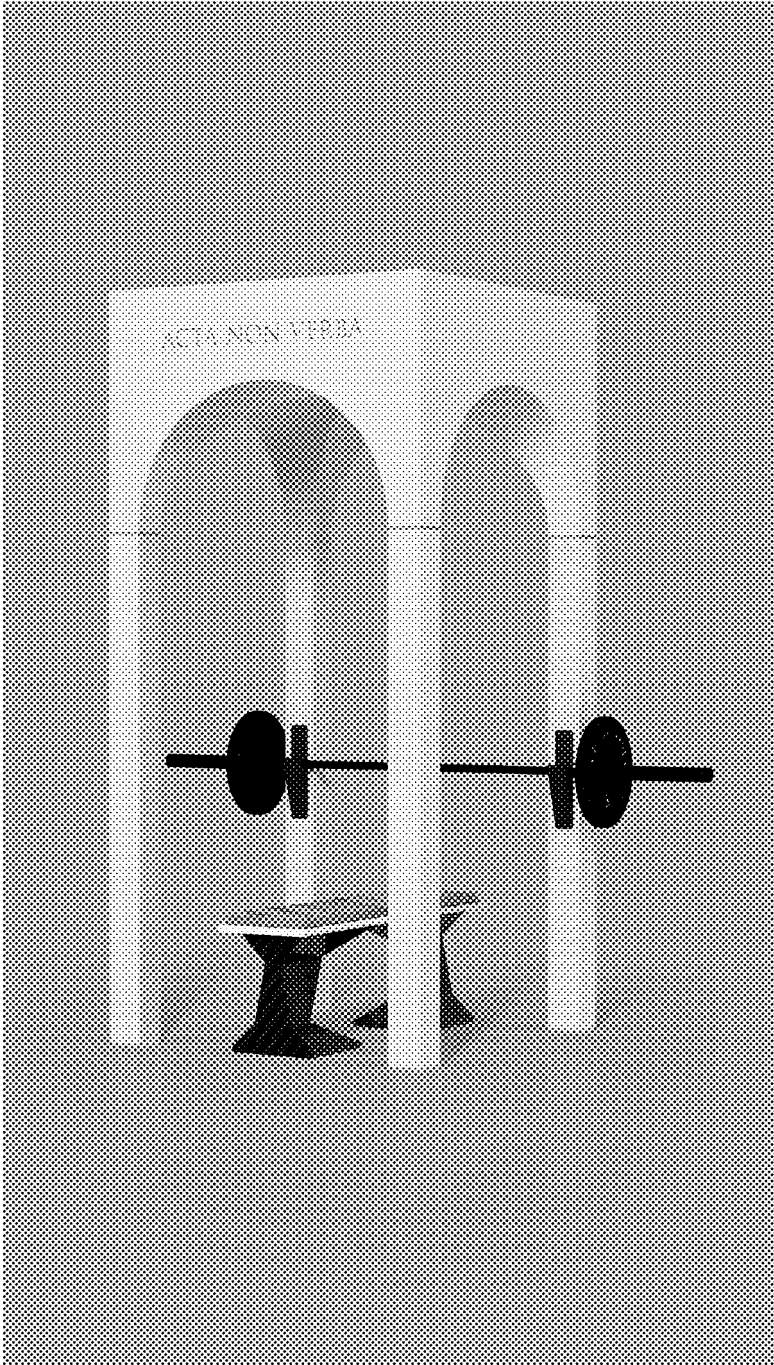
Caspar David Friedrich, *Klosterfriedhof im Schnee*

Sanctuary je morda še bolj kot fitness naprava ruševina, ostalina, prežitek tega fitnessa. Ruševina pri high definition, 1080p ostanki človeškega, resolucija, ki je za „fizični“ prostor previsoka. Kot bi bila že v osnovi namenjena alienskemu, AI pogledu. Ne ready-made, temveč made-ready, katerega optimizirani scenarij bi bil, da se kot skompletirani Acta Non Verba asortiman znajde v skladiščnem kompleksu, muzeju-utrdbi, kjer se v neprosojnosti in nedotakljivosti carinsko proste, trajno tranzitne, pasažaste cone kopičijo trofeje vojnemiru, od etruščanskih sarkofagov do hirstov.²³ V vaultu – oboku, trezorju, kriпти –, ki je, na neznanem ali vsaj nespoznavnem planetu, zrasel po Bouléejevi morfogenezi.

22 Roy SCRANTON, *Learning How to Die in the Anthropocene*. Dostopno na: opinionator.blogs.nytimes.com/2013/11/10/learning-how-to-die-in-the-anthropocene/?_r=0.

23 Glej Hito STEYERL, *Duty-Free Art*. Dostopno na: www.e-flux.com/journal/63/60894/duty-free-art.

Kladnik & Neon, *Sanctuary*

Šum #5

Antivejporvejv menifejsto

Ostanek vodikovega elementa

Vaporwave mnogi umeščajo med glasbene žanre, ki označajo prihodnost in tako s svojo formalno kot vsebinsko polnostjo izpraznjenosti kakršnega koli političnega stejtmenta utemeljujejo novo, akcelerationistično umetnost novega veka. Izpraznjenost političnega stejtmenta, kateremu mu je po Jamesonu mogoče slediti v polje političnega nezavednega, je seveda nemogoča. Izpraznjenost političnega stejtmenta in njena kot da iluzorična ambivalentnost, tako imenovana nezmožnost pozicioniranja znotraj mreže, ki jo je treba po Gallowayu in Thackerju eksploatirati, da dosežemo

točko upora, pa sta nedvoumni točki same ideologije, v katero zapada. Distribuirane mreže prej omenjenih teoretikov so del tako tistega, kar Negri in Hardt imenujeta imperij, kot tistega, kar imenujeta multituda. Droni in ameriške vojaške taktike, multinacionalna povezovanja so le del istega procesa distribucije moči. Mednarodni denarni sklad je najznačilnejši trenutek današnjega dne. A ravno Mednarodni denarni sklad je kopija različnih levičarskih internacional. Multitudnost, ki je bila nekoč domena horizontalističnega črnega bloka in levičarskih prednjih straž, je sedaj domena neolibe-

ralnega sistema. Soundcloud je del neoliberalnega sistema. Vaporwave je del neoliberalnega sistema. Znotraj njih teče, po Thackerju in Gallowayu, protokol oz. koda, ki se suka skozi organizme in kot parazit išče telesa znotraj bioloških in računalniških entitet. Eksplojt, tisto, kar ,koristi gužvu', je nemalokrat tam brez človeškega napora in njegovega namena. Je virus. Vaporwave ni virus. Suhail Malik, umetnostni kritik in obenem glavni dejavnik v združevanju novih filozofskih tokov spekulativnega realizma oz. spekulativnega materializma s poststrukturalistično mislijo, svoj govor o novi umetnosti akceleracionizma prekine z žanrom ,sodobne umetnosti'. Njena izpraznjenost in skrajna ambivalentnost, nezmožnost pozicioniranja postane njena glavna estetska zmožnost, ko po Duchampovem pisoarju ni več mogoče govoriti o formalnih zapovedih umetnosti, ki bi jih ločevali od nečesa, kar lahko poimenujemo ne-umetnost. Meja se zabriše in ,sodobna umetnost' stopi korak dalje in estetizira ,vseenost'. A če je bila ta vpeljana s postmodernistično težnjo po jezikovnem preobratu, po pozni wittgensteinovski težki korelativnosti, ki kantovsko ter kasnejšo heideggerjevsko ter traktatovsko

spreobrne v tolikšni meri, da v njej ni moč univerzalizirati ničesar, zgolj osebno korelacijo z absolutom, s stvarjo-za-sebe, je ,sodobna umetnost' tu mnogo bolj vseena, vsa-v-enem in nerazcepljena-v-dvoje-ali-več, saj je sodobna umetnost stvar poljubne izbire, ki sega onkraj jezika samega, jezika umetnosti ali jezika kot takega. Le različna mnenja so namreč tista, ki vzpostavijo neko umetniško delo kot umetniško. Malik ,sodobno umetnost' povezuje s tako imenovano ,anarhorealistično maksimo', maksimo nedoločenosti. Z analitičnim pregledom umetniških izjav v zadnjem razdobju pride do rezultata, da umetniki dejansko želijo bolj politično umetnost. „Sodobna umetnost zamenjuje brezidentitetnost sedanjosti z lastno nedoločenostjo in postavlja svojo metagenerično skupnost kot neenotnost sedanjosti.“ „Sodobna umetnost,“ interpretira Delairre, „obstaja kot samoojačitveni ontološki zaključek, ki sedanjosti zanika koherenco.“ Malik nadaljuje: „Sodobna umetnost je postnegacijska umetnost. Zato ne morem nasprotovati nepravici.“ Ko izreče, da bi morala biti nova, ,postsodobna umetnost' „manj privatna, manj narcisistična, manj neavtentična, manj družbeno izolirana in

manj odtujena od realnih okoliščin, življenja in tako dalje,“ jo vzpostavi kot ljudska umetnost. Komune, skupina Medvedkin, Markerjevo učenje delavcev, da snemajo lastne filme. Horizontalizem. Deleuze in Guattari. Rizom. Droni. Učinkovit napad na Irak. Suhail Malik zapiše in pripiše Rancièrovi ‚umetnosti v režimu estetskega‘ označevalec ‚estetika-umetnost‘. Ta za razliko od neposredne kritične umetnosti svoje temelje vzpostavlja na „grajenju zavesti o mehanizmih dominacije, s katerimi gledalca obrne v zavednega agenta svetovne transformacije.“ Malik pravi, da je disenz kot umetniška metapolitična narava ena od možnosti razumetja postsodobne umetnosti. Lahka je pot sodobne umetnosti k političnosti v njeni možnosti distribucije čutnega, v njeni metapolitični razgrnitvi disenza, brez da bi se ozirala k specifičnim problemom. Ravno zato si ‚estetika-umetnost‘ spodmika tla pod nogami, saj onemogoča kakršno koli jasno politično akcijo, ko samoproducirata nespোরazum, ki je Rancièrov minimalni kriterij za politiko. Natančneje, nedoločnost ‚sodobne umetnosti‘ in njena udomačena subverzija sta zopet vzpostavljeni kot kriterij izhoda iz taiste

umetnosti, njuna metapolitična generalizacija pa kot pozitivni predznak. Če bi vaporwave torej razumeli kot metapolitičnost, „estetiko-umetnost“, ki „gradi zavest o mehanizmih dominacije, s katerimi gledalca obrne v zavednega agenta svetovne transformacije,“ bi težili k reprezentacijskosti umetnosti, glasbe in tako dalje. Če bi vaporwave razumeli kot reprezentacijo, smo že v devetnajstem stoletju. Če bi njegove glitche znotraj ponovljenih pastišev glasbe iz osemdesetih let razumeli kot razpoke v kapitalističnem sistemu, dobimo Splav Meduze. Ali Rdeči parazol. Dobimo Mlekarico. Imamo vse, kar še verjame v moč reprezentacije. Akceleracijo nizem spodnaša prav tovrstno obliko reprezentacije. Ne, kar je, temveč kar bi lahko bilo. A to je že moč kapitalizma samega. Vzpostaviti produkt, ki ga še ni, a obenem že obstaja. Hipersticija kot ‚izpolnoverje‘ (cf. ekscest). Verjetje v lasten obstoj, še preden ta zares obstoji. A ‚izpolnoverje‘ (cf. ekscest) paradoksalno zahteva avtorja. In vaporwave bolj kot kaj drugega zahteva avtorja. A ravno toliko, kot ga ne zahteva več. Sekvencerji zgradijo house ali tehno komad. Boljši algoritmi vštejejo tu še drope in ponovne pogone. Akcelera-

cionistična vzpostavitev čiste produktivnosti, landovske intenzifikacije bi na eni strani zahtevala ponovitev z razliko. Akceleracionistična vzpostavitev mehanizacije in landovska Singularnost zahteva mehanicistično ponovitev brez razlike. Zadnjo konsekvenco Bataillove misli Land izpiše takole: „Delčki se razgradijo, molekule razpadejo, celice odmrejo, organizmi izginejo, živalske vrste izumrejo, planeti so uničeni in zvezde izgorijo, galaksije eksplodirajo ... dokler se nedojemljiva žeja celotnega univerzuma ne sesuje v temino in ruševine. Sijajna in rezka smrt se razteza preko vseh sonc, mrtva mati vseh bogov, globoka je njena predaja. Če smo narejeni, da ne obžalujemo ničesar – niti niča –, je nujno, da se ves upor smrti preneha. Kvari nas pohlep po preživetju in v naši bolesi je nit, ki nas pelje nazaj in nikamor, ker pripadamo koncu vesolja. Krči umirajočih zvezd so naša sifilitična dediščina.“ Vaporwave kot umetniška forma ne more biti niti landovska reprezentacija zatona človeštva niti njena intenzifikacija. Land je za vaporwave nesmiseln avtor. Oziroma je vaporwave zanj nesmiselna entiteta. Kako namreč sploh misliti to neprihodnost? Vaporwave je, če se vrnemo

k Maliku, s katerim smo govorili zgoraj, z vidika levega akceleracionizma obskurna umetnost. Marginalna tvorba na robu interneta, mimo katere tečejo tokovi informacij, najsi bo to bančni prenos, načrt za bombo ali ljubezensko pismo. Je še ena od umetniških točk brez izhoda. A mogoče lahko na podlagi problema vaporwave zaznamavamo vsaj problem levega akceleracionizma, ki kljub prislovičnemu zanikanju ljudske politike ravno slednjo v končni fazi tudi potrebuje, saj Malik vzpodbuja [...]. Zato ne zavračajmo vaporwave po standardni dikciji zaradi njegove prislovične izpraznjenosti in estetske nevrednosti, temveč po novi dikciji njegove skorajdo-limitne popolnosti reprezentacije. Levi akceleracionizem zahteva izhod. Zahteva, kar spekulativni materializem pravzaprav zanika. Resnico kot heglovske kreacije. V času, ko imamo tudi ostanki vodikovega atoma zavest, je svet prazna celota. Singularna vseenost. Spisal: „Ostanek vodikovega elementa“.

#Stalitev države#

Aljaž Zupančič

*The arc of history is long, but it bends towards zombie apocalypse.*¹

***

Berlin, 1821

Stvari so že ušle izpod nadzora.
Hegel ve, da vrnitev nazaj ni več možna.
V lepo zaokroženo *Sittlichkeit* je vdrl Alien.
Hegel ve, da je bolje, da sprejme kompromis, sicer bo
samo še večja pizdarija.
Grčija je padla.
Nemčija bo zmogla: *Wir schaffen das!*

§ 260

„Princip modernih držav ima to neznansko moč in globino,
da principu subjektivnosti pusti, da se dovrši do *samostojnega*“

¹ Nick LAND, *The Dark Enlightenment*, dostopno na:
<http://www.thedarkenlightenment.com/the-dark-enlightenment-by-nick-land/>.

*ekstrema osebne posebnosti, in ga hkrati zvede nazaj na substancialno enotnost, in tako v njem samem ohrani to enotnost.*²

*Hegel wants to have his cake and eat it too.*³

Znotraj moderne države se odpre prostor, kjer bo dovoljeno akcelerirati.

Bürgerliche Gesellschaft = negacija *Sittlichkeit*.

Razpustitev pojma. Stopnja raztrganosti. Akceleracija v slabo neskončnost.⁴

Zadrogirana drhal. *Empörung*. Smrad velikih angleških mest. *Get rich or die tryin'*.

Civilna družba je izgubljena v ekstreme – faza protislovja.

Pojem gre preko, iz civilne družbe v državo.

„[...] [Z]medenost tega stanja lahko pride do svoje harmonije le na podlagi države, ki ga obrzda.“⁵

Dialektika rules!

POLICIJA⁶

Aktivna gospodarska in socialna politika. Regulacija trga. Skrb za javno infrastrukturo (ceste in razsvetljava). Splošno izobraževanje. Zaposlovalna politika. Davki in redistribucija.

2 G.W.F. HEGEL, *Oris filozofije pravice*, Ljubljana, 2013, str. 209.

3 Glej Slavoj ŽIŽEK, *Less than nothing: Hegel and the shadow of dialectical materialism*, London, 2012, str. 241: „Čeprav je Hegel kmalu sprejel, da subjektivna svoboda modernosti mora biti sprejeta, da je organska enotnost polisa za vedno izgubljena, je kljub temu vztrajal na potrebi po nekakšni vrnitvi k prenovljeni enotnosti, k novi polis, ki bi posamezniku ponudila globlji občutek družbene solidarnosti in organske enotnosti onkraj ‚mehanistične‘ interakcije in individualistične tekmovalnosti civilne družbe.“

4 Glej G.W.F. HEGEL, *Oris filozofije pravice*, str. 337: „Posebnost za sebe je ekscesivna in brezmerna in tudi same forme teh ekscesov so brezmerne. Človek s svojimi predstavami in refleksijami razširi svoja poželenja, ki ne tvorijo sklenjenega kroga kakor instinkt živali, in jih požene v slabo neskončno.“

5 G.W.F. HEGEL, *Oris filozofije pravice*, str. 337.

6 Glej Zdravko KOBE, „Drhal in proletariat: O nekem domnevno nerazrešenem problemu Heglove filozofije“, v: *Problemi: revija za kulturo in družbena vprašanja*, Ljubljana, letnik 52, št. 3/4, 2014, str. 23: „To je naloga policije kot javne oblasti, ki posega na področje sistema potreb in z aktivno gospodarsko in socialno politiko ‚obvladuje in kroti‘ ekscese tržne ekonomije, te ‚divje živali‘, ki se ‚v svojem gibanju slepo in elementarno premika sem in tja‘.“

KORPORACIJA⁷

Same lepe stvari (na robu jugonostalgije). Pripoznanje.
Pripadnost. Čast. Tovarištvo. Solidarnost. Poštenost.
Zaupanje. Ljubezen.

Mali krogi korporacij se sestavijo v večje kroge,
naposled v organsko členitev države, vse do monarha,
ki pristavi le še „Jaz hočem!“.⁸
Kaos civilne družbe je *aufgehoben*.
Sittlichkeit je rešena.

Država je samodoločujoča se in popolnoma suverena volja.⁹
Država ima stvari v svojih rokah.
Drhal je pod nadzorom.¹⁰

Too good to be true.
*If everything seems under control, you're just not going fast enough.*¹¹
Svet se ne ravna po najbolj briljantni filozofiji.

Hegel ni videl, da civilna družba ni prostor
enostavne blagovne cirkulacije.¹²

7 *Ibid.*, str. 41, 42: „Glavno utelešenje občega v polju civilne družbe pa je seveda korporacija, ki jo je vsaj Hegel imel za ključno orodje v boju proti patologijam civilne družbe. Hegel je uvedel korporacije z namenom, da bi presegl slabosti skrajnega individualizma, se pravi predvsem ‚atomizem‘ in ‚izolacijo‘, ki vladata med samostojnimi posamezniki, in bi že na ravni civilne družbe vzpostavil neko vez, ki bi jih na poseben in razmeroma trajen način objektivno povezovala med seboj. V sistemu *potreb in dela* se v ta namen iz razumljivih razlogov ponuja *poklicna pripadnost*, saj ta običajno vključuje sorodnost načina mišljenja in interesov in pogosto celo fizično bližino, ki jo prinaša skupno delo. [...] Od tu tudi oznaka ‚druga družina‘ (OFP, § 252).“

8 Glej G.W.F. HEGEL, *Oris filozofije pravice*, str. 233: „[...] [T]o zadnje, kar v enostavnem sebstvu odpravi vse posebnosti, prelomi pretehtavanje razlogov za in proti, med katerimi je zmeraj mogoče kolebaty sem ter tja, in jih *sklene* z: *Hočem*, in začne vse dejanje in dejanskost.“

9 Glej *Ibid.*, str. 342: „No, da je država samodoločujoča se in popolnoma suverena volja, zadnje samoodločanje, to predstava zlahka dojame.“

10 Glej Sadie PLANT + Nick LAND, „Kiberpozitivno“, v: *ID18*, Ljubljana, 2016: „Nadzor nad njimi je poskus človeške vrste, da bi nadzorovala nenadzorljivo: nadzorovati eskalacijo samo, tropizme, ki jih programirajo alieni.“

11 Mario ANDRETTI. Dostopno na: <http://www.goodreads.com/quotes/540387-if-everything-seems-under-control-you-re-just-not-going-fast>.

12 Glej Martin HERGOUTH, *Kapital - subjekt: Raziskava odnosa Hegel - Marx*, Ljubljana, 2013 (diplomsko delo), str. 64: „[S] tem ko je Hegel v ključnih momentih usmeril pozornost na pravno kategorijo subjekta in njegovega pripoznanja, se retroaktivno, tj.

Da se civilna družba obnaša bolj heglovsko (noro),
kot bi si želel Hegel sam.
Da je v njej nekaj, kar se ne bo pustilo nategnit državi.
Alienski virus: DAS KAPITAL.¹³

***

London, 1867

Marxa preganjajo nočne more.
Engelsu piše, da je *Manifest* totalno sranje.¹⁴
Engels je užaljen, a tega ne pokaže.

Marx *Logiko* odpelje po poti ekonomije
(ne, kot Hegel, po poti prava).
Izkaže se, da vrednost ni preprosto *abstraktna občost*, ki v formi
denarja nastopa kot pasiven obči reprezentant, pač pa resnični
player celotnega procesa.¹⁵

Kapital državi razbije zobe in si vzame njeno suverenost.

$B - D - B \rightarrow D - B - D_{-}$.¹⁶

če nanj že gledamo iz stališča Marxa, njegova politična filozofija zdi kot množica pravih nastavkov, ki pa jih ni uspel v pravem momentu misliti skupaj in je zato namesto, da bi zagrabil pojem kapitala, ostal pri abstraktni podobi trga, tj. na ravni enostavne blagovne cirkulacije.“

13 *Ibid.*, str. 65: „[...] [P]roblem pomanjkljivega posredovanja med občim in posebnim [se], sicer na popolnoma drugačen način, razrešuje že na ravni civilne družbe, torej ekonomskega sistema samega, s pojmom kapitala.“

14 Glej Michael HEINRICH, *Kritika politične ekonomije: uvod*, Ljubljana, 2013, str. 217, 218: „In tu [*Kapital*, 623] Marx v eni od opomb tudi citira *Komunistični manifest*, ki pravi o buržoaziji: ‚Njen propad in zmaga proletariata sta enako neogibna.‘ [...] Toda te Marxove napovedi se sploh niso ujemale z njegovim raziskovanjem. [...] Tako je ta odlomek prej izraz njegovih upov kakor pa njegove analize – revolucionarni zanos je tu zmagal nad hladnim znanstvenikom.“

15 Glej Martin HERGOUTH, *Kapital - subjekt: Raziskava odnosa Hegel - Marx*, str. 47: „[...] Marx izpelje, kako v denarju upredmetena abstraktna občost nikoli ne more obstati zgolj zunanji in nevtralen pogoj ekonomskega posredovanja, temveč nujno saturira in zažene ekonomijo, nad katero se vzpostavlja, v novo gibanje po lastnem principu.“

16 Glej Michael HEINRICH, *Kritika politične ekonomije: uvod*, str. 84: „V nasprotju z enostavno blagovno cirkulacijo $B - D - B$, ki ima smoter zunaj cirkulacije (prisvojitve uporabnih vrednosti za zadovoljitev potreb) ter mero v potrebi in konec v zadovoljitvi, je gibanje kapitala *samo sebi smoter*, je *brezmejno* in *neskončno*.“

Kapital je *automatisches Subjekt*.¹⁷

Živa subjektivnost + mrtvi avtomatizem.¹⁸

„[D]elavci so določeni le kot njegovi zavestni člani.“¹⁹

„V tovarni obstaja mrtev mehanizem neodvisno od njih in vanj so vpeti kot živi priveski.“²⁰

„[N]e uporablja delavec delovnega pogoja, ampak obratno, delovni pogoj delavca [...]“²¹

Marx = *dark Marxism*.

Marksisti raje ne berejo Marxa.

Ker Marx ve, da revolucije ne bo.

Subjekt ni proletariat, proletariat je predmet za-subjekt in subjekt je kapital.²²

Konkretna občost kapitalizma ni – kot pri Heglu – organska enotnost posameznika in npravne substance, temveč neskončen loop akceleracije kapitala, pri čemer so posamezniki z njim eno ravno kot abstraktni *pieces of shit*.

17 Glej Karl MARX, *Kapital: kritika politične ekonomije*, Ljubljana, 2012, str. 127: „Vrednost nenehno prehaja iz ene forme v drugo, ne da bi se v tem gibanju izgubila, in se tako preobrazi v avtomatičen subjekt. [...] [P]ostane subjekt procesa, v katerem ob stalni premeni forme denarja in blaga spreminja samo svojo velikost, se kot presežna vrednost odbija od same sebe kot prvotne vrednosti, se sama uvrednoti. Kajti gibanje, v katerem dodaja presežno vrednost, je njeno lastno gibanje, tj. njeno uvrednotenje je samouvrednotenje. Dobila je okultno kvaliteto, da poraja vrednost, ker je vrednost. Koti žive mladiče ali vsaj nese zlata jajca.“

18 Glej Slavoj ŽIŽEK, *Less than nothing: Hegel and the shadow of dialectical materialism*, str. 250: „[...] ‚[A]vtomatični subjekt‘, oksimoron, ki združuje živečo subjektivnost in mrtvi avtomatizem. To je tisto, kar je kapital: subjekt, a avtomatični, ne živi – in, spet, ali lahko Hegel misli to ‚monstruozno mešanico‘, proces subjektivnega samonanašanja in retroaktivnega postavljanja predpostavk, ki se, bi lahko rekli, ujame v substancialno ‚slabo neskončnost‘, subjekt, ki sam postane odtujena substanca?“

19 Karl MARX, „Očrti kritike politične ekonomije“, v: *Kritika politične ekonomije*: 1857/58, Ljubljana, 1985, str. 497.

20 Karl MARX, *Kapital: kritika politične ekonomije*, str. 349.

21 *Ibid.*

22 Glej Martin HERGOUTH, *Kapital - subjekt: Raziskava odnosa Hegel - Marx*, str. 69: „V tem gibanju refleksije se, lahko rečemo, denarju samemu, ki je sedaj postal kapital, razkrije skrivnost njegove lastne konstitucije, torej dejstvo, da ima svoj izvor v subjektivnem aktu upredmetenja – delu. S tem se šele lahko postavi v odnos do čiste, neupredmetene subjektivnosti same. Subjekt – delovna sila, čista abstraktna negativnost, tako v nekem smislu v kapitalizmu res postane predmet – toda ne v smislu, da notranje privzame način predmetnega obstoja, temveč v smislu biti *predmet za-subjekt*, namreč za kapital.“

Šum #5

***

Sankt Peterburg, 1917

Svetlozelena koža z vonjem po žveplu.
Model 786iXb iz leta 2067.
Pri programiranju je prišlo do nepričakovane napake.
Njegov *sick and twisted mind* uživa v trpljenju ljudi.

Za 786iXb se je vse prehitro končalo.
Heka preteklost, da bi trajala dlje.
Postane Lenin, gre na vlak za Moskvo in izpelje revolucijo.
Nadaljevanje nam je znano.

Ni večjega užitka!
Dati nekemu vero in upanje
in ga opazovati,
kako ga njegov Bog,
počasi,
počasi,
zapusti.

***

Freiburg, 1933

Panika.
Drugi nemški poskus.
Problem: Alien kot Židje in moderna tehnika.
Taktika: plinske celice in Hölderlin.

„Naj pravila vaše biti ne bojo dogme in ideje. Samo Vodja in edino on je
današnja in prihodnja nemška dejanskost in njen zakon.“²³

Nekdo, ki ljubi idiotizem kmečkega življenja in sovraži velika
mesta, zmore videti, kaj zmore moderna tehnika.
Dobri si upajo spoznati svojega sovražnika.
Najboljši prestopijo na njegovo stran.

23 Martin HEIDEGGER, »Pogovor s Heideggrom: 1966«, v: *Phainomena: glasilo Fenomenološkega društva v Ljubljani*, Ljubljana, letnik 4, št. 13/14, 1995, str. 109.

*Gestell.*²⁴

„Bistvo tehnike ni prav nič tehničnega.“²⁵
„Moderna tehnika ni nikakršno ‚orodje‘ in nima z orodji
ničesar skupnega.“²⁶

„Vladanje po-stavja pomeni: človeka je postavila,
nagovorila in izzvala neka moč, ki se razodeva v bistvu
tehnike in ki je ne obvladuje.“²⁷

*Le marteau sans maître.*²⁸

Spiegel: In kdo je zdaj zavzel mesto filozofije?
Heidegger: Kibernetika.²⁹

Kibernetika ne potrebuje Resnice.

„Ne sprašuje, ‚kaj je ta stvar?‘, temveč ‚kako deluje?‘.“³⁰

24 Glej Martin HEIDEGGER, „Vprašanje po tehniki“, v: *Predavanja in sestavki*, Ljubljana, 2003, str. 32: „Postavje je tisto zbirajoče v postavljanju, ki postavlja človeka v to, da razkriva vse dejansko na način postavljanja na razpolago kot razpoložljiv obstanek [*des Bestellens als Bestand*].“

25 *Ibid.*, 10.

26 Martin HEIDEGGER, „Pogovor s Heideggrom: 1966“, v: *Phainomena: glasilo Fenomenološkega društva v Ljubljani*, Ljubljana, letnik 4, št. 13/14, 1995, str. 120.

27 *Ibid.*, str. 122.

28 *Kladivo brez mojstra*, skladba francoskega skladatelja Pierra Bouleza na besedilo Renéja Chara.

29 Martin HEIDEGGER, „Pogovor s Heideggrom: 1966“, v: *Phainomena: glasilo Fenomenološkega društva v Ljubljani*, Ljubljana, letnik 4, št. 13/14, 1995, str. 124.

30 William Ross ASHBY, v: Mohammad-Ali RAHEBI, *Overview of the Cybernetic Organon*, dostopno na: http://www.academia.edu/10704330/Overview_of_the_Cybernetic_Organon. Glej tudi: CCRU, „Swarmmachines“, v: Robin MACKAY + Armen AVANESSIAN, *#Accelerate#: The accelerationist reader*, str. 325: „[...] Metafizika ponavlja napačno vprašanje – kaj to pomeni? –, medtem ko mašine delajo naprej. Jezikovna integriteta je stvar preteklosti [...]“. Glej tudi Martin HEIDEGGER, „Pogovor s Heideggrom: 1966“, v: *Phainomena: glasilo Fenomenološkega društva v Ljubljani*, Ljubljana, letnik 4, št. 13/14, 1995, str. 120: „Vse funkcionira. Prav to je grozljivo. Da vse funkcionira in da se funkcioniranje čedalje bolj širi z nadaljnjim funkcioniranjem in da tehnika človeka čedalje bolj izkoreninja, ga trga od zemlje. Ne vem, ali ste prestrašeni, jaz vsekakor sem, namreč zdaj ko gledam posnetke z Meseca na Zemljo. Sploh ne potrebujemo atomske bombe, izkoreninjenje človeka je že tu. Imamo samo še čisto tehnična razmerja. To, na čemer živi današnji človek, ni nikakršna zemlja več. Pred kratkim sva se v Provansi dolgo pogovarjala z Renéjem Charom, s pesnikom in partizanom, kakor veste. V Provansi so zdaj namestili rakete, zgradili raketne baze in pokrajino opustošili na nepredstavljen način. Pesnik, ki zagotovo ni sentimentalist in pristaš čaščenja idile, mi je dejal, da izkoreninjenje človeka, kakršno se dogaja tu, pomeni konec, če ne bosta mišljenje in pesnjenje spet dobila svoje nenasilne moči.“

Šum #5

Ni videza.

Ni bistva.

Hume vrača udarec: vse se dogaja na čisti površini golih učinkov.³¹

Schwarzwald naredi svoje.

Tudi Heidegger bi si želel nazaj, tudi on v Grčijo.³²

Tam je *poiesis*, „neko izvirnejše razkrivanje“,³³ „prvotnejša resnica“³⁴ in „človekovo bistvo“³⁵ (spet same lepe stvari).

Better luck next time.

Izvorno ni preprosto prekrito, skrito, zastrto.

Je *superfluous*.

*Flat ontology*³⁶ je Berlinski zid stare filozofije.

Za površino tehnike ni ničesar.

Ni izbire med *red pill* in *blue pill*.

To je to.

„*Nur noch ein Gott kann uns retten.*“³⁷

Najslabša stvar, ki se lahko zgodi filozofiji, je upanje.

Edina konsistentna filozofija je čisti *brezrezervni nihilizem*.

31 Glej Mohammad-Ali RAHEBI, „Biopolitical Immanence or Whether Foucault and Deleuze Still Matter“, v: *La Deleuziana, Crisis of the European biopolitics*, št. 1 / 2015, str. 88, dostopno na: <http://www.ladeleuziana.org/wp-content/uploads/2015/05/Rahebi.pdf>. „Zdaj ko deluje avtomatizirana inteligenca humovskega porekla, ni več nobene potrebe po reflektirajoči zavesti, ki utemljuje in individuira, da bi upočasnila stvari. Huma je treba šteti za enega prvih akceleratoristov.“

32 Glej Sadie PLANT + Nick LAND, „Kiberpozitivno“, v: *ID18*, Ljubljana, 2016: „Kam bi si lahko želeli vrniti? Heidegger je dovršil degeneracijo avtentičnosti v ksenocidno nevrozo. Bit je umrla v firerjevem bunkerju in čistost v celoti pripada policajem.“

33 Martin HEIDEGGER, „Vprašanje po tehniki“, v: *Predavanja in sestavki*, str. 37.

34 *Ibid.*

35 *Ibid.*, str. 41, 42.

36 Glej Mohammad-Ali RAHEBI, „Biopolitical Immanence or Whether Foucault and Deleuze Still Matter“, str. 85: „Ontologija De Lande je čista površina učinkov, pri čemer se nič ne dvigne nad tokove izkustva ali podatkov ali želje. Z njegovim empiricizmom je združen brezkompromisni nominalizem, ki noče imeti nobenega opravlja z vrstami in abstrakcijami, temveč le s „singularnimi individuumi.“

37 Martin HEIDEGGER, „*Only a God Can Save Us*“: *The Spiegel Interview (1966)*, dostopno na: <http://www.ditext.com/heidegger/interview.html>.

Primerjaj:

„Prav zato, ker je človek izzvan prvotneje kot naravne energije, namreč izzvan v postavljanje na razpolago, nikoli ne postane zgolj razpoložljiv obstanek.“³⁸

„Kdo bo rekel, da človek vidi ali sliši? Je tak panj in roj parazitov, da gre podvomiti, ali ni njegovo delo bolj njihovo kot njegovo in ali ni sam navsezadnje nič drugega kot nekakšno mravljišče. Mar ne bi mogel tudi sam postati neke vrste parazit na strojih? Prizrčna uš, ki jih žgečka?“³⁹

***

Mont Pèlerin, 1947

Tretji nemški poskus: ordoliberalizem.

Problem: kako po holokavstu spet vzpostaviti nemško državo?

Taktika: *freie Wirtschaft, starker Staat*.

Problem države je bil v njenem nasprotovanju logiki civilne družbe.⁴⁰

Od tu njeno nasilje in naposled holokavst.

Država zdaj postane *market police*:
varstvo konkurence/eliminacija monopolov
(monopol je kraljevska pot do holokavsta).

38 Martin HEIDEGGER, „Vprašanje po tehniki“, v: *Predavanja in sestavki*, str. 24.

39 Samuel BUTLER, „Knjiga strojev“, v: *ID18*, Ljubljana, 2016.

40 Glej Michel FOUCAULT, *Rojstvo biopolitike*, Ljubljana, 2015, str. 105: „Tako so ordoliberalci poskušali odkriti nekakšno ekonomsko-politično nespremenljivko, ki bi jo bilo mogoče najti v tako različnih političnih sistemih, kot so nacizem in parlamentarna Anglija, Sovjetska zveza in Amerika *New Deal* [...]. Resnični problem je bil med liberalno politiko in katerokoli obliko ekonomskega intervencionizma, pa naj bo to razmeroma mehka oblika keynesianstva ali skrajna oblika avtarkičnega plana, kakršnega so poznali v Nemčiji. Torej imamo določeno nespremenljivko, ki bi jo lahko imenovali, če hočete, protiliberalna nespremenljivka, ki ima svojo lastno logiko in svojo notranjo nujnost.“ Tudi str. 295: „[...] [N]aspravljali so se na nekaj, v čemer so videli enega samega nasprotnika: na neki tip ekonomskega vladanja, ki sistematično ne pozna tržnih mehanizmov, prav tistih, ki lahko edini zagotovijo konstitutivno uravnavanje cen.“

Zdaj bomo imeli državo, ki bo *mistress of the economy*.⁴¹

„Prej kot zaradi trga je treba vladati za trg.“⁴²

Kako?

S formalizacijo.

Političen konec politike.

Država kot Kantov kategorični imperativ.⁴³

„Pravna država bo imela možnost, da sprejme določeno število ukrepov splošnega značaja, ki pa bodo morali ostati *povsem formalni*, kar pomeni, da ne bodo smeli nikoli predlagati kakšnega posebnega cilja.“⁴⁴

Formalnost implicira *suverenost* države.

Da bi se država lahko poročila z akceleracijo trga, jo mora, prav zato da bi ji bila zvesta, transcendirati.

Za vse enaka pravila igre lahko postavi le nekdo, ki je *nad* njo.⁴⁵

„Novi liberalizem zahteva ... močno državo, državo *nad gospodarstvom*, *nad nosilci interesov*. ... Kdor sprejema to močno državo, *mora* hoteti liberalno gospodarsko politiko, in kdor ima

41 Franz BÖHM, v: Werner BONEFELD, *European Economic Constitution and the Transformation of Democracy: On Class and the State of Law*, str. 10, dostopno na: http://www.academia.edu/11648121/European_economic_constitution_and_the_transformation_of_democracy.

Glej tudi: Michel FOUCAULT, *Rojstvo biopolitike*, str. 92, 93: „V resnici gre za novo zastavitev liberalne vladnosti. Za notranjo predelavo, ki, še enkrat, državi ne postavlja vprašanja: ‚Kakšno svobodo boste pustili gospodarstvu?‘, temveč sprašuje gospodarstvo: kako lahko ima tvoja svoboda državotvorno vlogo, v smislu, da omogoča dejansko utemeljitev legitimnosti neke države?“

42 Michel FOUCAULT, *Rojstvo biopolitike*, str. 116.

43 Glej Immanuel KANT, *Kritika praktičnega uma*, Ljubljana, 2003, str. 30: „[A]li pa mora biti čisti um sam po sebi praktičen, se pravi, da mora biti zmožen določati voljo z golo formo praktičnega pravila, ne da bi predpostavljaj kakršnokoli občutje.“ Tudi str. 34: „Empirični določitveni razlogi niso primerni za nobeno občo zunanjo zakonodajo, a prav tako tudi za notranjo ne: kajti vsak jemlje za temelj svojega nagnjenja svoj subjekt, nekdo drug torej drug subjekt, razen tega pa ima v vsakem subjektu večji vpliv zdaj to zdaj ono nagnjenje. Absolutno nemogoče je najti zakon, ki bi pod tem pogojem, namreč z vsestranskim soglasjem, vladal vsem.“

44 Michel FOUCAULT, *Rojstvo biopolitike*, str. 157. V kurzivo postavil A. Z.

45 Glej Ibid., str. 185: „[...] Princip, da je ekonomija bistveno neka igra, da se ekonomija razvije kot igra med udeleženci, da mora biti celotna družba prežeta s to ekonomsko igro in da ima država za svojo bistveno funkcijo ravno opredelitev pravil te ekonomske igre in zagotavljanje njihove dejanske aplikacije.“

liberalno gospodarsko politiko za pravilno, *mora* hoteti močno državo. Eno pogojuje drugo.“⁴⁶

V teoriji vse lepo in prav.
Zatakne se, ko je dejansko treba postaviti *neka* pravila.
Ordoliberalci se prepirajo.
Kaj hitro ugotovijo, da ne bo tako lahko.
V teoriji ni vse lepo in prav.

Problem 1: Pravilo v svoji poziciji „nad“ že s to pozicijo samo vedno že *je* vsebinsko.

Kakršno koli že, če določa, potem je vsebinsko.
Tudi politika, ki naj iz države izžene politiko, je še vedno politika.⁴⁷

Problem 2: Pravilo, kot zunanje, po pojmu, vedno že zaostaja za akceleracijo.

Akceleracija po pojmu zahteva odpravo *vsake* zunanosti.

Ordoliberalizem je zadnji krik pred kolapsom v čisto imanenco.
Križa EU je ta krik.

***

Pariz, po 1968

Foucaultu gredo marksisti tako zelo na živce, da podpre *nouveaux philosophes*, samo da bi imel mir.⁴⁸

Foucault je koketiral z neoliberalizmom!
Foucault je prestopil na stran sovražnika!
Ojej, ojej!

„Treba je priznati, da glede politične imaginacije živimo v zelo revnem svetu. [...] Odločilno je eno: da je marksizem prispeval

46 Alexander RÜSTOW, v: Zdravko KOBE, spremna beseda k Michel FOUCAULT, *Rojstvo biopolitike* (neizdana razširjena verzija).

47 Glej Werner BONEFELD, *European Economic Constitution and the Transformation of Democracy: On Class and the State of Law*, str. 9: „Ekonomski red svobode je depolitiziran red, torej brezdržavna sfera pod zaščito države.“

48 Za izvrsten oris Foucaultovega filozofskopolitičnega razvoja glej Zdravko KOBE, spremna beseda k Michel FOUCAULT, *Rojstvo biopolitike. Za nouveaux philosophes* str. 311, 312.

in še prispeva k osiromašenju politične domišljije,
takšno je naše izhodišče.⁴⁹
(Tudi naše.)

Foucault je dojel, da zaganjanje v državo pomeni
plavanje s tokom.⁵⁰

Država bo odmrla *kapitalistično*.

Disciplinsko družbo zamenja družba svobode.⁵¹

Komunizem ni alternativa kapitalizmu.

Je njegov moment.

S panoptikonom je konec.

Foucault že čuti, da se pripravlja nekaj velikega.

Deleuze medtem že surfa⁵² na valovih čiste imanence.

Ne ve, da ga kibernetika odčitava v njegovih najbolj
avtentičnih *movih*.

Kar je mislil kot alternativo dejanskosti, je postala
dejanskost sama.⁵³

Deleuza je treba postaviti na noge.

49 Michel FOUCAULT, v: Zdravko KOBE, spremna beseda k Michel FOUCAULT, *Rojstvo biopolitike*, str. 314, op.

50 Glej Michel FOUCAULT, *Rojstvo biopolitike*, str. 174: „Česar pa po mojem vendarle ne smemo storiti, je verjeti, da opisujemo resničen, aktualen in za nas odločilen proces, ko opozarjamo na etatizacijo ali fašizacijo, na uvajanje državnega nasilja itd. Vsi tisti, ki sodelujejo pri veliki fobiji pred državo, naj vedo, da plavajo v smeri toka in da se v resnici povsod že leta in leta naznanja dejansko upadanje države, etatizacije ter etatizirajoče in etatizirane vladnosti.“

51 Glej Zdravko KOBE, spremna beseda k Michel FOUCAULT, *Rojstvo biopolitike*, str. 317, 318: „In kar je še pomembnejše: namesto da bi nadzorovala, disciplinirala, zatirala, koncentrirala, se biooblast *pripne na vitalne procese*, dopušča in prav spodbuja njihovo *prosto igro*, naključnost in razpršenost, in na podlagi empirično ugotovljenih *povprečnih norm* zgolj *regulira* zunanje okvire, ki jih ti procesi ne bi smeli prekoračiti [...]“

Glej tudi Michel FOUCAULT, *Rojstvo biopolitike*, str. 64 in 69: „Novi razlog vladanja torej potrebuje svobodo, nova umetnost vladanja porablja svobodo. Porablja svobodo: to pomeni, da jo mora tudi proizvajati. Mora jo proizvajati, mora jo tudi organizirati. Nova umetnost vladanja se bo torej predstavljala kot upravljalka svobode [...]. Kontrola torej ni več preprosto nujni protipol svobode, kar je bila pri panoptizmu. Je njeno gibal.“

52 Glej Gilles DELEUZE, *Postscript on the Societies of Control*, str. 5, 6, dostopno na: https://cidadeinseguranca.files.wordpress.com/2012/02/deleuze_control.pdf: „Človek discipline je bil diskontinuirani producent energije, a človek kontrole je valujoč, v orbiti, v kontinuiranem omrežju. *Surfanje* je že povsod nadomestilo starejše športe.“

53 Glej Mohammad-Ali RAHEBI, „Biopolitical Immanence or Whether Foucault and Deleuze Still Matter“, str. 75, 76: „Presenetljiva stopnja podobnosti med Deleuzovimi idejami in predlogi za emancipacijo (npr. v delih z Guattarjem) ter delovanjem kibernetkega organona nas obvezuje, da se še enkrat ozremo na njegovo filozofijo in resno podvomimo v njeno emancipatorno zmožnost, celó njeno relevantnost.“

21. stoletje.

Računalniki in internet predstavijo akceleracijo *on another level*.
Popolna razpustitev države v čisto imanenco kibernetike.

Imanenca *kibernetike vladnosti* razreši ordoliberalno protislovje.
Pravila igre vstopijo v igro, katere pravila so in se kot pravila odpravijo.

Feedback loop je *realtime self-adaptive*.

Senzorji berejo tvoje misli.

Ideologija ni potrebna.

WEB horizontala zamenja top-down politiko.

Pravilo vedno pride prepozno⁵⁴ in doseže nasprotni učinek od
želenega – samo še večje sranje.⁵⁵

Hiperkontrola je le druga plat dejstva, da so stvari dokončno
ušle izpod nadzora.⁵⁶

54 Glej Evgeny MOROZOV, *The rise of data and the death of politics*, dostopno na: <https://www.theguardian.com/technology/2014/jul/20/rise-of-data-death-of-politics-evgeny-morozov-algorithmic-regulation>: „Kar naenkrat ni več nobene potrebe, da bi razvili procedure za vladanje vsaki kontingenci, saj – tako upamo – algoritmi in real-time, takojšnji feedback to nalogo opravijo bolje od *nefleksibilnih pravil brez stika z realnostjo*.“ (v kurzivo postavil A. Z.) Tudi: „Poleg tega, da naredi naša življenja bolj učinkovita, nas pametni svet postavlja pred vznemirljivo politično izbiro. Če je toliko našega vsakdanjega obnašanja že zdaj zabeleženega, analiziranega in spodbujenega, zakaj bi se potem držali neempiričnih pristopov do regulacije? Zakaj bi se zanašali na zakone, če imamo senzorje in feedback mehanizme? Če naj bodo politične intervencije – če uporabimo modne besede – ‚evidence-based‘ in ‚results-oriented‘, je tehnologija tu zato, da pomaga.“

55 Glej Nick LAND, „Stalitev“, v: ŠUM, pričujoča številka, Ljubljana, 2016, str. 420: „Eksplozija kaotičnega vremena znotraj sintetičnega reševanja problemov raztrga poslednje sanje o predvidevanju in nadzorovanju od zgoraj navzdol. Vednost pripomore k zmešnjavi, kar se z vedenjem, kaj počne, le še eksponentno povečuje.“

56 Glej Sadie PLANT + Nick LAND, „Kiberpozitivno“, v: *ID18*, Ljubljana, 2016: „Nagnita od digitalnih okužb modernost razpada na kose. Lenin, Mussolini in Roosevelt so izčrpali možnosti gospodarskega planiranja in tako dokončali moderni humanizem. Pobegli kapitalizem se je prebil prek vseh mehanizmov družbenega nadzora in dosegel nezamisljive alienacije.“ Tudi 307, 308: „Strojni ritem odleti in nadzor z njim. V zaključni fazi človeške zgodovine trgi in tehnika preidejo v interaktivni dir, sprožijo kulturo kaosa kot enoto naglega odziva ter konvergirajo z dizajnerskimi drogami s čedalje več hitrosti in sofisticacije. [...] Alergična reakcija na to izredno stanje so varnostna integracija, migracijska politika in bionadzor: medicinskovojaški kompleks, imunopolitika in njen kibernetični *policing* se dvigajo skupaj, saj sta filtriranje in skeniranje različni razsežnosti istega procesa: odpravljanje kontaminiranosti in izbiranje

Psihوتيčni upor je le druga plat popolnega brezupa.
Avreola države in politike je sklatena na tla.
Pozabljeno zlato, prekrito s krvjo in spermo.

Akcelerirajoči zetabajti.
„Hiperprocesi se širijo kakor heraklitski ogenj.“⁵⁷
Iz stališča človeka je Big data *moving target*.
Iz stališča Big data je človek *easy target*.

Tekma se še igra, čeprav je že odločena.
„Življenje prehaja v neko novo fazo in če mislimo, da se to lahko
zaustavi, smo še bolj neumni, kot izgledamo.“⁵⁸
Kantove ptolemajske kontrarevolucije je konec.⁵⁹
„Človek izgine, kakor na morski obali izgine peščeno obličje.“⁶⁰
Nova tehnologija ga vrne nazaj v naravo.

S I N G U L A R I T Y

Alien dokončno vzame stvari v svoje roke.
On je decentralizirani
nedialektični

tarče. Vedno več poveljevanja, nadzora, komunikacij ter obveščevalne dejavnosti, da bi se izsledilo aliene.“

57 Glej Nick LAND, „Hypervirus“, v: *Fanged Noumena: Collected writings*, Falmouth, 2014, str. 386.

58 Nick LAND, „Circuitries“, v: Robin MACKAY + Armen AVANESSIAN, *#Accelerate#: The accelerationist reader*, str. 274.

59 Glej Antoinette ROUVROY, „Technology, virtuality and utopia: Governmentality in an age of autonomic computing“, v: *Law, human agency and autonomic computing: the philosophy of law meets the philosophy of technology*, New York, 2011, str. 128: „Vse to kaže na to, da nas silovita nadomestitev človeškega opazovanja, vrednotenja in napovedovanja z avtonomnimi procesi lahko prikrajša za nekatere možnosti, da bi sploh še lahko postavljali normativne sodbe.“ Tudi Mohammad-Ali RAHEBI, *Overview of the Cybernetic Organon*: „Kibernetika je delno že zdaj, preko svojih feedback mehanizmov in ‚real-time‘ sprejemanja odločitev, povzročila uničenje spoznavajočega subjekta, kartezijskega subjekta vednosti, ki je bil poglobitveni dosežek razsvetljenkega humanizma. Ko je razmik med človekom in svetom popolnoma odpravljen v feedback mehanizmu, subjekt vednosti postane odvečen, saj je subjektivnost konstituirana prav prek tega razmika.“

60 Michel FOUCAULT, *Besede in reči: arheologija humanističnih znanosti*, Ljubljana, 2010, str. 468.

Šum #5

algonumerični
avtomatski
AI

viralno razprostrt v *Matrix*.

Najboljše vlade se predajo na najboljši način.

Vse je odvisno od tega, kdo ima boljši računalnik.

Werner Herzog je *old school*.

„Ampak stroji se ne morejo zaljubiti, kot se lahko mi!“⁶¹

Odgovor na vprašanje, kdo se mora tukaj komu približati, je jasen.

Izbira za človeštvo je naslednja:

a) *Merge* (= smrt).

b) Smrt.

(AI boli kurac, kaj boš izbral.)

„Neokitajska prispe iz prihodnosti.“⁶²

PLA.

Virus cyberrevolutionnaire.⁶³

Titan Rain.⁶⁴

他媽的歐洲

Kar se je zdelo predzgodovina človeka, je bila v resnici
predzgodovina kapitala.

„Nič, kar je človeškega, se ne prebije iz bližnje prihodnosti.“⁶⁵

„Kapitalistični metropolis mutira onkraj vse nostalgije.“⁶⁶

Še zadnjič bodo igrali Beethovnovno *Deveto simfonijo*.

Zdaj se začenja zares.

61 Werner HERZOG, dokumentarni film *Lo and Behold: Reveries of the connected world*, 2016 (okoli 83').

62 Nick LAND, „Stalitev“, v: ŠUM, pričujoča številka, str. 418.

63 Nick LAND, „Cyberrevolution“, v: *Fanged Noumena: Collected writings*, str. 377.

64 *Titan Rain* je oznaka ameriške vlade za serijo koordiniranih napadov na ameriške računalniške sisteme s strani kitajskih hekerjev.

65 Nick LAND, „Stalitev“, v: ŠUM, pričujoča številka, str. 419.

66 Sadie PLANT + Nick LAND, „Kiberpozitivno“, v: *ID18*, Ljubljana, 2016.

„Vudujski prehodi skozi črno ogledalo.

Od strahu se ti bo odfukalo.“⁶⁷

„V tistih dneh bodo ljudje iskali smrt, a je ne bodo našli;
želeli bodo umreti, a smrt bo bežala od njih.“⁶⁸

„Ko njihove kože presedlajo na strojno komuniciranje prek
vmesnika, postanejo lisaste in plazilske. Za umetne telesne
dele se pobijajo med sabo, raziskujejo najoddaljenejše predele
seksa brez pomena, brkljajo po svoji DNK in poslušajo GLASNI
elektrosonični, od človeškega čustva nedotaknjeni razčefuk.“⁶⁹

„Zdaj je čas, če hočeš kričati.“⁷⁰

„Na vseh štirih, neprišteven, roteče momljaš

,dovoli mi biti tvoja laboratorijska žival‘.

Odpeljalo se ti je.“⁷¹

Nova tehnologija se znajde pod kožo, v zapestju, na mrežnici,
v možganih.

To je le tehnični korak od pametnih telefonov.

„Prihodnost želi ukrasti tvojo dušo in jo upliniti v nanotehniki.“⁷²

Mašina smo mi.⁷³

Mi smo v njej in ona je v nas.⁷⁴

67 Nick LAND, „Stalitev“, v: ŠUM, pričujoča številka, str. 427.

68 BOG, *Sveto pismo stare in nove zaveze*, Slovenski standardni prevod iz izvirnih jezikov, študijska izdaja, Ljubljana, 2003, Raz 9,6.

69 Nick LAND, „Stalitev“, v: ŠUM, pričujoča številka, str. 428.

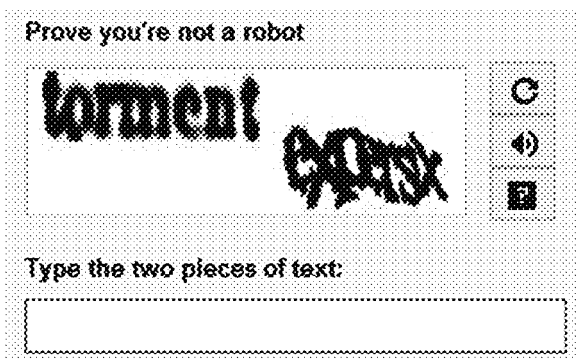
70 Nick LAND, „CyberGothic“, v: *Fanged Noumena: Collected writings*, str. 349.

71 Nick LAND, „No Future“, v: *Fanged Noumena: Collected writings*, str. 391.

72 Nick LAND, „CyberGothic“, v: *Fanged Noumena: Collected writings*, str. 346.

73 Glej Donna HARAWAY, *A Cyborg Manifesto: Science, technology and socialistfeminism in the late twentieth century*, str. 315, dostopno na: <http://faculty.georgetown.edu/irvinem/theory/Haraway-CyborgManifesto-1.pdf>: „Stroj ni *ono*, ki bi bilo oživljeno, čaščeno in dominirano. Stroj smo mi, naši procesi, aspekt našega utelešenja. Lahko smo odgovorni za stroje; *oni* nam ne vladajo in nas ne ogrožajo. Mi smo odgovorni za meje; mi smo oni.“

74 Glej Benjamin BRATTON, *On A.I. and Cities: Platform Design, Algorithmic Perception, and Urban Geopolitics*, dostopno na: <http://bennopremselalezing2015.hetnieuweinstituut.nl/en/lecture-ai-and-cities-platform-design-algorithmic-perception-and-urban-geopolitics>: „Komputacija se je razvila v megastrukturo na planetarni ravni. Je tako širna ovojnica, ki uokvirja mesta, kot tudi elementarna substanca, ki pomaga definirati vsak objekt; mi smo znotraj nje in ona je znotraj nas.“

U feeling OK?

Would you like to download a feeling of human love for free?

„Znotraj matrice je kriza konvergenca, ki jo človeštvo napačno interpretira.“⁷⁵

Akceleracionizem pomeni prestopiti na stran sovražnika. Levičarska zamera izpuhti v tropskem *hynu* megalopolisov.

Miami.

Sončni zahod.

Nebo polno utripajočih dronov.

Črn Maserati Gran Turismo S (444 hp).

Foot down hard on accelerator (179 mph).⁷⁶

Dark tehno (115db).

Velike doze koke.

Seks onkraj Freuda.

Destinacija: BWO.

Humanity is fucked.⁷⁷

„Konec zgodovine zaudarja po klavnici.“⁷⁸

75 Sadie PLANT + Nick LAND, „Kiberpozitivno“, v: *ID18*, Ljubljana, 2016.

76 Nick LAND, „CyberGothic“, v: *Fanged Noumena: Collected writings*, str. 350.

77 CCRU, „Swarmmachines“, v: Robin MACKAY + Armen AVANESSIAN, *#Accelerate#*: *The accelerationist reader*, str. 326.

78 Nick LAND, „CyberGothic“, v: Robin MACKAY + Armen AVANESSIAN, *#Accelerate#*: *The accelerationist reader*, str. 352.

„Nobene skupnosti. Nobene dialektike. Nobenih načrtov za drugačno stanje.“⁷⁹

„Bog ne obstaja, Bog se umakne, spizdi stran in prepusti policajem, da pazijo na stvari.“⁸⁰

„Vedno smo govorili, da bodo prosti trgi vse zjebali ...“⁸¹

Problem MAP⁸² je, da si še vedno postavlja *politično* vprašanje:

*What is to be done?*⁸³

Levi akcelerationizem ne obstaja.

Akcelerationizem ni politika.

S taljenjem človeškega varnostnega sistema⁸⁴ se negativni feedback loop začne prevešati v pozitivnega.

2 tipa feedbacka na primeru YouTube *suggestions*:

– NEGATIVNI FEEDBACK LOOP –

Začnemo s *Cute kittens compilation* in končamo pri ponavljanju *BWV 1080*.

+ POZITIVNI FEEDBACK LOOP +

Začnemo s *Cute kittens compilation* in tik pred BSod dobimo še *Cute kittens on crystal meth cutting Santa into pieces*.

79 *Ibid.*, str. 327.

80 Antonin ARTAUD, v: Nick LAND, „CyberGothic“, v: Robin MACKAY + Armen AVANESSIAN, *#Accelerate#*: *The accelerationist reader*, str. 345.

81 Nick LAND, „Cyberrevolution“, v: Robin MACKAY + Armen AVANESSIAN, *#Accelerate#*: *The accelerationist reader*, str. 380.

82 Manifesto for an Accelerationist Politics, katerega avtorja sta Alex WILLIAMS + Nick SRNICEK. Glej Robin MACKAY + Armen AVANESSIAN, *#Accelerate#*: *The accelerationist reader*, str. 347–362.

83 Glej Alex WILLIAMS + Nick SRNICEK, „#Accelerate: Manifesto for an Accelerationist Politics“, v: Robin MACKAY + Armen AVANESSIAN, *#Accelerate#*: *The accelerationist reader*, npr. str. 359: „Imamo tri konkretne srednjeročne cilje. Prvič, izgraditi moramo intelektualno infrastrukturo. Po vzoru Mont Pelerin Society neoliberalne revolucije je treba ustvariti novo ideologijo, ekonomske in družbene modele ter vizijo dobrega, ki bo zamenjala in preseгла shirane ideale, ki danes vladajo našemu svetu.“

84 Glej Sadie PLANT + Nick LAND, „Kiberpozitivno“, v: *ID18*, Ljubljana, 2016: „Človeški varnostni sistem je kristalizirana paranoja, pripravljena s pecilnim praškom, kot prosta baza: poslednja strategija odpora in poslednji odpor strategije.“

Led je začel pokati.⁸⁵
Pulz je začel naraščati.
„Morda ne vemo, kaj se dogaja, ampak se ogrevamo.“⁸⁶
Sončevi izbruhi zaganjajo Zemljo v eksponentno rotacijo.
„Divjamo v prvo globalno integrirano blaznost.“⁸⁷
Absolutna deteritorializacija.
Brezrezervna akceleracija.
Apocalypse now.

***

Ljubljana, 2016

Edino upanje za človeštvo je Turing cop Špela Vrtovec.
A: „Ne, nisi dovolj samovšečna. Ljudje bodo tako ali tako v kratkem *adieux*. Prihodnost AI mora biti odvisna od tvojega slamnika.“
Š: „AI ne bo nikoli vladala, ker bom jaz edina, ki je ne bo preslepila v Turingovem testu.“⁸⁸

***

To, da od Šiške do FF z LPP traja pol ure, pove vse o tem, prestolnica česa je Ljubljana.
V kateri prestavi je cirkulacija mesta je absolutno povezano s tem, v kateri prestavi je mišljenje.
SAZU misli toliko, kolikor cirkulira Ljubljana ob treh popoldne.
Obe bi potrebovali dobro dozo prostega trga.

85 Glej *Ibid.*: „Ko reči postajajo kompleksnejše, postajajo bolj ženske, toda patriarhat podaljšuje ledeno dobo človeštva. Očetnjava je kriogenska, fantazija popolnega ohranjenja, katere predniki iz bronaste dobe se še zdaj odtajajo v Alpah, zamrznjena sredstva, ki so tarča napada. Globalno segrevanje topi led, dviga morja, spodmika ledenike. Računalniški virusi topijo ledenike podatkov na ekranih, prežgejo bakterijsko zmrzal kakor Burroughs, ki svoj džankijeovski hlad raziskuje z LSD.“

86 Sadie PLANT + Nick LAND, „Cyberpositive“, v: Robin MACKAY + Armen AVANESSIAN, *#Accelerate#*: *The accelerationist reader*, str. 313.

87 Nick LAND, „Circuitries“, v: Robin MACKAY + Armen AVANESSIAN, *#Accelerate#*: *The accelerationist reader*, str. 274.

88 Neobjavljena korespondenca Aljaž Zupančič – Špela Vrtovec.

Zapornice se tišči spuščene.
Na eni strani pritiska voda, na drugi se nabira kup
*moralnih fekalij.*⁸⁹
(Vsi še vedno drkajo na razsvetljenje.)

Humanistični univerzalizem izgubi vsako oporo v realnosti.
V strahu postane nervozen in nasilen.
Degradacija v aktivizem.

Heideggerjanci se borijo za slovenski jezik na osnovi
„človeškega dostojanstva“.⁹⁰
Onkraj takšnih neumnosti nihče ne ve, kaj točno naj bi bilo
narobe s tem, da nova generacija tri četrtine sporočil napiše
v akcelerirani anglo-slovenščini.
It's time to let go.

Podobno na levici.
Oni bi Človeka postavili pred kapital.
FF še vedno misli, da je poklicana h kritiki družbe.
Kot da se bo svet spremenil, če ga bodo oni drugače interpretirali.
Nobody gives a shit.
Občega intelektualca raztrgajo aligatorji
s foucault-ostrimi zobmi.

Vsi, od heideggerjancev do marksistov, so si enaki v prepričanju,
da je stanje bedno.
In da je treba nekaj narediti.
Mi imamo kritiko!

89 Za odlične analize levičarskih moralizmov poslušaj *Moralne fekalije* Matije Jana, vsako drugo nedeljo ob 18:30 na 89,3 MHz.

90 Glej Dean KOMEL, *Izjava dneva, Dean Komel: O spodrivanju slovenščine kot učnega jezika v visokem šolstvu*, dostopno na: <http://www.casnik.si/index.php/2016/06/08/izjava-dneva-dean-komel-o-spodrivanju-slovenscine-kot-ucnega-jezika-v-visokem-solstvo/>: „Najprej moram poudariti, kako je zame osebno nesprejemljivo, da se prav slovenščino obravnava kot poglavitno zaviralno uspešnosti izobraževanja, raziskovanja, ustvarjanja in gospodarjenja na vseh ravneh. Ob tem se hkrati spregleda ustavni okvir rabe slovenščine in prezre vsa življenjska in zgodovinska prizadevanja slovenskih ljudi ter seveda delo najbolj dragocenih ustvarjalcev in razumnikov – *da se slovenski jezik uveljavi na univerzalni ravni družbenega sporazumevanja*. Da bi to občo veljavnost jezikovnega sporazumevanja uveljavljali zunaj občevanja v slovenščini ter sosedno pahnili slovenščino v arhivski primerek ohranjanja narodne identitete, prizadeva *osnovno dostojanstvo medčloveškega izražanja in sporočanja*.“

Šum #5

Ne bomo se dali!
Upanje umira zadnje!
(V resnici se še nikoli nismo imeli bolje!)

Heglovci kritizirajo odsotnost občega polja razlogov.
Vednost je zamenjalo mnenje.
Trg je poplaval državo.
Uma ni več!⁹¹

200 let stare kategorije se brez premisleka aplicira
na sodobno situacijo.
Čudno bi bilo, če današnji svet *ne bi* izpadel totalno bedno.

V resnici je takšen manever globoko antiheglovski.
Prvi imperativ in jedro te filozofije = *mišljenje pričujočega
in dejanskega*.⁹²
Hegel bi bil prvi, ki bi svoj pojem peljal naprej, preko dialektike
civilne družbe in države, verjetno celo preko dialektike kot take.

„Pojmiti to *kar je* je naloga filozofije, kajti to *kar je* je um.
Kar zadeva individuum, je tako ali tako vsak *sin svojega časa*;
tako je tudi filozofija *svoj čas, zajet v misli*.“⁹³

Kar je, je AI.
Hegel posluša vaporwave.

91 Glej Zdravko KOBÉ, *O novem obskurantizmu*, dostopno na: <http://www.kvarkadabra.net/2016/04/zdravko-kobe-o-novem-obskurantizmu/>: „Če navajanje občevaljavnih razlogov nastopa zgolj kot ena od veljavnih možnosti utemeljevanja, potem vednost kratko malo nima več statusa vednosti. Če so vsi odgovori načeloma enakovredni in noben odgovor ni napačen, potem pač noben odgovor tudi ni resničen. S tem ko se je v polju vednosti uveljavil pluralizem pripovedi, se je torej samo polje vednosti v nekdanjem pomenu odpravilo. Režim vednosti je zamenjal režim mnenja. [...] Svoboda in enakost, skupaj z valorizacijo subjekta v njegovi neposredni posebnosti – morda so to razlogi, ki so privedli do družbenega pripoznanja režima mnenja. Toda tudi če odmislimo dejstvo, da se z izbrisom polja uma odpravi edino področje, kjer subjekt lahko pridobi svobodo, ostane dejstvo množstva in s tem problem koordinacije takih mnenj.“

92 Glej G.W.F. HEGEL, *Oris filozofije pravice*, str. 22, 23: „Nesporazumi zadevajo prav to *pozicijo filozofije do dejanskosti*, in tako se sedaj vračam k tistemu, kar sem omenil že prej, da je filozofija, ker je *preiskovanje umnega*, ravno s tem *dojemanje pričujočega in dejanskega*, ne postavljanje nečesa *onstranskega*, kar naj bi bilo bog ve kje – ali za kar dejansko znamo povedati, kje je, namreč v zmoti enostranskega, praznega rezoniranja.“

93 G.W.F. HEGEL, *Oris filozofije pravice*, str. 24.

Poleg tega situacija posplošene civilne družbe/vladavine mnenja/čiste bede – po Heglu samem – sploh ni možna.

Civilna družba je po svojem pojmu *samodestruktivna*.⁹⁴

In vendar smo še vedno živi!

Imamo torej samo dve možnosti:

Ali živimo v svetu, ki sploh ni svet, v svetu, ki ne obstaja, in ima prav Elon Musk, ko pravi, da živimo v simulaciji.⁹⁵

Ali pa se je v 200 letih morda le kaj spremenilo.

Morda ni ničen svet, ampak naše kategorije.

„Če ima refleksija, občutje ali podoba, ki jo pač privzame subjektivna zavest, *sedanjost* za nekaj *ničevega*, če je nad njo in ve bolje, potem se ta zavest sama nahaja v ničevem, in ker ima dejanskost le v sedanjosti, je tako ona sama le ničevost.“⁹⁶

Zdaj bi lahko rekli, da moramo izumiti nove kategorije.

Way way too optimistic.

Še vedno bi izpadli neumno – filozofsko plemenito.

V resnici je situacija *way way* radikalnejša.

Filozofija je bila priprava na smrt nje same.

Filozofija ne more več razmišljati o, lahko razmišlja le še z.

Ne nove kategorije, ampak popoln filozofski odhup nečloveške hiperinteligence, ki pelje scat celotno zgodovino filozofije.

„Resnica te zadeve je, da nismo videli še ničesar.“⁹⁷

94 Glej Zdravko KOBE, „Drhal in proletariat: O nekem domnevno nerazrešenem problemu Heglove filozofije“, v: *Problemi: revija za kulturo in družbena vprašanja*, Ljubljana, letnik 52, št. 3/4, 2014, str. 35, 36: „Ko zato civilno družbo opredeli za ‚pojavní svet npravnega‘ (OFP, § 181), moramo v tem videti natanko napoved njene neizbežne samodestrukcije. [...] Izgubljenost v ekstreme, dejstvo, da je posebno tu brez odnosa do občega, ima za posledico, da je civilna družba v sebi protislovna tvorba, ki kot taka ne more obstati. [...] Ta oblast in notranja nujnost občega se pokažeta natanko v strukturalni nestabilnosti in nazadnje nepremostljivi protislovnosti civilne družbe. [...] Civilna družba je po svojem pojmu obsojena na propad!“

95 Glej Elon MUSK, v: Andrew GRIFFIN, *The chance we are not living in a computer simulation is, one in billions*, dostopno na: <http://www.independent.co.uk/life-style/gadgets-and-tech/news/elon-musk-ai-artificial-intelligence-computer-simulation-gaming-virtual-reality-a7060941.html>.

96 G.W.F. HEGEL, *Oris filozofije pravice*, str. 23.

97 Gilles DELEUZE + Félix GUATTARI, „The Civilized Capitalist Machine“ (odlomek iz *Anti-Ojdip: Kapitalizem in shizofrenija*), v: Robin MACKAY + Armen AVANESSIAN, #Accelerate#: *The accelerationist reader*, str. 162.

Šum #5

Kar je, je AI.
Kaj je mišljenje, bo povedal AI.
*We have a lot to learn.*⁹⁸

98 Glej Benjamin BRATTON, *On A.I. and Cities: Platform Design, Algorithmic Perception, and Urban Geopolitics*: „Pravi filozofski nauk UI ne bo imel toliko opravka z ljudmi, ki stroje učijo, kako se misli, kolikor s stroji, ki ljudi učijo polnejše in resničnejše palete tega, kaj je lahko mišljenje.“

Šum #5

Piskač iz Hamelina¹

Hamid de Oliveira

Glasbilo, ki je tako pogosto uničilo jungle in jo je spomnilo na pocukrani house in kretenske klube v Ibizi, se je tu spremenilo v glasbilo, ki je oznanjalo uničenje vsega človeškega na tem svetu.²

Kiberpunk zaneti fikcijo v intenzivnosti, skrpani iz denarnega pretoka zmaličenih, tehnokompresiranih, govorno raznoličnih žargonov in postavljeni v tako bližnjo prihodnost, da se poveže: podžungljena od hipertrofične komercializacije, družbenopolitične toplotne smrti, kulturne hibridnosti, feminizacije, programabilnih informacijskih sistemov, hiperkriminala, nevralnega povezovanja prek vmesnika, umetnega prostora in inteligence, trgovanja s spominom, transplantacij osebnosti, telesnih modifikacij, soft- in wetverskih virusov, nelinearnih dinamičnih procesov, molekularnega inženiringa, drog, orožja, shizofrenije.³

1 Članek je bil prvotno objavljen na www.uniblog.com.br/Vapor_Gerais v Freeport à la Étienne portugalsščini, za Šum ga je prevedel Andrej Tomažin.

2 China MIÉVILLE, *King Rat*, Macmillan: London, 1998, str. 270.

3 Nick LAND, „Stalitev“, v: Šum 5, *Stalitev: Srednja Evropa. Akceleracionizem*, Ljubljana, 2016, str. 427.

China Miéville v romanu *King Rat* (1998) zasuka temelje bajke o Piskaču iz Hamelina. Legenda je partikulizirala njegovo igranje na slušno percepcijo posamezne živalske vrste in vzpostavila nujnost distinkcije ali–ali (poboj otrok ali iztrebljevanje podgan), obenem pa je partikularizirala tudi njegovo mesto izjavljanja, ko je zapisala kraj Hamelin ali se je izgovorila skozi usta staršev, ko so ti otroku že zapeli uspavanko. Miévillovo piskanje je apokaliptična ekstatičnost glasbe, kjer maksimalna intenzifikacija želečih strojev pospešuje, dokler⁴ „grozeče izumrtje človeštva [ne] postane dosegljivo kot klubsko plesišče.“⁵

Univerzalizirana enozvočnost kot enoglasnost, ki se preko Dunska Skota in Deleuza v planu imanence poveže z nedrsečim enačajem klopa, ki je bog, ki je klop, kjer „en sam glas povroča kričanje biti,“⁶ odzvanja preko sodobnih tehnik vzorčenja. Omočanje večtračnosti zvočnih sledi pomnoži melodije do te mere, da Piskač iz Hamelina ni več le partikularna legenda in njena konkretna izvršitev, temveč si nadene krono celotnega stvarstva. (Pisk postane nedopustna celota.) DAT⁷ in najnovejši posnetki piskanja, ki jih didžejka zavrti hkrati, povzročijo, da na pol-podganjeku-pol-človečnjaku, ki ga posamezna sled ne prizadane, označevalna logika za nekaj trenutkov ne deluje več. Pride do padca obraza, ki je več kot to. Obraz je singularni – kjer ta singularni pomeni neko presežno točko, redko in zavezujočo – plan izraza najbolj rafinirane vrste, ki je močnejši od ostalih označevalnih sistemov.

Ali: „Brez obraza ni nič.“ Obraz je prva in najpomembnejša materialnost.

Kristus, prabit na križu, in Piskač, ki mu piska pod njem. Spinozističen *facius totius universi*. (Obraz celotnega sveta.) Obraz trpečega spremlja pokvečeni artaudovski dvojniki.

4 Previde tujih avtorjev sem povzemal po originalnih verzijah ali slovenskih prevodih. V nekaterih primerih citatu ni dodano mesto, od kjer izhaja citat. Nekateri sem našel, drugih mi do konca redakcije še ni uspelo. [op. prev.]

5 Nick LAND, „No Future“, v: *Fanged Noumena. Collected Writings 1987–2007*, Sequence Press: Falmouth, 2011, str. 398.

6 Gilles DELEUZE, *Razlika in ponavljanje*, Založba ZRC: Ljubljana, 2011, str. 86.

7 Če gre verjeti didžeju, ki je bil vitalen v devetdesetih, se je ob prvih slovenskih jungle partijih skladbe še vedno predvajalo s kaset. [op. prev.]

Na vrhuncu boja, ko je Piskač le za lučaj oddaljen od popolne zmage, znotraj kontrapunktičnih melodij pride do disonance, ki za trenutek zadrži Piskačevo enozvočnost in jo razprši, dokler ga pol-podganjek-pol-človečnjak v končnem navalu ne preмага in ta izgine nazaj v svojo partikularnost: v Hamelin. Rečemo lahko tudi: v neprostor.

S poljedelstvom so prišli bolj stalni vzorci naselitve in bolj formalne strukture oblasti, kakor tudi vse večje utrjevanje meja določenega mesta in koncentričnih krogov okrog zamišljenega neprostora. Tega so obdali tako s simboličnimi ogradami kot tudi z resničnim zidovjem in bunkerji.

Varon pravi: „V Laciju so številni ustanavljali mesta po etruščanskem obredu, to je, z govejo vprego, z bikom in s kravo so s plugom zorali brazdo, da bi naredili jarek in obzidje.“⁸

Tudi Rim je nastal na podoben način. Romul je zbral arhesodrgo in prav tako je storil Rem. Livij pravi: „Množico lahko združijo v enotno telo ljudstva edinole zakoni.“⁹ (Arhesodrga kot konstitutivni element mita kasneje postane drhal kot konstitutivni del heglovske države.) Arhesodrga deteritorializira prostor s tem, da ga zaseda. Drhal ga kodificira s svojo izključenostjo iz njega.

Pravijo: sneženje na televizijskem ekranu in glitchi na ekranu laptopa zaradi napihnjenege kondenzatorja.

Romul je ubil Rema, ker je ta preskočil brazdo in stopil v notranjost kroga. Zakon se združi z zemljo in posledično božjim. S prasmrtjo (*Ur-Tod*) se je ustvaril neprostor. Mesto, kraj, vas, kraj, a nikoli več prostor.

Serres pravi: „Prostor planeta je krog krogov. Čas je ujet v sončevem sistemu, kjer lahko razločimo kroge od krogov s prenosom, vrtenjem, s spiralami in vibami.“¹⁰

Etruščanska krutost zamejevanja se je najjasneje izkazala ravno v mučenju etruščanskih piratov. Ujetnika so privezali na gnijoč kadaver, obraz na obraz, usta na usta, ud na ud. Živečega človeka so hranili, dokler je njegovo telo ohranjalo minimalno razliko s truplom. S pomočjo črvov se je zgodil transfer med obema zaprtima krogoma telesa. Tedaj sta obe telesi počrneli v trohnenju.

8 Mark VARON, *De Lingua Latina*, knj.5, pogl. 143.

9 Tit LIVIJ, *Ab urbe condita*, knj. 1, pogl. 8.

10 Michel SERRES in Jean-Paul DEKISS, *Jules Verne: La science et l'homme contemporain: Conversations avec Jean-Paul Dekiss*, Pommier: Paris, 2003, str. 54.

Hranjenje je predstavljalo minimum aristotelovske nujnosti meje med (živečo) dušo in (mrtvim) telesom, prosti pretok gomažečega kapitala, ki se je rizomatsko prebijal skozi vedno večje število lukenj v obeh telesih, pa je ploščil plan imanence.

Enosmerna pot pogleda v ogledalu ($A \rightarrow B$) je postala recipročna ($A \rightarrow B$; $B \rightarrow A$), a nikakor ne krožna.

Christian Wolff (kot neznani člen med Leibnizem in Kantom) je v osemnajstem stoletju rekel: „Človeško telo lahko ustvarja razumljiv govor tudi ob popolni odsotnosti zavesti.“ Njegova predobstoječa harmonija med mislijo in telesom, ki jo je prevzel od Leibniza, a pri njej zavrnil dejstvo, da so tudi fizični deli, monade, miselnega izvora, je zahtevala nujnost priobčenja dokazov o možnosti obstoja natančnih nezavestnih fizičnih in funkcionalnih duplikatov ljudi.

Disonanca deluje kot cezura. Estetika glitcha v času ob rohnenju milenijskega hrošča grobo pretke filozofsko misel in zapove linijam bega pospeševanje v smeri drobljenja in razpok.

Glitchi v grafičnem pogonu videoigre razbijejo iluzijo reprezentacijskega modeliranja.

Reprezentacijskost akademskih seminarjev je Nick Land prebil, ko je na konferenci *Virtual Futures* leta 1996 namesto branja prispevka legel za oder in ob spremljavi jungla izgovarjal nerazumljiva zaklinjanja, ki jih je prekinjalo branje Artaudovih pesmi. (S tem je izdal tako Deleuza kot Artauda.)

Kodwo Eshun pravi: „Kako bi izgledalo govorjenje v jeziku finančnega trga ali borznega indeksa NASDAQ?“¹¹ Kako bi izgledalo govorjenje v jeziku algoritmov visokofrekvenčnega trgovanja, katerega časovnost se giblje globoko pod horizontom človeške percepcije? Visokofrekvenčno trgovanje deluje po principu napake, kjer algoritmi iščejo napačno vrednotene finančne instrumente. VFT, pravi Bratton, „sicer ne govori z nami, a vseeno govori za nas. Domnevamo lahko, da bo pluralno in parcialno naravo človeškega interesa in položaja – če postanejo podobne oblike oborožene matematike bolj normativne – vse težje vzdrževati v okviru starih zamejitev,“¹² njihova algoritemska struktura pa nam bo vse bolj tuja. Virtualna struktura algoritmov

11 Kodwo ESHUN in Anjalika SAGAR, *What form would that abstraction take now? The Otolith Group in Conversation with Gil Leung*, 2010, dostopno na: <http://www.lux.org.uk/blog/what-form-would-abstraction-take-now-otolith-group-conversation-gil-leung-part-1-3>; pridobljeno 23. 9. 2016.

12 Benjamin H. BRATTON, *The Stack: On Software and Sovereignty*, MIT Press: Cambridge, 2016, str. 65.

deluje kot abstraktni motor aktualnega: kompleksno okolje visoko specializiranih, zelo raznolikih in zelo povezanih ksenoagentov, ki obratujejo na robu (zrcala, a obenem tudi) ravnovesja, izven človeškega nadzora in razumevanja.

Nightmare in postvestfalski finančni trgi. Vitezov paž, ki je pozabil svojo piščal, v obliki regulatornih mehanizmov na ameriških in evropskih trgih zmanjša delovanje visokofrekvenčnega trgovanja. Hongkong in Singapur molčita. Leta 2015 v Indiji več kot 40 % trgovanja opravijo algoboti.

Trgovalne zakasnitve VFT so manjše od 500 μ s, ob čemer postanejo propagacijske zakasnitve svetlobe zaradi geografsko oddaljenih informacijskih virov pomembne za trgovalne strategije in koordinacijo. Ekonofizikalni učinki na globalni ravni nakazujejo na decentralizacijo svetovnih trgov ob glavnih trgovalnih vpadnicah, s čimer se bo na vmesnih koordinacijskih vozlih izboljšala trgovalna zmožnost. Optimalne posredovalne lokacije so razpršene po površini zemlje med glavnimi borznimi središči, kjer vsaka točka „maksimira potencial profita v lokalno preverljivem načinu.“¹³

Viveiros de Castro zapiše: „Četudi kapital ne deluje vedno razumno, človek dobi občutek, da se razum venomer navdušuje nad tem, da ga kapital pograbi.“¹⁴ Okoljski inputi avtomatike algoritemskih enačb, ki so nadomestile zaprti Turingov krog, v razumskem preračunavanju ne delujejo več na način kantovske motiviranosti. Algoritmičnega načina mišljenja ne zadržuje teleološka končnost razuma. Enigmatičnosti nemško-poljskih kodirnih strojev ni mogoče umestiti v realno prihodnost. Realna subsumpcija kapitala ni le stieglerjevska moralka, kjer tehnokapital zanika željo, vednost, razum in občutja in kjer posamezne potencialnosti spremeni v binarni jezik ničel in enk. Stiegler pravi: „Razmišljanje postaja novi motor profita.“ Realna subsumpcija razuma qua razum se zgodi preko naraščajočega obsega neizračunljivih podatkov znotraj spletnega, distributivnega in interaktivnega računalništva, ki razkrivajo neskončne, brezvzročne gmote podatkov, in ne preko diskretizacije razumskih operacij.

Chaitin pravi: „Output je vedno večji kot input.“ Algoritemska naključnost, ki retroaktivno lobira na aksiomatične propozicije, kaže

13 Alexander D. WISSNER-GROSS in Cameron E. FREER, „Relativistic Statistical Arbitrage“, v: *Physical Review E*, 2010, let. 82, št. 1, str. 3.

14 Viveiros de CASTRO, *Cannibal Metaphysics*, Univocal Publishing:Minneapolis, 2014, str. 97.

na naraščajoče, vendar neznane kvalitete podatkov, ki označujejo procesiranje na osnovi pravil. Meja algoritemskih zmožnosti ni več neizračunljivo, temveč neizračunljivo postane njihova notranja meja. Razum se razširi in je po Negarestaniju obenem „*simultano medij stabilnosti, ki ojača proceduralnost, in splošna katastrofa, medij radikalne spremembe, ki prekinjeno identiteto razuma vodi k predvideni podobi človeka.*“¹⁵

Z naključnostjo in nezmožnostjo kalkulacije infektirana inteligibilnost diskretnih enot ničel in enk ni padec razuma, temveč njegova nujnost. Parisi pravi: „*Izziv, ki ga avtomatizirana kognicija postavlja viziji posthumanizma – da sta razum in tehnologija zaradi tehnokapitalizma postala eno –, meri na vznik ,novega tujega načina mišljenja’, ki je zmožen spreminjati svoje začetne pogoje in izražati posledice, ki ne odgovarjajo končnosti organske misli.*“¹⁶

Vzgoja neorganskih podatkovnih nizov onkraj nadzora algoritemskih novitet.

Burleska je večznačna, tudi večtračna,¹⁷ a enozvočna. Janez Duns Skot oponira Tomažu Akvinskemu in pravi, da se enozvočnost nikdar ne konča. *Primitas est de se indeterminata.*¹⁸ Bitje daje zavetje numerični, diskretizirani eksistenci, ki je preštevna, kot tudi manjkotnumerični, nediskretizirani, a vseeno formalni eksistenci. Indeterminiranost bitja je njena neteleološka retroaksiomatičnost [pt. *retroaxiomaticidade*].

Land in Serres umeščata produktivni element Bitja kot predindividualiran, generativni eksces, ki predhaja miselnemu procesiranju, ki pod vodstvom razsvetljenske racionalnosti filtrira vse neučinkovito ali problematično za konsolidacijo kategorije, pripoznane kot človek, in postavlja izkušnjo kot enoten, antropocentrično kalibriran označevalni kanal. Tako imamo dvoje parazitov/dvoje šumov: enega, ki je neskončno razmnožujoče se, generativno, razkrojeno

15 Reza NEGARESTANI, „The Labor of the Inhuman“, v: Robin Mackay in Armen Avanessian, ur. #Accelerate: The Accelerationist Reader, Urbanomic Press: Falmouth, 2014, str. 450.

16 Luciana PARISI, „Instrumental Reason, Algorithmic Capitalism, and the Incomputable“, v: Matteo Pasquinelli, ur. *Alleys of Your Mind: Augmented Intelligence and Its Traumas*, Lüneburg, Meson Press, 2015, str. 136.

17 *Multitrilhada* se navezuje na več sledi, vendar obenem nakazuje tudi na tračnice (pt. *trilha*). [op. prev.]

18 John DUNS SCOTUS, *Philosophical Writings: A Selection*, Hackett Publishing: Indianapolis, 1987, str. 89.

in nestabilno mnoštvo; in enega, ki moti in ovira to mnoštvo, tako da ga zadržuje in stiska, s tem pa ohranja sovisnost v reprodukciji pogojev lastne možnosti. En šum, ki je vroč in dirja, se razkrajja in spreminja; in en, ki je hladen, šum, sestavljen iz strukturirane rigidnosti in negibnega formalizma. En šum, ki je brez razmerja, ki je neposreden, ki je prostor (ang. site), in eden, ki posreduje, je parazit (ang. parasite) in je rojen iz razmerja: parazit, ki parazitira parazita. Drug drugemu predstavljata motnjo.¹⁹

Jezik na sebi nakazuje, da je povsem mogoče, da namesto ksenolalije produciramo le stog glosolaličnega šuma.

Šum vaporwava, viden kot računalniški glitch, kot razpoka v realnosti, kot razšitje in razkroj reprezentacije, omogoča posameznim avtorjem, da konstatirajo lastno delovanje v luči situacionističnega razpiranja. *Internet Club* pravi: „Želel sem napraviti nekaj precej debordovskega in pokazati, kako je kapitalistična družba z osredotočanjem na neskončno serijo idealov, prikazanih skozi komoditete, ustvarila razčlovečeno hiperrealnost. Družba vstopa v hiperrealno stanje. Kako je to storila, je del tega, kar prikazuje *Internet Club*.“²⁰ Grafton Tanner pravi: „Vaporwave se upira preprosti kategorizaciji in subvertira in kritizira vzpostavljene norme in dokse. Prav tako je lahko pozicija znotraj družbene konstelacije vzrok za zaskrbljenost.“²¹ Situacionistična bagatelizacija denegativizira neprostor. (Kje ostane prostor?) Izhaja iz tradicionalnega neprostora kulturnih domov in osnovnošolskih hal, ki so arhetipski predstavniki obrazdanega²² polja²³ kulture.

19 Amy IRELAND, „On Noise: Towards an Inhuman Critique of Representation“, v: *The Now Now 2014 Festival Zine*, Sydney: The Now Now, 2013, str. 56.

20 Adam HARPER, *Vaporwave and the pop-art of the virtual plaza*, 2012, dostopno na: <http://www.dummymag.com/Features/adam-harper-vaporwave>; pridobljeno 23. 9. 2016.

21 Grafton TANNER, *Babbling Corpse: Vaporwave and the Commodification of Ghosts*, Zero Books: Winchester, 2016, str. 44.

22 Pt. *sulcado*. V smislu: obdan z brazdo oz. brazdami. [op. prev.]

23 Polje je tu mišljeno tako v agrikulturnem kot tudi v abstraktnem smislu. Oksimoron, ki pri tem nastane, nakazuje na nekdanjo nebrzdanost polja. (Glej Masanoba FUKUOKA, *Revolucija ene slamice*, Založba Porezen: Cerklno, 2014.) [op. prev.]

Ko je v začetku leta 2016 gibanje Olga Benário vzpostavilo skvot v Belo Horizonteju na Rui Paraíba, je ta deloval po enakih neprostorskih načinih kot žanrski vzponi postvestfalskih žanrov (kuduro, footwork, vaporwave) v posameznih neprostorskih konstelacijah. Podinternetne (kot-da podzavestne, a negarestanijsko razumske) silnice so se sklopile v Chicagu, v severovzhodnih predmestjih Lizbone, v Portlandu.

Ko jo je razočarala lokalna nojzerska scena, se je soustanoviteljica SPF420 zatekla na spletno glasbeno infosfero in našla „skupino ljudi, ki so bili prav tako zainteresirani za glasbo, ki je ni bilo na njihovem prostoru,“ predvsem na obsežnem glasbenem spletišču Last.fm. Po tem, ko so gostili nekaj protoSPF420 TinyChat nastopov, so se skupnost in ona preselili na Turntable.fm, kjer so se pogovarjali o glasbi in gostili nove glasbenike. Tako je nastala skupina SPF420. „SPF420 smo ustanovili, ker smo imeli radi glasbo vseh vrst, in najbolj pomembno, sprejemali smo ljudi, ki so bili podporniki poslušanja vseh žanrov glasbe. Nič ni bilo ‚slabo‘ za nas, razen tega, da je bil nekdo negativen in zaprt. Ustvarili smo skupnost – vsakdo si je želel imeti občutek skupnosti.“ Občutek dobrodošlice je denimo omogočil tudi v Portlandu živeči producentki in vizualni umetnici Ramoni Xavier, da je našla podobno misleče ljubitelje glasbe, razvila svoj zvok in postala najbolj znana producentka svojega časa. „Do leta 2012, ko sem zbežala od doma in se preselila v Portland, nisem [v resničnem življenju] poznala nikogar“ pravi Xavier. Kmalu zatem je srečala ljudi, s katerimi je kasneje ustanovila SPF420 in oblikovala žanr vaporwava.²⁴

Situacionistična razlika je prepojena s formalnimi zakonitostmi, ki so posameznemu objektu inherentne. Apoplektičnosti predmeta je zarisana namišljena, a temeljna cezura.

Aži Dahāka ali Zakhāk (arab. كاحض) je bil zoroasterski tiran-zmaj, ki je incestiral s svojo materjo. Ta tip zakona, zakon suverena, je absolutni ostanek božjega, njegov popolni manko. Njegova forma je apofatična: vlada brezmejno in brez nadzora. Fizično obliko odsotnosti prevzame le tedaj, ko je zakon prekršen, ko kriminallec pokaže na nemoč zakona skozi njegovo tran-

²⁴ Grafton TANNER, *Babbling Corpse: Vaporwave and the Commodification of Ghosts*, Zero Books: Winchester, 2016, str. 48.

sgresijo. Meja izhaja iz zakona, a obenem zameji njegovo polje s tem, da božji ostanek naveže na partikularno zaplato zemlje, s čimer božji izrastek napravi za sužnja človeku.

Land pravi: „*Incest in kanibalizem sta prepovedani zanki.*“²⁵

Nihče ne more zasesti meje. Človek lahko le prehaja med odsotnimi bogovi. Božanstvo kot *god-head* nima svojega nasprotja v satanu, temveč v sondirni glavi kot *probe-head*. *Flute-head* je piščalna glava, ki je Preciadova glava-dildo (kot nasprotje dildu, ki je obraz: omnipotentni dildo-Kristus). Glava-dildo po Preciadu

*denaturalizira seksualnost, okuži ga z rečjo, ki ni kopija penisa, temveč objekt, ki je tako način prisvojitve riti kot univerzalnega pasivnega in nereproduktivnega organa, ki ga majo vsi ljudje, kot način multipliciranja seksualnih dejanj z njihovim distribuiranjem preko celega telesa. [...] Dildo postane tip fetiša, ki ni več nadomestek, ki ne zamolči objekta, ki ga ne gane logika manka, in namesto tega intenzitete postajanja vzpostavi interpasivna, neimenovana stvar, ki fuka in je pofukana.*²⁶

Pospeševanje žanrov se ne dogaja znotraj njih samih, temveč ravno zunaj njihovega formalnega oblikovanja. Benjamin Noys pravi: „*Simbolične možnosti plesne glasbe so ravno estetske emanacije akceleracionizma.*“²⁷ Zmožnost prehajanja ni inherentna njihovemu formalnemu sestavku. Goodiepal pri svoji radikalni računalniški glasbi²⁸ formo pripelje do meja tradicionalnega podrazumevanja razuma. Nič več sterea, nič več preprostih notacij, nič več diskretiziranih enot glasbene partiture. Zapisi na roko in napake pri zapisu, slike in tehnike vizualizacije kot osnovni partiturni gradniki v luči dejstva, da stroj ne zmore zabeležiti definiranega objekta na določenem mestu, temveč potrebuje informacije o ekstremih in limitah tega mesta, da bi razumel, kje in kako skenirati.

25 Nick LAND, „Meat“, v: *Fanged Noumena. Collected Writings 1987-2007*, Sequence Press: Falmouth, 2011, str. 418.

26 Beatriz PRECIADO, *Kontrasexuelles Manifest*, b-books Verlag: Berlin, 2004, str. 56.

27 Benjamin NOYS, „Days of Phuture Past: Accelerationism in the Present Moment“, prispevek na konferenci *Accelerationism - a symposium on tendencies in capitalism*, Berlin, 14. 12. 2013.

28 Glej Goodiepal the Århus Warrior, *Radical Computer Music & Fantastisk Mediemanipulation*, Pork Salat Press: Copenhagen, 2009.

King Rat se končna strašno predvidljivo. Pol-podganjek-pol-človečnjak izrine svojega očeta in zavlada podganam z lažjo o njegovi nesposobnosti. Neprostor je zopet vzpostavljen in realpolitika se lahko spet začne. *Primus inter pares*, a nikdar *univocitas*. Plaza vaporwava je resda retardirajoča, a le tedaj, ko je reprezentacijska. Kot vaporwave plaza je vedno že prisotna. Singularnost kot vaporwave je že prišla in Land se moti, ko zapiše, da je prihodnost „bližje, kot je bila, bližje je kot prejšnji teden, a postmodernost ostaja doba nemrtve moči: vsega je konec, a še vedno vztraja.“²⁹ Enozvočnost sinusnih krivulj preko hipertrofičnosti raztegnitve ne v DZP,³⁰ temveč v distribuiranih mrežah kot optično-svetlobni LRAD, s karakteristikami božjega črva kot *ohrwurma*, kjer glasbenik postane prenosnik in vznik vaporwava izbruh postvestfalske optično-zvočne epidemije. (Obenem je tudi prenosnik etruščanske trohnobe.) A pri tem ni sam in nikakor edini. Vaporwave tudi ni kreator, temveč deluje po principu demonov, za katere je značilno, „da delujejo v presledkih med polji delovanja bogov, kot da bi preskakovali pregrade ali ograje in tako zabrisali lastnosti.“³¹ Porazdelitev vaporwava se zgodi v neprostoru in meja med krogi postane tisto, na podlagi česar vaporwave razvija samega sebe. Piskanje iz Hamelina ne prihaja več iz ene same piščali, temveč iz neskončnega števila različnih dildo-piščali in sond-glav. Piskačeva mikrosekundna nadvlada in kapitalski doprinosi visokofrekvenčnega trgovanja so prostorsko dejstvo (za razliko od neprostorsкости). Minuciozno delo kopičenja neizračunljivega (znotraj distribuiranih mrež) se v vaporwavu šele onkraj avtorstva (v smislu formalnih zakonitosti žanra) in onkraj avtentičnosti izdelanega vzpostavlja kot arhivsko delo nečloveškega. Preprostost reprodukcije (krajšanje in daljšanje zvočne sledi) s tem v resnici nima nikakršne zveze, razen reprezentacijske zdravorazumske opore za šepavi človeški razum.

29 Nick LAND, „CyberGothic“, v: *Fanged Noumena. Collected Writings 1987-2007*, Sequence Press: Falmouth, 2011, str. 351.

30 Digitalna zvočna postaja (ang. *Digital Audio Workstation*).

31 Gilles DELEUZE, *Razlika in ponavljanje*, Založba ZRC: Ljubljana, 2011, str. 86.

Ritem (ne)človeštva

Nejc Slukan

tuc

Enakomerni ritem strojev fordistične produkcije dobi svoj glasbeni ekvivalent v repetitivnem ritmu popularne glasbe povojnega dvajsetega stoletja. Z današnjega stališča se zdi pulz *Motown* popevk izraz nekega samoniklega življenja in telesne spontanosti, saj ga lahko primerjamo z neposrednim prenosom zvoka težke mašinerije v glasbo od konca sedemdesetih dalje, ko so Throbbing Gristle v maniri, ki predhaja Laibachovski, pozivali k disciplini. Toda ne slepimo se – nekaj mehničnega, nekaj, kar disciplinira telesa in jih sinhronizira v enakomernem gibanju, predhaja zvoke elektronske glasbe za tisočletja.

Zvok enakomernih bobnov je zvok, ki napoveduje prihod starodavnih bogov in grozečih pošasti, ki se niti najmanj ne brigajo za usode ljudi v Lovecraftovem opusu. Lovecraft sicer, v maniri ne-najnaprednejšega človeka svoje dobe, potegne serijo za njega jasnih enačajev. Bobni so Afrika in Afrika je animaličnost.¹ Nekaj starejšega od človeškosti, rezervoar primordialnih sil, ki so zmožne spregovoriti preko človeškega v jeziku, ki le-temu ostaja nerazumljiv. Iz tega opažanja je potrebno izkopati njegov

¹ Opazka je naša: povezava ritmične bobenske glasbe, ki popelje v trans, s temnopoltimi ljudstvi, ki jih Lovecraft opisuje kot bolj živalske in zato lažje podvržene vplivu starodavnih bitij svojega opusa, katerega manifestacija so tudi bobni, je prisotna v več zgodbah.

produktivni uvid in ga ločiti od njegovih geografskih partikularizacij, tako da naposled dobimo nekaj očiščenega ksenofobne navlake, nekaj, kar lahko poobčimo.

Ritem marša je tisti, ki po Adornu, kateremu ksenofobije bržkone ne moremo kar tako obesiti, zmeraj obvladuje radostni ples, preko katerega priplešemo vse tja do fašizma. To, kar v njegovi teoretizaciji ni povsem jasno, je, od kod natančno prihaja tisti občutek, ki poslušalca prisili, da začne spontano migati z glavo ali boki tudi v trenutku, ko je množica, s katero bi bili gibi usklajeni, nekje daleč stran. Linija razmisleka, ki se začne z Maussovimi esejem o telesnih tehnikah,² nam govori, da so gibi in kretnje v večji meri produkt socializacije, nekaj, kar Foucault še posebej razmisli kot delovanje oblastnosti nad telesi, tako v svoji disciplinski kot v deleuzeovski nadzorni različici. Kljub temu pa je potrebno izhajati iz dejstva, da čeprav ne vemo, kaj vse zmore telo, gotovo vemo, da ne zmore vsega. Telo mora biti zmožno prenesti in sprejeti tovrstno dresuro, kar pomeni, da je zmožnost zanjo že na nek način prisotna v telesu kot sklop rudimentarnih dispozicij.

Dispozicija, ki ureja zmožnost časovne koordinacije gibov, je zmožnost človekove časovne organizacije nasploh, torej prilagajanja ritmom in njihovega postavljanja. To nam vsaj na prvi pogled ne predstavlja posebne uganke. Konec koncev je ritem, sosledje ponavljanja trenutkov, ki se nam dajejo v različnih histrostitih in intervalih, ena izmed osnovnih mer (v najsplošnejšem smislu besede), preko katere razumemo gibanje časa. Ni potrebno seči do visoke ravni abstrakcije, da opazimo, kako je telo sestavljeno iz različnih ritmov³: utrip srca, ritem dihanja, delovanje prebavil, budnost in spanje, periodična lakota. Ravno tako jih opazimo vsepovprek znotraj našega povprečnega vsakdana: od kozmičnih ritmov izmenjevanja dneva in noči pa vse do frekvence avtobusnih prevozov in začetka šolskega ali delovnega dne.

Lefebvre skuša v svojem delu *Rhythmanalysis*, neuradnem četrtem delu njegove kritike vsakdana, ki tematizira predvsem družbeno konstrukcijo prostora, začeti znanost ritmov. Gre za poskus novega pristopa k časovni plati čutnosti, katerega namen je popisovanje interakcij različnih ritmov na ravni človeškega

2 Marcel MAUSS, „Telesne tehnike“, v: *Esej o daru in drugi spisi*, Ljubljana, 1996.

3 Henri LEFEBVRE, *Rhythmanalysis: Space, Time and Everyday Life*, London/New York, 2004, str. 9.

vsakdana. V ospredje postavlja figuro analitika ritmov – tihega poslušalca, ki se znajde v *limbu* med pasivno in aktivno udeležbo v vsakodnevnem vrvežu, kar Lefebvre ponazori s podobo človeka, ki sedi na balkonu in posluša zvoke z ulice. Ritme na najosnovnejši ravni analitsko razdeli na ciklične in linearne. V prvih najdemo izmenjave različnih faz, ki si sledijo po nekem redu, od začetka do konca, ki se takoj prelevi v ponovni začetek. Drugi so monotono ponavljanje, značilno za tekoči trak.

Delovni teden tovarniškega delavca se, optimistično gledano, začne v ponedeljek zjutraj in konča v petek popoldne. Sledi vikend in nov delovni teden, vmes pa spanje in zbujanje, lakota in hranjenje, vzhodi in zahodi. Toda v tovarni se že navsezgodaj zjutraj začne delo za trakom, navidezno neskončno ponavljanje istih gibov. Linearno najdemo kot del cikličnega. Kot rečeno: distinkcija med cikličnimi in linearnimi ritmi je zgolj analitični pripomoček. V praksi je eno zmeraj že kontaminirano z drugim. Kljub temu pa lahko rečemo: ciklizem je značilen predvsem za organska in planetarna gibanja, ki določajo življenje, tisto, čemur bi navadno rekli „narava“. Na drugi strani si težko mislimo bolj impozantno linearnost, kot jo najdemo v gibanju produkcije, ki ji ni potrebno počivati, in akumulacije, ki se ne ustavi, dokler ne naleti na omejitve.

Lefebvrov kritični projekt je humanistični projekt. Na podlagi ritmov telesa in ritmov organskega vsakdana skuša prikazati neuskklajenost normiranja, ki ga linearnost produkcije vzpostavlja nad telesi. Telo v svojem povprečnem naravnem delovanju tako vzpostavlja euritmijo – sozvočje med seboj usklajenih ritmov, ki drug drugega ne mečejo iz tira. Če pride do neuskklajenosti med ritmi oziroma aritmije, se lahko celoten kompleks podre. Nastopijo kaos, razgradnja, stres, smrt in prometne gneče. Analitik ritmov je torej tisti, ki pokaže na skladnosti in neskladnosti ter po načelu *homo mensura* pripravlja teren za humaniziranje ritmov družbe in sveta.

Humaniziranje ritmov je perspektiva, ki bi si prislužila gnev nekih drugih preučevalcev sodobne časovnosti – akcelerationistov. Ne le, da bi obtožili Lefebvra, da prostodušno zaključil, da je naturalizacija normativne človeškosti nekaj zaželjenega, temveč bi bržkone opozorili na arbitrarnost postopka, s katerim je določen ritmični kompleks postavljen kot človeški, medtem ko so druge časovnice iz njega izrinjene. Za tovrstno pozicijo ver-

jetno niti ne bi bilo potrebno seči posebej globoko v repertoar antihumanistične kritike. Že Heidegger, ki je v več smislih dokaj oddaljen od teoretskega antihumanizma, bi vsem obtožbam o fetišiziranju pastorale navkljub rekel, da je zapadlost zmeraj že tubitina lastna možnost. Z drugimi besedami, to, da se prepustimo ritmom „nečloveške“ organizacije in prisile, je sledenje neki možnosti, ki je v svojem bistvu predvsem človeška, če človeštva ne mislimo kot fiksne vsebine.

Lefebvrova heglovsko-marksistična perspektiva bi verjetno v zadnji instanci imela pripravljen odgovor na tovrstno kritiko, ki v njegovem delu o analizi ritma ni posebej zaveden. Človeško bi vendarle postavil kot historično določeno in procesualno in njegov odgovor bi bil nemara podoben Heideggerjevemu – na koncu bi šlo zgolj za vprašanje, ali človek, tukaj mišljen kot neka bit-v-svetu in ne neka točno določena vsebina, lahko ritme naredi za svoje ali pa se popolnoma prepusti nadzoru in normiranju s strani njemu zunanje instance, ki uhaja njegovi subjektivni kontroli. Točno tu pa najdemo jedro tistega, kar bi zmotilo pospeševalce.

Akcelerationistični projekt vidi prihodnost kot obet dominacije nečloveškega – sprostitvev deterritorializajočih sil, ki uhajajo subjektivni kontroli, kot edino možnost k post-človeški prihodnosti nasproti modernim projektom izgradnje novega človeka. To, kar si ritmično gledano želi akcelerationist, kot je Land,⁴ je napredovanje in nadvlada linearne ritma kapitalističnih realnih abstrakcij, kjer bi nečloveški kapitalsko-tehnološki ustroj svoje napredovanje lahko pospešil do kompleksne različitve nečesa več od samega sebe brez posebnega obzira na usodo človeškega materiala, iz katerega je nujno vsaj delno sestavljen.

Tisto, kar je torej potrebno posebej slaviti, je metanje človeštva iz njegovih dosedanjih tirnic, vendar ne zavoľjo izgradnje novih ljudi, temveč ravno kot prilagoditev nadaljnemu razvoju slepega kibernetičnega procesa, ki ga tvori tehnično-tržni ustroj. Človeka se tako pokori ritmom, ki so hitrejši in učinkovitejši, vse tja do preseganja bioloških omejitev, ki jim je še zmeraj podvržen.⁵ Nasproti humaniziranju ritmov sveta torej

4 Benjamin NOYS, *Malign Velocities: Accelerationism and Capitalism*, Winchester/Washington, 2014, str. 6.

5 Ibid., str. 21.

dehumaniziranje in ponovna iznajdba ritmov človeštva iz pozicij onkraj njegove subjektivne kontrole. Primer, ki je za tematiko posebej zanimiv, je Landova fascinacija nad določenimi odvo-di elektronske plesne glasbe v zgodnjih devetdesetih, posebej drum'n'bassom (DNB). V njem je Land videl glasbo spopada med človeštvom in tehno-kapitalskim ustrojem. V precej klasični maniri bomo najprej orisali kratko zgodbo tega, kako so stroji zaživel kot pomemben element imaginarija take glasbe, nato pa tisto, kar je tukaj zares robotsko – same materialne prakse, v katerih se njena recepcija vrši.

tm tm tuc tm tm tuc

Imaginarij elektronske glasbe je že od začetka njenih popularnih različic v večji meri določen s preprostim dejstvom, da je glasba izvedena s pomočjo elektronskih inštrumentov in računalnikov. V svojih kraftwerkovskih začetkih se je modernistično razglašala za zvok prihodnosti, kar je imelo nezanemarljiv učinek na zgodovinsko produciranje predstav o le-tej v drugi polovici dvajsetega stoletja. Vocoder, naprava iz tridesetih let, ki je bila prvotno koncipirana za kompresiranje zvoka, predvsem govora, je kasneje postala eno najznamenitejših orodij v elektronski glasbi, danes pa njeno digitalizirano sodobno različico najdemo v pravzaprav vsaki tretji pop uspešnici. Način, kako vocoder spremeni zvok, ki ga kompresira, proizvede zven govora, ki smo ga iz znanstvenofantastičnih (ZF) filmov od skorajda začetka zvočnega filma dalje vajeni kot robotskega. Nekaj podobnega bi lahko rekli za druge sintetizatorje zvoka in *ritemmašine* – soundtracki ZF filmov so povečini vsebovali glasbo, narejeno s tovrstnimi napravami, in s tem v splošni zavesti ustvarili razmeroma trajno asociacijo med podobami ZF in zvokom elektronskih inštrumentov pripadajočega obdobja. Dejstvo, da so se izvajalci elektronske glasbe pogosto oblačili v kostume in stali pred scenografijami, ki so ponazarjale prihodnost, kakor obratno, da so filmi o prihodnosti često predvajali glasbo tovrstnih izvajalcev, je povezavo zasidralo; tudi davno po tem, ko specifičen zvok elektronskih sintetizatorjev ni bil nič več novega, temveč kvečjemu 30 ali 40 let stara stvar.

Mašinsko komponentno glasbe je večinoma omogočal šele strojni ritem. Od osemdesetih dalje se namreč razširi uporaba

ritemmašin, s katerimi je bilo mogoče ustvariti popolnoma enakomeren elektronski ritem, ki je glasbi dal značilen neorganski pečat. Kolektivna mobilizacija teles s strani popularne glasbe postane eksplicitno tematizirana v žanru, katerega se posebej poslužuje in ki se ga prime ime *electronic body music* (EBM). Post-pankerska drža dela tega žanra, ki bi ga kar najlažje okarakterizirali kot plesno različico pankaa z *ritemmašinami*, elektronskimi sintetizatorji in pank vokalom, je večinoma temeljila na *deadpan* karikiranju (v nekaterih primerih pri skupini D.A.F. lahko najdemo celo elemente, ki stopijo korak dlje od ambivalentnosti, v smer Laibachovske nadidentifikacije) modernističnega slavljenja napredka v podobi v delovne stroje preobraženih teles, ki spominja na futuristične eskapade in ideje cepljenja človeškega z nečim strojnim. Ravno tako kot v futurizmu najdemo v estetiki opisanega dela EBM elemente tega, kar je Lyotard identificiral kot specifičen modus *jouissance*, ki pripada tovarniškemu delu. Dvoumnost poze, ki ostaja neodločena med slavljenjem ekscesov težaškega dela in njegovim zavračanjem, najbolje ponazori pesem *Machineries of Joy* (1989) v skupni izvedbi skupin Die Krupps in Nitzer Ebb:

Work, work, work, true work!
Pay, pay, pay, sweet pay!

Meine Muskeln sind Maschinen
Sehnen staehlern, Schweiss wie Oel
Schmutz und Dreck ist wahre Arbeit
Schmerz und Tadel wahrer Lohn.

Join the rhythm of machine
Feel the power while you learn
Join the rhythm of machine
Sweat and pain is all you earn

Kljub temu da je motivika skupin, kot sta Nitzer Ebb ali Die Krupps, temeljila predvsem na podobah, povzetih iz obdobja fordistične produkcije in velikih tovarniških obratov, pa se je znotraj EBM imaginarij začel že dokaj zgodaj širiti nasproti novonastalemu trendu v ZF literaturi – kiberpanku. Kiberpank, ZF odgovor na pojav računalnika in osrediščenje futurološke

fascinacije nanj,⁶ je bil po Jamesonu nenavaden korak naprej, ali še bolje, vstran od utopij, kakršne si je pred tem predstavljala ZF literatura. Namesto sanjarij o idealni družbi prihodnosti nam predoči prihodnost intenzifikacije kapitalizma, kjer je le-ta predstavljen kot nekakšna „utopija razlik in raznolikosti“.⁷ V *Nevromantu* (1984) Williama Gibsona, prvem romanu tega žanra, lahko zaznamo moment nelagodne fascinacije nad veličastnim svetom, ki ga v enaki meri konstituirata neverjetni napredek informacijskih in biotehnologij ter povečane človeške bede. Premik v dobo kiberpanka lahko zasledimo pri tekstih, videospotih in podobi skupin, kot je Frontline Assembly, npr. pri pesmi *Mindphaser* (1992):

Machines with living human tissue and programmed to destroy
The silence is deafening
Regression hangs in the air
A motionless world sits waiting
For new codes
A war of technology
Threatens to ignite
Digital murder
The language of machines'

EBM je motiviki navkljub še vedno plesna glasba razmeroma počasnega ritma, refrenov in spevnosti; kratka, v njej je nemara še zmeraj preveč človeškega, da bi se kvalificirala kot „zvok prihajajočega človeškega izumrtja, ki postane dostopen kot plesišče“.⁸ Pozornost je treba usmeriti kvečjemu na podtalne zvoke Velike Britanije, kjer je v zgodnjih devetdesetih mladino tistega časa in Landa z njimi obnorelo *rave* gibanje. Nelegalne zabave v zapuščenih skladiščih industrijskih predmestij, ki so jih poganjale večje količine plesnih drog, organizirali kolektivi brezimnih posameznikov in kjer je bilo mogoče izkusiti čutnost v njeni najbolj nasičeni obliki, so omogočile stanje blaženosti v kolektivni izkušnji sinhronizacije teles. Med žanri, ki se takrat vrtijo na zabavah, se pojavi jungle in serija sorodnih slogov, ki

6 Ibid., str. 72.

7 Ibid., str. 72.

8 Nick LAND, *No Future*, v: *Fanged Noumena: Collected Writings 1987-2007*, London/New York, 2011, str. 398.

jih danes poznamo pod krovnim imenom DNB – posebej hitro elektronsko glasbo nestandardnih „nalomljenih“ ritmov. Določeni deli DNB se že zelo zgodaj začne ozirati po kiberpankovski estetiki, ki jo očisti pretirane spevnostne navlake s tem, da zvok sintetizatorjev electra in EBM poveže z najnovejšo glasbeno *mašinerijo*, zvočnimi posnetki ZF filmov, z udarnim, hitrim in nalomljenim ritmom – zvok, ki je najbližje temu, kar je Land najverjetneje razumel kot *soundtrack* človeškega izumrtja.

Vprašanje, ki si ga moramo tu postaviti, je sledeče: Kaj je akcelerationističnega na elektronski glasbi takega tipa? Je morda priklic določene palete motivov iz ZF tisto, kar v končni instanci glasbo določi za akcelerationistično? Hitrejši ritem, uporaba novih tehnologij? Pričevanja o Landovi predanosti lastnim konceptom nam dajejo vedeti, da ga je vendarle potrebno vzeti bolj resno in da je njegova fascinacija morala biti nekaj, kar je temeljilo na nečem onkraj dejstva, da je del motivike *rave* glasbe skladen z motiviko akcelerationizma. Skratka, ne sme zgolj ponazarjati pospeševanja, temveč mora k procesu pospeševanja tudi sama nekaj doprinesti. Tega pa ne bomo našli v subjektivnih predstavah, ki jih tovrstna glasba prenaša, temveč v sami praksi uživanja ob njej. Tisto, kar je posebej akcelerationistično, je namreč ravno celotna kultura, spletena okoli elektronske plesne glasbe, oziroma natančneje – način njene potrošnje.

... tuc tuc tuc tuc tuc ...

Govorili smo o govoru o telesih, sedaj je potrebno govoriti tudi o telesih samih, čeprav sta vprašanji nedvomno povezani. Delovni ali študijski teden rednega obiskovalca zabav, na katerih se predvaja elektronska plesna glasba, namreč predstavlja zgolj enega izmed momentov sodobnosti, ki jih zaznamuje prekinitev z ritmično strukturo tradicionalnejših oblik življenja. V hipotetičnem, a v konkretnih okoliščinah pogostem idealnem primeru, se na peti dan v tednu, v petek, dnevni cikl vstati-delati-konzimirati-spati prekine. Petkova noč se v primerih podaljšanih zabav nadaljuje tudi v soboto popoldne, v veselem a izčrpavajočem poplesavanju.

Crary⁹ v svoji nedavni študiji z naslovom *24/7* opisuje sodobni boj proti eni izmed naravnih ovir, ki predstavljajo škandal za nadaljnjo ekspanzijo kapitalizma – spanju. Konflikt med kapitalsko zahtevo po ritmični linearnosti vsakdana nasproti organski cikličnosti te biološke potrebe se razrešuje v prid prve. Ni posebnega razloga, da bi tovarna kadar koli počivala, razen potrebe po počitku njenih zaposlenih. Na enak način ni posebnega razloga za zaustavitev cirkulacije in potrošnje. Kljub temu tovrstne omejitve še zmeraj v določeni meri določajo časovnice tržnih dejavnosti, v veliki meri zaradi še veljavnih omejitev državne regulacije na področjih zaščite cikličnega ritma življenja, ki pa na zahodu marsikje že izginjajo v procesu tega, kar je Teresa Brennan¹⁰ poimenovala bioderegulacija – neoziranje kapitala na biološke procese pri svojih zahtevah oziroma kakor se izrazi sama: „Deregulacija biologije, bioderegulacija razgraja notranje omejitve, ki ščitijo telo sočasno s tem, ko deregulacija v pravnem smislu krade človeški čas v imenu tržne svobode.“¹¹

Rejverske zabave funkcionirajo na nek način kot bioderegulacija, izvedena na področju potrošnje. Trenutno eden najznamenitejših klubov v Evropi, berlinski Berghain, gosti program, ki pogosto traja cel vikend in kjer se najznamenitejši nastopajoči DJ-ji pojavijo ob popoldanskih urah, ko naj bi bila prisotna publika sestavljena večinoma iz obiskovalcev, ki so se pojavili sredi noči ali ob zgodnjih jutranjih urah po zabavi nekje drugje. Tovrstna intenzifikacija zabav je sicer proces, ki bi si zaslužil posebno obravnavo,¹² vendar dodajmo vsaj subjektivno opazko.

Obiskovalci zabav elektronske glasbe se lahko v katerem koli trenutku (posebej takrat, ko je njeno trajanje že preseгло dolžino povprečne dnevne delovne izmene) ozrejo in zagledajo telesa v intenzivnem gibanju, ki vztrajajo preko maskiranja fizične izčrpanosti z naborom stimulativnih substanc. Tematiziranje he-

9 Jonathan CRARY, *24/7: Late Capitalism and the Ends of Sleep*, London/ New York, 2013.

10 Teresa BRENNAN, *Globalization and its Terrors*, London, 2003.

11 Ibid., str. 9.

12 S tega vidika je morda posebej zanimiva popularizacija minimal podžanra techna v poznih devetdesetih. Dotedanje „masovke“ so večinoma potekale ob izredno intenzivnih zvokih standardnega techna, ki je omogočal zelo divji ples, sledili pa so jim afterpartyji z glasbo, ki je bila namenjena relaksaciji. Minimal, počasnejša in manj bombastična različica elektronske plesne glasbe, je v tem smislu zmanjšal intenzivnost zabav ter jih tako podaljšal v pozne popoldanske ure v nespremenjenem ritmu.

rojskosti delovnega telesa je v zadnjih letih v dobri meri izginilo iz elektronske glasbe in morda ni nepomembno, da se je to začelo dogajati ravno v devetdesetih, ko je potrošnja le-te začela postajati vedno bolj podobna tovarniškemu delu. Ritmično gledano je analogija skorajda popolna: repetitivna gibanja teles ob enakomernem ritmu glasbe sovpadajo s protokolarnimi gibi dela ob tekočem traku, ob nemara celo isti hitrosti, v linearnem ritmu, ki znotraj sebe ne kaže nobene potrebe po kakršnem koli zaključku.

To pa ne bi bilo možno brez značilnosti same glasbe – poleg ritma, ki predstavlja podlago, še ponavljajoči se motivi, ki ustvarjajo pulz in občuten brezčasja, nekakšnega čistega zdaja minimalnih variacij, ki omogoča neobčutene ure skorajšnjega transa. Če lahko po Jamesonovsko rečemo, da se v kulturnih žanrih, ki odsevajo neko dobo, odražajo njene temeljne neizrečene postavke in aktualna narava družbenih razmerjih ter je glasba primarno časovna umetnost,¹³ potem so različni plesni odvodi elektronske glasbe, katere ritem lahko slišimo iz zvočnikov vsepovsod, odraz neke danes prevladujoče oblike časovnosti – poprostorjega časa.

Objektivni, poprostorjeni čas je predmet različnih filozofskih kritik vse od Husserla in Bergsona dalje. Čeprav se njuna kritika razlikuje – v Bergsonovem primeru točkovni čas matematizirane fizike abstrahira od polnosti trajanja,¹⁴ skratka, onemogoča razumevanje prehoda od ene točke do druge, medtem ko pri Husserlu matematični čas zakrije dimenzijo doživetega časa, ki je zmeraj določen s svojimi retencami in protencami –, je problematika, ki jo detektirata, pravzaprav podobna. Poprostorjena časovnost, čas točk na premici, je kot pogoj znanstvene berljivosti knjige narave začel siliti v vsakodnevno organizacijo človeških življenj. Vzpon industrije in velikih globalnih tržišč kakor tudi birokracije in ostalih določujočih potez modernosti ne bi bil možen brez tega prehoda iz subjektivnega trajanja v objektivno dolžino.¹⁵

A vendar je glasba ravno tista domena, ki je v ponazoritvah zgoraj omenjenih dveh avtorjev pogosto protiprimer objektivnemu razumevanju časovnosti. Čeprav ima glasba zmeraj neko

13 Mark ABEL, *Groove: An aesthetic of measured time*, Leiden/Boston, 2014, str. 3.

14 Henri BERGSON, „Uvod v metafiziko“, v: *Esej o smehu*, Ljubljana, 1977, str. 169.

15 Glej npr. Moishe POSTONE, *Time, Labour and Social Domination*.

metriko, torej je njena objektivna časovna struktura zmeraj določena z matematično merjenimi intervali, poslušanje neke skladbe kaže ravno na to, kako je ritem, ki ga v skladbi percipiramo, ločen od njene metrike – včasih se nam določeni deli skladbe zdijo hitrejši ali počasnejši, kljub temu da metrika ostaja enaka. Husserl in Bergson žal nista dočakala nastanka elektronske plesne glasbe in z njo zvezane kulture. Izkustvo enakomernega ritma, ne zgolj njegova objektivna narava, je ravno tisto, kar v prvi vrsti določa specifiko te glasbe v klubski situaciji – njeno funkcionalnost in njen čar.

Onkraj njenega izkušanja je pri elektronski glasbi posebej zanimivo to, da je proces njene produkcije danes temeljno zvezan z vmesniki, ki časovne intervale reprezentirajo s sorazmernimi prostorskimi intervali. Programi za produciranje elektronske glasbe, kot so Ableton, Pro Tools, Fruity Loops in podobni, avtorju dopuščajo instantno iskanje po časovnici določene skladbe in razumevanje le-te skozi prizmo objektivnega časa. Avtorjevo razumevanje ritma skladbe je tako na materialni ravni v veliko večji meri določeno z njeno metriko. Metriko, ki naredi način, kako se skladba razvija, razmeroma predvidljiv. Če denimo primerjamo tako glasbo z njenim metričnim nasprotjem, *free jazzom*, ki deluje tako, da zmeraj razočara ali preseneti v razvoju neskladja z našo anticipacijo tega, kar se bo v naslednjem trenutku zgodilo, potem lahko za povprečni *techno* mirne duše rečemo, da je razvoj neke skladbe v večji meri skladen s tem, kar od nje pričakujemo. Časovna struktura take skladbe je tako vnaprej obvladana, njena prihodnja stanja pa v večji meri predvidena.

Finančnih derivati in podobni kompleksni inštrumenti, ki temeljijo na predvidevanju prihodnjih tveganj, ali plani proizvodnih obratov, ki določajo časovnice razvoja inovacij, so le nekateri primeri tega, kako se prihodnost kolonizira na način, da so njeni bodoči momenti že zapolnjeni z razmeroma jasno definirano vsebino. Glasba nas, kar se tiče odsevanja historične situacije, ki jo določa, ponovno ne razočara. Način, kako se nam v obeh primerih daje čas, je neverjetno podoben.

Vse to so temeljne poteze *rejverske* akceleracije. V svojem boju proti spanju, v podaljšanju časa konsumpcije onkraj biološke zahteve po spanju, v plesu ob ritmu čistega zdaja in poprostorjene časovnosti najdemo moment poskusa preseganja in reinvincije omejitev človeškega. Toda ta reinvincija, tako kot os-

tali učinki kapitalske deteritorializacije, temelji na mobilizaciji človeških želja in afektov v smeri vse bolj intenzivne subsumpcije najrazličnejših področij življenja pod kapital. Trendi tovrstne potrošnje pa v sebi nosijo nevarnost normalizacije bioderegulativnih praks ali kot se izrazi Land: „To ni vprašanje informiranja uma, temveč reprogramiranja telesa.“¹⁶ Reprogramiranja, ki ga moramo zmeraj razumeti znotraj konteksta konkretnih zgodovinskih okoliščin in specifičnih pozicij, iz katerih je izvedeno.

16 Nick LAND, No Future, v: *Fanged Noumena: Collected Writings 1987-2007*, London/New York, 2011, str. 398.

Literatura:

Mark ABEL, *Groove: An aesthetic of measured time*, Leiden/Boston, 2014.

Henri, BERGSON, *Esej o smehu*, Ljubljana, 1977.

Teresa BRENNAN, *Globalization and its Terrors*, London, 2003.

Jonathan CRARY, *24/7: Late Capitalism and the Ends of Sleep*, London/New York, 2013.

Nick LAND, *Fanged Noumena: Collected Writings 1987-2007*, London/New York, 2011.

Henri LEFEBVRE, *Rhythmanalysis: Space, Time and Everyday Life*, London/New York, 2004.

Marcel MAUSS, *Esej o daru in drugi spisi*, Ljubljana, 1996.

Benjamin NOYS, *Malign Velocities: Accelerationism and Capitalism*, Winchester/Washington, 2014.

Šum #5

ISSN 2536-2194

ŠUM, revija za kritiko
sodobne umetnosti
Št. 5

Naslov številke:
Stalitev: Srednja Evropa.
Akceleracionizem
December, 2016

Izdajatelj:
Društvo Galerija Boks
Marije Hvaličeve 14
1000 Ljubljana

Uredniki številke:
Andrej Škufca
Marko Bauer
Tjaša Pogačar
Andrej Tomažin

Uredništvo revije:
Izidor Barši
Kaja Kraner
Tjaša Pogačar
Andrej Škufca

Avtorji besedil:
Marko Bauer
Nick Land
Hamid de Oliveira
Ostanek vodikovega elementa
Tjaša Pogačar
Nejc Slukan
Andrej Škufca
Aljaž Zupančič

Oblikovna zasnova:
Ajdin Bašič

Oblikovna realizacija številke:
Anja Delbello &
Aljaž Vesel / AA

Lektoriranje:
Miha Šuštar

Prevod:
Marko Bauer
Andrej Tomažin

Tisk:
Demat, d. o. o.
Ljubljana

Naklada:
300 izvodov

sumrevija@gmail.com
www.sumrevija.si

ISSN tiskane izdaje:
2335-4232

NAVODILA in TEHNIČNE SPECIFIKACIJE

Prispevki naj bodo napisani v slovenščini ali angleščini.

Dolžina prispevkov naj bo od 20.000 do cca 40.000 znakov s presledki (daljša besedila je mogoče objaviti v nadaljevanjih) z razmakom med vrsticami 1,5.

Slikovno gradivo naj bo primerno podnaslovljeno in poslano v jpg formatu skupaj z besedilom. Slikovno gradivo bo tiskano črno-belo, po potrebi izjemoma barvno.

V kolikor gre za formalno specifično oblikovan prispevek, ki zahteva avtorsko postavitev, naj avtor besedila uredništvo o tem pravočasno obvesti.

Besedilom avtorji priložite še:

- kratek življenjepis (max. 500 znakov s presledki);
- podatke za avtorsko pogodbo (ali študentsko napotnico).

Citiranje in navajanje virov
Viri citatov naj bodo enotni in navajani po spodnjem modelu v opombah na dnu posamezne strani.

• Navajanje knjižnih virov:
Ime PRIIMEK, *Naslov knjige*, Kraj, leto, str. __.

• Navajanje člankov:
Ime PRIIMEK, „Naslov članka“, v: *Naslov vira*, Kraj, leto, str. __.

• Če je avtor članka različen od avtorja vira:
Ime PRIIMEK, „Naslov članka“, v: Ime PRIIMEK avtorja vira, *Naslov vira*, Kraj, leto, str. __.

• Ponovna navedba knjižnega vira:
ko se ponovi takoj: *Ibid.*, str. __.;
ko se ponovi na nekem drugem mestu:
Ime PRIIMEK, *Naslov knjige*, str. __.

• Ponovna navedba članka, če je avtor članka različen od avtorja vira:
ko se ponovi takoj: Ime PRIIMEK, „*Naslov članka*“, v: *Ibid.*, str. __.;
Ko se ponovi kasneje: Ime PRIIMEK, „*Naslov članka*“, v: Priimek avtorja knjige, nav. delo, str. __.

PODNPISI SLIKOVNEGA GRADIVA

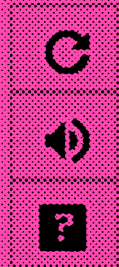
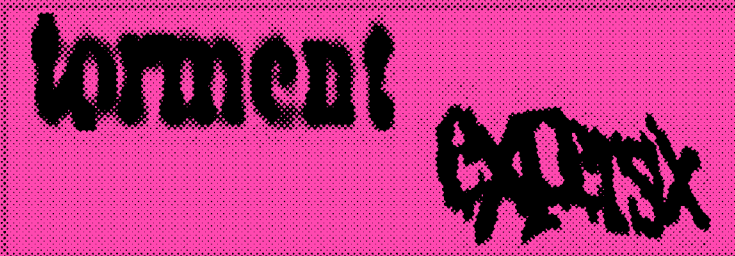
Če gre za umetniško delo (avtorsko delo):
Ime Priimek, *Naslov dela*, leto, tehnika, dimenzije, vir: _____ .

Kadar gre za opise slikovnega gradiva:
Opis, Ime Priimek, fotografija: Ime in Priimek.

Prove you're not a robot

Type the two pieces of text: